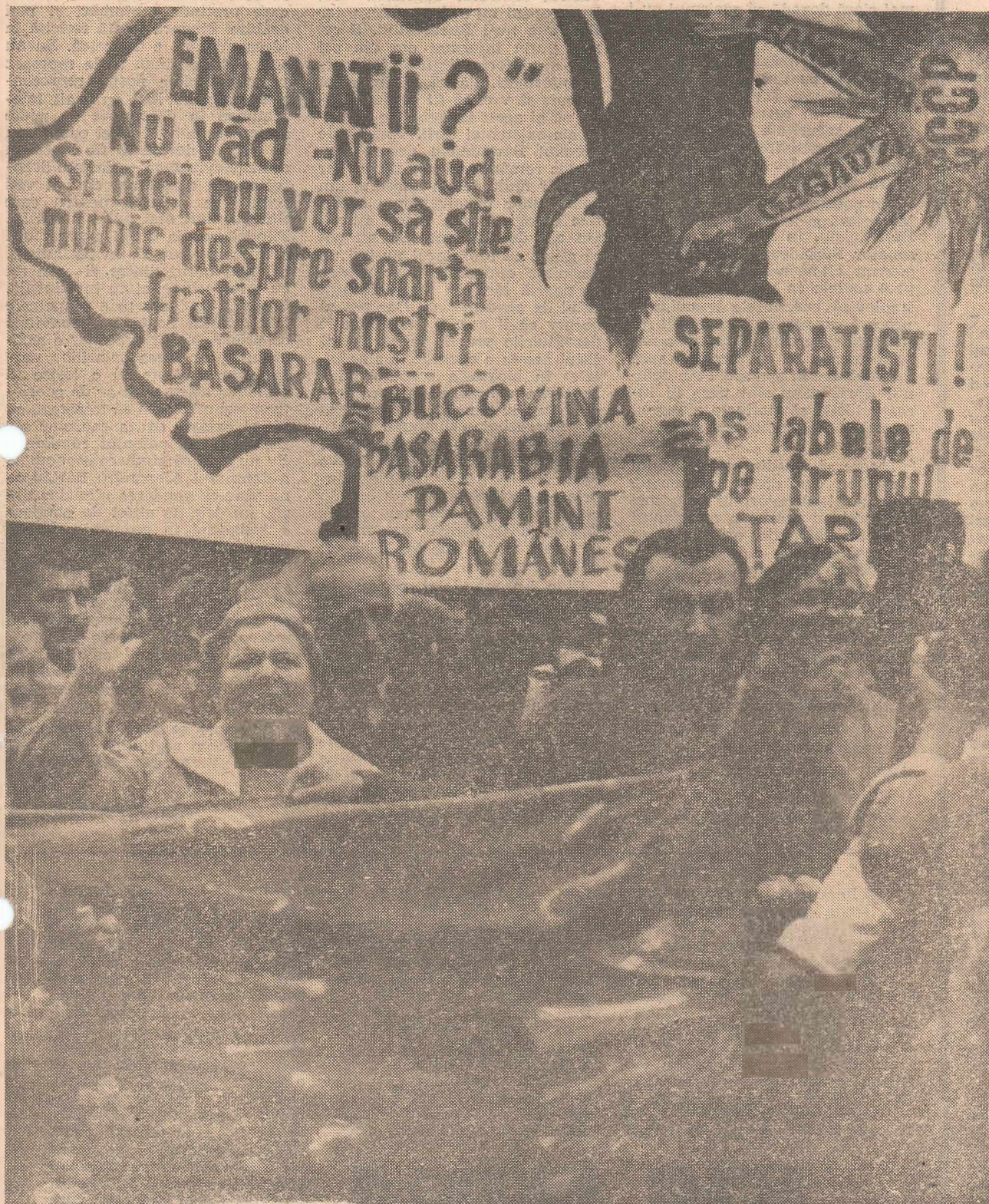

Cine iubeste
dreptatea
nu poate să rămână
indiferent
față de nedreptate

FIACĂRA

SĂPTĂMÎNAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL
● fondat 1911

Anul I • Nr. 44 • 1 — 7 noiembrie 1990 — București

„Ce-i freamătul acesta care crește?” (Vlahuță)

„JOS MÎNA DE PE BASARABIA!”

Pagina 2

Copilăria ca o pradă

Pagina 7

CINE A DĂRÎMAT STATUIA LUI LENIN?

Pagina 14

Crime cu acte în regulă

Pagina 2

GLAS DIN CORN

Pe plaiurile lui Zamolxis au bătut tobe și au răsunat buciurile, s-a iscat zvon de alăută și clopotele au plins peste dealuri. Dar dintre toate, cel mai mult, mai departe și mai tare s-a auzit glasul slobozit din corn. Din cetățile de scaun și din cele de apărare, de pe crestele munților și din inima codrilor de stejari, de la întărituri și de la fruntarii, glasul din corn a strigat românii când izbînda, când dureră, când bucuria, când tristețea, când

pacea, când războiul, când răsplata, când jertfa. Și a fost glasul din corn blind, aspru, mîngietor, dorit sau temut, potrivit cu veștile pe care le aducea. De curînd, cornul a sunat din nou, a speranță, și a fost, de aceea, dulce corn. Dar acum el strigă a primejdie. În țara lui Burebista, toți ge-to-dacii trebuie să-l audă. Să-l audă și să facă zid neamului. Glasul din corn să fie augurul mîntuirii noastre.

GEORGE ARION ■

Asasinarea „cu mănuși albe”

Pagina 9

CRIME CU ACTE ÎN REGULĂ

Fantastic, incredibil, însă cit se poate de adevărat, în tragerea la răspundere a potențailor vechiului regim și a slujitorilor lor acuzarea este în dificultate. Mulți dintre indivizii arestați au fost puși în libertate, alții sînt pe punctul de a fi puși, n-ai de unde să-i apuci, n-au încălcat legile. Care legi? Evident, legile ceaușiste. Însă în legătură cu aceste procese s-a uitat, ori mai bine zis s-a făcut uitat un fapt fundamental: că a avut loc o revoluție.

Or, după cum este bine știut, o revoluție schimbă unele rînduiri cu altele, și în acest scop își făurește și instrumentele juridice corespunzătoare. Nu există revoluție adevărată care să se slujească de instrumentele juridice ale regimului pe care l-a doborât, nu există revoluție care să se împiedice de aceste instrumente în înlăturarea acțiunilor revoluționare, între care și pedepsirea vinovaților vechiului regim. Numai astfel revoluția își merită numele și se poate deosebi de lovitură de stat.

Ce se întimplă la noi? Acuzării îi vine enorm de greu — și cite bobirace nu primește procuratura din pricina asta! —, deși știe precis, așa cum știe o lume, cit sînt de vinovați stîlpii ceaușismului, ai comunismului, să găsească în textele legilor ceaușiste, prevederi pe care să se bazeze, pe cînd apărarea se joacă pur și simplu demonstrînd că asemenea prevederi nu sînt. Fiindcă cei din boxă sînt vinovați nu în raport cu textele de lege date tot de ei, date adică de regimul pe care l-au instituit, l-au susținut ori l-au slujit, ci în raport cu daunele și relele aduse poporului român, cu crimele împotriva acestui popor neprins de ei în nici un text de lege. Este știut că despre ducerea țării, printr-o politică economică iresponsabilă, la dezastru, probabil cel mai mare dezastru de acest fel de pe glob, în zadar se vor căuta prevederi în textele legilor ceaușiste, asemenea prevederi nu există; despre înfometarea a milioane de oameni, despre silirea lor de-a trăi în frig și mizerie, despre bolnavii ținui fără medicamente și asistență medicală, despre numărul imens de morți din aceste pricini, Ceaușescu a avut grijă să nu se consemneze nici o iotă în legile pe care și le-a comandat; despre dărîmarea bisericilor, a atîtor și atîtor monumente, inestimabile atestate ale prezenței românilor în istorie, ale creativității și spiritualității românești, nu se suflă un cuvînt în legile ceaușiste; la fel despre nimicirea culturii, despre anularea personalității umane, despre pînda și hăituirea continuă la care cetățeanul a fost supus de mii de ochi și urechi văzute și nevăzute, despre toate acestea și despre multe, multe altele n-a existat nici cea mai mică aluzie în legile cizmarului estropiat. Și astfel, Ceaușeștii și toți marii regizorii, nomenclaturistii, membrii familiilor lor — neveste, feciorași și domnișoare de bani gata ș.a.m.d. —, slujitorii lor devotați din aparatul de reprimare și de oriunde, au distrus cu acte în regulă, au risipit cu acte în regulă, au jefuit ca-n codru și au spoliat cu acte în regulă, au înfometat cu acte în regulă, au chinuit cu acte în regulă, au terorizat cu acte în regulă, au înjosit și umilit cu acte în regulă, au făcut, cu acte în regulă, să piară sute de mii de oameni — de muncă istovitoare, de foame, de frig, de boli, acasă la ei sau în temnițe și lagăre —, au dus cu acte în regulă un întreg popor la dezastru material, social, cultural, moral, ne-au călcat viețile și sufletele în picioare cu acte în regulă. Iată de ce procurorii noștri sînt în mare dificultate. Se creează impresia că dacă n-ar fi fost morții de la Timișoara și cei de la 21 decembrie din București, n-ar fi fost trimis nimeni în judecată, toți acționaseră potrivit legilor, își făcuseră „datoria”. Teribil!

Cum era normal, cum era absolut necesar să se procedeze? Să se fi dat după revoluție un decret-lege prin care să se pedepsească toate crimele consemnate mai sus și altele încă. Este limpede că legile ceaușiste pe care le avem vor trebui treptat, și într-un timp nu prea lung, abolite și înlocuite cu altele, la nivelul epocii și potrivit normelor lumii civilizate, nu ale barbariei și samavolniciei comuniste. Însă pedepsirea exponenților vechiului regim avînd caracter de urgență, un decret-lege în această privință trebuia dat chiar de la început. Să se fi procedat ca la Nürnberg, fiind vorba de același fel de crime, de crime împotriva umanității făcute cu acte în regulă. Era în puterea și în căderea domnului Ion Iliescu s-o facă, exact, dar absolut exact cum a procedat cînd a abolit pedeapsa cu moartea. Și așa cum decretul-lege dat în acest scop avea valoare retroactivă, fiind menit să-i izbăvească pe stîlpii ceaușismului de pedeapsa capitală, decretul-lege nedat de domnul Iliescu ar fi stabilit vinile precise pentru indivizii respectivi. Dacă ar fi procedat așa, nu mai era nevoie ca pentru inculparea, spre-o pildă, a lui Emil Bărbulescu, să se recurgă la implicarea acestuia, trasă de păr, într-o delapidare — prilej pentru cel în cauză, după eliberarea lui din arest, de lamentații și ironii; ar fi fost destule fapte reale pentru care să fie judecat și condamnat, fapte care nu sînt prevăzute acum în nici un text de lege. Deoarece Bărbulescu sînt vinovați și merită condamnați pentru că au transformat Scorniceștii, pe urmă întregul județ Olt într-o moșie proprie, unde au tăiat și-au spinzurat cum au vrut. Ca să nu mai vorbim de cepești, unde se trage la înfinit de atîtudinea lor într-o ședință a c.p.ex-ului. Ce se întimpla dacă ședința aceea nu avea loc? Erau toți băieții buni de pus la rană? Atunci cine-i vinovat de dezastru României, de tragedia poporului român?

Încă se mai poate acționa. Dacă domnul Iliescu n-a făcut-o, din compasiune pentru vechii săi camarazi de idei și de drum, s-o facă acum parlamentul: o lege specială pentru judecarea crimelor făcute cu acte în regulă în timpul regimului Ceaușescu. Va fi una din posibilitățile de care dispune actuala putere de a demonstra că revoluția a existat și că ea n-a fost trădată.

ION D. GOIA ■

Cazul Bârlădeanu

Pe bătrîni îi respectăm și mai mult cînd au grijă să-și conserve condiția. Senectutea în sine, nu-i motiv de sacralizare. La vîrstele înaintate, cîntîm și admirăm, de fapt, eventualitatea că am putea să le atingem. În bătrîni alora noi cîntîm și protejăm propria noastră înbătrînire. E o manifestare egoistă. Egoismul nu-i neapărat un cusur. Viata — iar uneori și moartea — probează în egoism o sumedenie de efecte bune. Cea mai clară dovadă că egoismul nu-i tocmai o infirmitate ne-o oferă oamenii în etate. Toți sau aproape toți. Ei își apără liniștea amestecîndu-se cu tinerii, atît cit să nu se observe. Înțelepciunea bătrîneții e în esență această nevoie de securitate manifestată în cuvinte și activități care nu le-o prejudiciază. Un bătrîn din cale afară de vioi e un nonsens.

Un nonsens e și violența parlamentară a domnului Alexandru Bârlădeanu. În realitate, domnul senator Bârlădeanu nu-i atît de prezent, cit ne îndeamnă să credem protocoalele în care e acreditat. Îl împiedică suferințele trupului, o precară cunoaștere a realității românești, și tendința firească a naturii umane la octogenari spre înțelepciune în așezare. Prin domnul Bârlădeanu sînt puse în lucrare ideile și motivele altora și numai în mod incidental ale domniei sale.

Încerc să fiu din capul locului limpede: cînd discut suficientele politice ale senatorului în adînci bătrîneții nu condamn nici faptul că e în etate, nici orientarea sa ideologică. Dacă e și acuz ceva sau pe cineva — deși nu de acuze e vorba aici — o fac cu tristetea celui lovit în interese. Eu cred că domnul Bârlădeanu e trimis tot timpul în față nu fiindcă e invulnerabil. El e frecventat cu atîta asiduitate de diriguitorii de sus, de televiziune și de cîțiva politicieni doar, doar va băga ceva de seamă cît e domnia sa de vulnerabil. Ca om politic, desigur, și abia după aceea ca om politic foarte bătrîn.

Din tot ce-a vorbit domnul Bârlădeanu în foruri din țară și de pe aiurea, rezultă că președintele senatului crede cu tărie în războiul rece, în condiția sa academică și, din păcate, în ce vede sau i-a fost dat să vadă.

Senatorul de astăzi vede — ca de altfel, dintotdeauna — un număr de străzi din centrul Capitalei, un număr de oameni din centrul Capitalei și o seamă de întîmplări, atent selectate, din centrul centrului Capitalei. Or, Bucureștiul nu e doar centru, iar România nu-i Bucureștiul. E cel mai puțin informat om din cei care au datoria dîntii să fie foarte informați. Ca să fii informat trebuie să vrei să fii și, deopotrivă, să ai acces la treburile curente ale existenței țării. Tot ce știe domnul Bârlădeanu despre realitatea românească știe filtrat. Iar de mai mult de un deceniu, din cauza unor inconveniente specifice vîrstei, foarte, foarte filtrat. Un zăd de realitate. Eu nu pot să afirm că profesorul nu-i și un destoinic economist doar pentru că poartă fără un merit dovedit titlul de academician. Dar pot să observ că îl poartă indiferent la dezvăluirile presei, cu aerul că titlul acesta e ceva de la sine înțeles în biografia economistului. În țările europene pe care le-a străbătut cu temerile omului aflat în plin război — și anume într-unul rece ca zilele însingurate ale unui bătrîn uitat de lume într-o cameră neîncălzită în plin decembrie — politicienii se retrag din politică pentru mult mai puțin. Uneori doar pentru presupunția că unele mări ale lor n-ar fi obținute cîntît.

Cine l-a mandatat pe un senator român să susțină o cauză a României de azi cu limba și credințele — devenite cu vremea ființă — ale țării de ieri a săvîrșit nu doar o eroare tactică. E și un atentat la fragilele privilegii ale bătrîneții. Fiindcă la senectute oamenii nu mai au în doieli. Ei consumă convingeri. Nimeni n-o să-l poată înturna pe falnicul bătrîn în baston de la convingerea că Europa străbate încă o epocă glacială și că intere-

sul apusului e să monteze în uzine secrete cortine de fier invizibile. Dacă ținea cineva ca la Strasbourg să nu fie crezută nici una din voințele reale de eliberare de prejudici totalitare ale națiunii noastre nu putea să alcătuiască o comisie mai puțin credibilă.

Țara noastră are nevoie de schimbare ca de aer. Lupta politică se duce între o grupare care cere schimbări grăbite și alta care pretinde schimbări și mai grăbite. Singura vîrstă fericită la ideea mișcării e tinerețea. Eu nu sînt atît de infam să le reproșez preavîrstnicilor noștri reprezentanți că n-au luat cu asalt televiziunea în decembrie — poate și pentru motivul că ei cunoșteau că nu era nevoie să fie luată cu asalt televiziunea — dar am drep-tul să fiu consternat cînd îi văd trimiși la o luptă pentru care sînt cu mult mai puțin pregătiți. Fiindcă regula dîntii a senectuții e mișcarea puțină. În parlament, cei mai mulți dintre ei vin nu cu înțelepciune, ci cu încetineală. O vizită de lucru prin ceapurile Bărlăganului poate i-ar convinge că prioritatea priorităților e agricultura, nu legea salariilor parlamentare. Poate că o ieșire în Moldova sătească le-ar da sferietura trebuincioasă să înțeleagă cu nitică evlavie cauza cauzelor și răciei de tip patentat române. Eu nu cred că gîndirea economică a domnului Alexandru Bârlădeanu vine cu ponderea vîrstei lor, întrucît de altfel de pondere e trebuința în economie. Există un echilibru în orice iuteală.

Biografia de savant a domnului senator e pînă de pete albe. Dacă e într-adevăr înțelept, domnia sa ar urma să observe că, pe măsură ce presa scoate la iveală alte și alte situații ambigue din anii de formare și de fundamentare a condiției de academician, petele acestea devin negre.

Domnule senator, îngăduiți-ne să rămînem neștiutori și din neștiință să vă respectăm bătrînețile.

TUDOR OCTAVIAN ■

Pancartele nu lasă nici o îndoială asupra motivului pentru care s-a pregătit marșul ce stă să înceapă: „Emanații? Nu vād. Nu aud. Și nici nu vor să știe nimic de soarta fraților noștri basarabeni!”, „Molotov-barda lui Stalin”, „U.R.S.S. — închisoare a popoarelor”, „Mos-cova, nu abuză / Harta lumii nu-i a ta”, „Granițele nu vor reuși niciodată să despartă inimile și conștiințele românilor”, „Basarabia — pămînt românesc”.

„JOS MÎNA de pe BASARABIA“!

Alarmati de intențiile găgăuzilor și ale transnistrienilor de a organiza alegeri, Partidul Liber Democrat, Partidul Național Democrat-Creștin, So-

cietatea culturală București — Chișinău și Liga Studenților au răspuns chemării Frontului Popular Moldovenesc. Coloana pornește. E 15.30. Ca de obicei, trotuarele sînt pline de privitori. Demonstrații le strigă „Venii cu noi!”, „Și voi sînteți români!”. În dreptul statuilor sînt deja citeva mii. Steaguri tricolore, multe care crește simțitor în Piața Universității. Marian Munteanu se află în grupul studenților. Alături de el Ticu Dumitrescu, președintele Asociației foștilor deți-

nuți politici. „Mos-cova, nu uita / Basarabia nu-i a ta!”, „Jos hotarul de la Prut”, „Trăiască Moldova, Ardealul și Țara Românească!”, „Jos mina de pe Basarabia!”, „Mos-cova, nu uita / Peste Prut e sora mea!”.

În dreptul sediului F.S.N. de lîngă magazinul Eva, unul dintre oamenii de ordine anunță în porta-voce: „E loc și pentru fesenisti! Și voi sînteți români!”. Cu toate că demonstrații completează „Uni-

magine și îi privesc chiar cu simpatie pe demonstrații. Nu la fel de binevoitori sînt primii aceștia la Ambasada U.R.S.S. de pe Șoseaua Kiseleff, Lumea, cită a mai rezistat acestui drum lung, se grupează ocupînd întreaga stradă și trotuarul de vizavi. Lozincile se întesc și pentru prima oară izbucnește una cu o istorie veche și chinuită: „Libertate, Libertate!”. Oamenii strigă din răspu-teri, atmosfera e tensionată. Liderii partidelor și ai asociațiilor organizatoare reușesc să înmîneze protestul scris d-lui consilier Fiodor Malișev, care îi întîmpină în poartă și le refuză politicos accesul în interior. Așa că discuțiile și explicațiile se poartă la botul calului: dacă U.R.S.S. a denunțat pactul Ribbentrop — Molotov prin acordul oferit în cazul reunificării Germaniei, de ce nu funcționează același rațio-

nament și în cazul Basarabiei? Ca proaspăt laureat al premiului Nobel pentru pace, Gorbaciov ar trebui să intervină pentru oprirea acțiunilor subversive în Basarabia, acțiuni care pot provoca nedorite explozii. Sute de mii de basarabeni au fost deportați sau folosiți drept carne de tun în Afganistan, ajunge cu oprirea fraților noștri! Dl. consilier Malișev aprobă împăciuitoare și în final se angajează să-i înainteze președintelui U.R.S.S. protestul.

OLTEA MUTULESCU ■

Polițiștii merg ocrotitori pe

„Police Academy” —
serie nouă

Rep.: Stimate domnule colonel Dobrinou, care a fost ideea care a stat la baza înființării acestei noi instituții importante la noi în țară?

V.D.: Este vorba de inițiativa unui grup de ofițeri (supervizată de guvern) care au realizat că în ceea ce privește poliția în ansamblu, trebuie făcute mutații esențiale, pornind de la structură. Fără un pachet substanțial de măsuri, modernizarea și revigorarea aparatului polițienesc nu e posibilă. Ca atare, a luat ființă prin hotărârea guvernului nr. 431/24.04.1990 Academia de Poliție de la Băneasa, având ca bază materială de pornire fosta școală de securitate, anterior desființată. O astfel de instituție militară de învățământ superior cu caracter universitar poate fi în măsură să pregătească acele cadre efectiv competente, capabile în virtutea dublei lor calități — de ofițer și jurist —, să prefigureze profilul complex al noului ordin de drept pe care ne străduim să o promovăm.

Rep.: Puteți puncta amănunțele de interes public cu privire la profilurile de studiu, condițiile de admitere, corp profesoral?

V.D.: Profilurile de specializare în 4 ani din cadrul Academiei sunt în număr de șase: Jie, penitenciare, trupe de jandarmi, pompieri, punct control trecere frontieră și S.R.I. Condițiile de admitere concordă, firește, cu anumite cerințe aflate într-un raport direct cu viitoarea profesiune. Iată de ce am instituit câteva etape eliminatorii. În primul rând este vorba despre testarea psihologică a candidaților în privința inteligenței, memoriei, labilității emoționale etc. Bateriile de teste elaborate de Institutul de testare al Ministerului de Interne sunt relevante în acest sens. Urmează apoi testul de pregătire fizică, un test care combină solicitările la care este supus organismul, mai exact rezistența, viteza și forța. Vizita

medicală își propune o examinare minuțioasă, finalizată cu concluzii clare în privința sănătății candidatului. Cel care depășește aceste etape eliminatorii, trec la susținerea probelor scrise la istorie, limbă română și o limbă străină de circulație internațională. Corpul profesoral este total

bifate morală” sau „comportare ireproșabilă”? Se leagă aceste noțiuni cumva de posibila inerție de a se trece la cunoscutele „verificări” de altădată ale dosarelor?

V.D.: Va trebui să nuanțăm foarte atent această problemă. Mi-au ajuns și mie la urechi anumite zvonuri tipice,

„SĂ NU DEVENIM STAT NEGUVERNABIL”

Convorbire cu
col. dr. VASILE DOBRINOIU,
comandantul
Academiei Române
de Poliție

remaniat, în sensul că peste două treimi din vechile cadre (adică vreo 50 de persoane) au fost înlocuite. Toți șefii de catedră sint noi, au fost încadrați juriști, jurișconșulți, specialiști.

Rep.: Totuși, să insistăm în privința tuturor aspectelor ce privesc admiterea...

V.D.: Da, e adevărat, ar mai trebui făcute câteva minime precizări. În primul rând, are dreptul să candideze la acest examen de admitere orice cetățean al României, absolvent de liceu (deci posesor al diplomei de bacalaureat), indiferent de naționalitate, religie, convingeri politice (subl. n.), și chiar și sex. Aici trebuie subliniat că am prevăzut în cifrele de școlarizare 10 la sută cadre feminine. Există și un barem obligatoriu de înălțime: pentru băieți (bărbați) — 1,70 m și fete (femei) — 1,65 m. În al doilea rând, se are în vedere și probitatea morală a candidaților.

La uniforme noi,
oameni noi

Rep.: Cred că am ajuns într-o zonă sensibilă. Ce se înțelege la această oră prin „pro-

potrivit căroră la admitere s-ar recurge și astăzi la unele practici „clasice”. Se vorbește că nu ar fi fost primită candidatura celor cu anumite opinii politice (spre exemplu, foști manifestanți din Piața Universității) sau cu rude în străinătate. Zvonurile respective pe cit sint de tendențioase, tot atât sint și de ridicole. Nu se poate întemeia un aparat polițienesc eficient pornind de la asemenea prejudecăți cadriste din vremuri apuse. Demersurile noastre s-au bazat pe idei novatoare, pe intenția concretă de a armoniza cazoneria cu reflexele și cultura omului modern. „Verificările” de altădată se reduc astăzi exclusiv (subl. n.) la a investiga în linii mari tipul și caracterul viitorilor noștri ofițeri. Cred că e de la sine înțeles faptul că statutul de student al acestei Academii nu poate avea nimic în comun cu persoane care au cazier, contravenții sancționate anterior, probleme social-familiale care să reflecte o conduită morală discutabilă.

Rep.: Așadar, există deja o deschidere a poliției române față de străinătate. Aveți și exemple concrete?

V.D.: Categorie. Au fost puse la punct mijloacele de colaborare cu universități din Belgia și Franța. De pildă, reputatul profesor belgian Blanpen a ținut studenților noștri prelegeri deosebit de interesante despre statul de drept. Francezii din St. Ecluse sint dornici de a participa la viața noastră universitară. Ca amănunt interesant, trebuie să știți că 21 de cetățeni ai Basarabiei sint studenți aici, la Băneasa, dată fiind recenta înființare la Chișinău a Academiei Naționale de Poliție „Ștefan cel Mare”. Au preluat modelul nostru și se pare că rezultatele nu vor întârzia să se vadă.

Fără maliție
despre poliție

Rep.: Domnule colonel, cum apreciați posibilitățile de reabilitare a fostei miliții (devenită între timp poliție) în pas cu reabilitarea moral-economică a societății noastre?

V.D.: Cred că ați pus degetul pe rană. Criza generală prin care trecem este în primul rând de natură morală. De aici izvorăsc majoritatea disensiunilor și convulsiilor

sociale. Avem nevoie cu toții de o regăsire a propriilor sensuri, crezuri. Sentimentul de insecuritate, de nesiguranță, de instabilitate și derută continuă să accentueze chinurile renașterii. Poliția are aici un rol determinant. Ca organ apolitic ea trebuie să capete credibilitate să se impună prin eficacitate, operativitate, imparțialitate. Fricțiunile de natură politică sint generate în principal de interese personale sau de grup, care ignoră interesul primordial al societății — acela de a se reface, de a se dezmetici. Diaspora adîncește criza. Uneori mi-e teamă să nu devenim la un moment dat un stat neguvernabil. E firesc să nu gîndim cu toții la fel, să nu avem aceleași opinii, însă, măcar pentru o perioadă de timp, ar fi necesară o conciliere. Presa, de altfel, își are rolul ei. Ce înseamnă pentru oamenii de rînd controverse peste controverse? E un cerc vicios fără ieșire. Poliția are de recuperat handicapuri majore. Ar trebui sprijinită pentru a se putea sprijini pe sine însăși. I s-au adus permanent reproșuri — unele îndreptățite, altele cu o tentă vădit malițioasă. Populația trebuie să înceapă să creadă începutul cu încredere în acest organism, să conlucreze cu el pentru a se putea ști la rîndul ei ocrotită, apărată. Pe măsură ce starea tehnico-materială a poliției se va ameliora, pe măsură ce polițistul va începe să fie cu totul detașat de corupție și imixtiuni politice, vom putea deveni primul angrenaj funcțional al mecanismului justiției în România. Mai sint multe, îngrozitor de multe lucruri de făcut, de reparat, de iertat, de aflat. Criza de autoritate lovește sistematic în noțiunea de stat de drept. Trebuie însă înțeles că fără această minimă autoritate nu putem supraviețui.

Rep.: Credeti că e realizabil tot ceea ce ați enumerat?

V.D.: Desigur. De fapt, dacă vreți, e singura șansă ce ne-a mai rămas.

A consemnat
CRISTIAN PAVEL

În munca procuraturii graba este inadmisibilă

În legătură cu articolul intitulat: „Procuratura contra Procuraturii?” publicat în revista „Flacăra” din 17.X.1990, se impun unele observații ce nu pot fi trecute cu vederea.

Nefirească și surprinzătoare este afirmația că, cităm: „De 9 luni de zile și mai bine, procesele terorștilor, ale securiștilor, ale reprezentanților miliției și ai armatei, care se fac direct și nemijlocit vinovați de evenimentele postrevoluționare, bat pasul pe loc”.

În legătură cu această afirmație subliniem — din nou — și pentru cei ce încă nu au aflat sau nu au înțeles și nu vor să înțeleagă că tragerea la răspundere penală a oricărui om învinuit de săvîrșirea oricărui fapt penal — nu este deloc egală cu scrierea unui articol în presă, chiar dacă acel articol ar ocupa singur întreg spațiul publicației. Cînd cetățeanul nesocotește prevederile legii, iar legea impune că cel ce-i încalcă dispozițiile să fie sancționat, indicînd și sancțiunile, procurorul are datoria să verifice faptele, să stabilească adevărul și numai dacă se reține vinovăția și răspunderea pe bază de dovezi certe — nu îndoielnice — să

ceară instanței judecătorești să cerceteze și să hotărască.

Toată această activitate cere timp și o muncă intensă și continuă. Graba este inadmisibilă. Cînd apare, se ivesc situații — cum s-au și văzut — cînd dosarul a fost restituit de instanța procurorului pentru completarea urmăririi penale sau cînd instanța a achitat pe inculpat.

Urmărirea penală și judecata s-au efectuat imediat după revoluție în unele cazuri — sub presiunea străzii — preluată de presă, rezultatul fiind cel cunoscut. A fost o greșală — ce nu este permisă să se repete. Legea n-o permite — dacă vrem s-o respectăm. Dacă nu mai respectăm legea și dorim să se facă totul repede — atunci nici nu mai e nevoie de stringerea de dovezi și nici de judecată. — Îi executăm pe cei ce „știm noi” că sint vinovați oricum.

Dacă adoptăm deci graba și nesocotirea legii — și urmărim îndemnul pornirilor necontrolate — nu numai că ne excludem din Europa, dar vom fi excluși și din lumea a 3-a și chiar de pe glob.

Este timpul ca asemenea afirmații din aliniatul ultim al articolului din „Flacăra” să fie evitate în viitor — și pentru motivul — de asemenea esențial — că interesele generale ale societății noastre nu permit ca istoria poporului nostru să fie lipsită de adevărurile încă neelucidate — legate de perioada dictaturii și de tragicele ei consecințe. — Că tragice sint!

IOAN MĂRCULESCU ■
procuror — Procuratura
Generală

Vă reamintim: Complexul Rojiștea-Bratovoiești a fost atribuit, prin Hotărîrea nr. 977 din 22 august a.c. semnată de primul ministru, în folosință exclusivă Serviciului Român de Informații. Este vorba de 12,5 ha de teren, din care 5 ha pădure, cabană, iaz, păstrăvărie, în valoare nominalizată de 1,628 milioane lei. Cu decizia prin care este măgurană Rojiștea, G.p.-iști descind în Tribunal și pun capăt victorios unui proces lung și umilitor pentru ei. Pădurarii, băieți buni de altfel, pot să vineze și ciori, sint berechet pe cîmpuri, pe stilpii de telegraf. La Rojiștea însă vor vîna alți „vînători”.

Aparent, s-ar crea impresia că primul-ministru, prin această decizie, ar dori să-și asigure, hai să-i zicem liniștea unui week-end plăcut, departe de priviri indiscrete. Dar, discutînd fără complexe despre chestiunea vacanțelor și week-end-urilor prezidențiale și prim-ministeriale, a întîlnirilor oficiale, nimic nu le face „transparente”. Un cap lîmpe este mai folositor decît unul care huzurește în taină. Guvernarea noastră trebuie să primească, cu tot fastul de rigoare demnitară al altor state. Există un număr de vile și locuri de agrement, nominalizate într-o anexă a Hotărîrii nr. 763/1990 a Guvernului, care stau tocmai în acest scop la dispoziția Secretariatului general al Guvernului. Referitor la vînători, ce scrupule pot determina pe primul-ministru să țină în secret hobby-ul cinegetic? Că și Ceaușescu vîna? Știm noi mai bine cum vîna! Primul

S.R.I. a fost ȚĂRANII încă nu!

ministru este un om de lume între niște vînători adevărați și unui „vopsiți” sigur d-sa ar prefera compania primilor. Așadar nu există motive la Guvern.

Cei care sint direct interesați în această sacralizare a vînătorilor și a ascunderii lor în spatele S.R.I.-ului sint în primul rînd „pelicanii” de la fostele G.p.-uri. Ei sint dispuși să recite în continuare această romanță cînică a vînătorilor de altădată. Mirare că acești domni nu sint după grații, nu i-a întrebă nimeni de „sforile” care le-au tras în trecut. Doar pe la Sibiu s-a mișcat ceva în acest sens. Nu ei au forțat mina primului ministru. Cei care au făcut-o sint bătrînele caracude, rechinii dimbovițeni. Plăcerile de altădată, la fel ca și puterea lor, s-au cam dus dar nu de tot. Au fost reanimați, de nașterea grea, dificilă, pe ici pe colo li s-au redat privilegii pierdute, sint totuși la mare cinste dacă ne gîndim că fostul Departament al Securității Statului, transformat în Securitatea Română Independentă, este singura instituție din România cu adevărat autonomă și avînd un caracter privat, stipulat chiar prin decretul de înființare. Ce-i mai rău este că ei nu pot fi controlați, constituindu-se ca un mecanism care se autoreglează (unde am mai auzit, pare cunoscută această temă!). Des invocatul secret de stat

este modalitatea practică prin care se poate eluda legea, se pot „mușamaliza” afaceri dubioase, de orice natură. Activitatea unui serviciu de informații autentice este sine die un secret. De stat sau de serviciu, secretele odată aflate nu mai sint secrete și atunci îți pui întrebarea: ori cineva este incompetent, ori respectiva instituție se întinde peste atribuțiunile ei, ocupîndu-se cu afaceri necurate. Și într-un caz și în celălalt e bine să-l supui imediat unui control strict. Nu cred că se va întîmpla la noi. Dacă au putut să se gîndească în tihnă că n-ar fi bine să treacă toamna așa fără o ciozvirtă de urs și un vin de buturugă, înseamnă că domnii de la S.R.I. nu-și pun probleme existențiale.

În fond, ce s-a vrut prin promulgarea acestei hotărîri? Un serviciu secret de informații proprietar de terenuri de vînătoare și cabane de lux? Pare ilar! De ce nu baruri, pîrtii de schi sau cabarete? Mai este și o problemă de principiu aici. Vînătoria, această străveche indeletnicie umană, aproape ancestrală, este indirect, decretată prin lege, ca o activitate apărută de articolul 169 Cod penal. O parte a vînătorilor români și vînătorile lor vor fi de acum încolo la noi în țară secrete de stat? Ce și pe cine vîneză, de fapt, acești vînători?

OVIDIU RUSU ■

O SĂMINȚĂ BUNĂ?

YVES ROCHER— O FIRMĂ DESPRE CARE SE VA MAI VORBI

Îată că a trecut deja o săptămână de la închiderea oficială din acest an a târgului internațional, dar ecourile în presă continuă să apară. Acest lucru este explicabil și prin faptul că evenimentele petrecute la această manifestare sînt cu bătaie lungă și rezultatele vor fi mai evidente de-acum încolo.

„Tîrgul s-a desfășurat cu fața spre lume” spunea domnul Aurel Ghibutiu, președintele Camerei de comerț, și toată lumea a avut posibilitatea să vadă direct cum se desfășoară activitatea în perimetrul expozițional.

Dintre cele peste 750 de firme străine prezente, una atrage în mod deosebit publicul feminin și nu numai. Este vorba de standul care adăpostește produsele casei YVES ROCHER: parfumuri, apă de toaletă, creme pentru îngrijirea feței, produse pentru igienă, șampoane, deodorante, produse pentru epilare, machiaj. Nu sînt uitați bărbații, iar copiii, cei pentru care

niciodată nimic nu este prea bun își au partea lor de șampoane, săpunuri, ba chiar și apă de colonie.

Miroase tare bine în preajmă, lumea oftează nostalgic, întrebându-se pe cînd aceste produse în magazine, la prețuri accesibile. Pentru a afla un răspuns stăm de vorbă cu domnișoara Agathe Vantroen, reprezentanta firmei, pentru Europa de Est.

Aflăm că Yves Rocher este o societate de cosmetică ce oferă produse familiei. Produsele firmei sînt răspindite aproape în toată Europa și în America.

Firma și-a trimis mesagerii în țara noastră, auzind despre frumusețea și cochetăria româncelor, din dorința ca și pe această cale Bucureștiul să redevină un mic Paris.

Începutul a fost făcut chiar în perioada târgului, cînd au fost livrate magazinelor 100 000 de sticle cu apă de toaletă „Magnolia” d'Yves Rocher, 100 ml. la prețul de 250 lei.

La jumătatea lunii noiembrie alte două loturi de parfumuri, de cîte 50 000 de bucăți fiecare (Cléa și Magnolia, 60 ml vor sta la dispoziția cumpărătorilor, iar perspectivele sînt și mai îmbucurătoare, vizînd o paletă mai largă de produse, poate chiar pe ultimul născut Pivoine, care se alătură celor deja cunoscute, Magnolia, Cléa, Vie privée, Ispahan, Orchidée, Samarkande, Trimaran. Deci, pe curînd, Yves Rocher la îndemîna tuturor.

ELENA GRECESCU ■

Un tîrg internațional românesc este în firea lucrurilor. România, desigur, în mod normal ar fi meritat un tîrg adevărat. TIB-ul a devenit însă, sub Ceaușescu, de la an la an o mare șuşană. Mulți participanți ajunseseră să vină numai cu niște panouri de fotografii, iar raportul dintre ce se comunica oficial despre tîrg și ce însemna el de-adevăratelea era aidoma cu raportul dintre recoltele comunicate de primii-secrețari de la județe și recoltele reale. Anul acesta, la prima ediție de după revoluție, lucrurile au stat, evident, mai bine. Dar de un tîrg internațional propriu-zis sîntem la fel de departe ca și mai înainte. Pentru că nu poți să ai o economie la pămînt și un tîrg internațional grozav. TIB '90 a oglindit destul de fidel stadiul actual al economiei noastre, și corespunzător lui, a oglindit cît de tare sîntem luați în serios pe mapamond în planul comerțului exterior. Visăm însă la zile mai bune, cînd, o economie viabilă și deci prosperă învățînd noi să facem și apoi chiar făcînd, o să avem un TIB așa cum merită țara și poporul nostru. Anul acesta am făcut ce-am putut, a trebuit să ne mulțumim cu puțin. Reporterii noștri care au trecut pe acolo au ținut să se arate optimiști. Fie ca TIB '90 să conteze ca o sămință bună pentru anii care vin.

ION D. GOIA ■

Factorul inedit al ediției din acest an a Tîrgului Internațional București, este dat de prezența, în număr impresionant, a întreprinderilor particulare.

Pentru a afla amănunte în legătură cu această prezență, ne-am adresat unor întreprinzători, care ne prezintă cîteva date despre firmele lor, păreri în legătură cu participarea și eficacitatea participării la TIB '90, precum și cîteva sfaturi pentru cei ce vor să reușească în afaceri.

Se va vedea că toate aceste firme particulare, deși deosebite prin produsele expuse, au multe trăsături comune.

Despre firma „Prima”, tînrul patron, George Grădinaru, spune că este prima firmă particulară de comerț exterior din țară. În viitorul apropiat va fi o societate mixtă, româno-olandeză și această variantă, a societăților mixte, i se pare foarte avantajoasă.

Gama produselor pe care le oferă este foarte largă (tîgări, băuturi alcoolice, răcoritoare, aparatură electronică, încălțăminte și îmbrăcăminte pentru copii, femei, bărbați), iar mărfurile, aduse din toată lumea corespund unor strînge necesități interne.

În afaceri se conduce după legea bunului simț, mulțumindu-se cu un câștig mic, dar sigur. S-a prezentat la tîrg pentru a stabili cît mai multe contracte, atît cu întreprinderi particulare cît și cu statul.

Faptul că, în primele ore de la deschiderea tîrgului, s-au încheiat contracte în valoare de 350 000 de dolari demonstrează atît importanța prezenței la această manifestare cît și rentabilitatea afacerii.

Domnul Grădinaru este de părere că un întreprinzător poate vorbi de reușită doar în momentul în care se ghidează după următoarele principii: încredere în el însuși și în firmele furnizoare; să se mulțumească cu cît mai puțin, a-

treprinderile de sucuri și răcoritoare. Desigur, trebuie menționat faptul că, oricît de pretențios am fi, vom avea posibilitatea de a ne manifesta și preferințele, de-a alege între cola, suc de portocale, struguri, căpsuni, mure, banane.

Tot ceea ce livrează TEC-ul are girul calității, iar dacă se

lui unde expune „Sercu” este în permanentă multă lume, atrasă de produsele prezentate: calculatoare personale de tip AT 286, 386, 486, heliografe AARQ, rețea Novotel, copiatoare UTAX, DEVELOP, faxuri MAATAK, PITNEY BOWES, mașini electronice de scris.

Interesul se materializează, însă, și prin contractele încheiate cu 20 de firme străine și cu firme de stat din Mures, Turnu Severin, Tecuci, Timișoara. Ofertele sînt onorate în termen de treizeci de zile de la încheierea contractului, iar consultîngul este inclus în prețul de vînzare al aparatului.

Din gama serviciilor pe care le oferă „Sercu” se mai rețin service-ul la copiatoare, faxuri, computere, cursuri de inițiere în soft și, nu în ultimul rînd, executarea de reclame, publicitate, pliante, multiplicări.

Domnul Drăgușin conchide că prezența la tîrg a fost promițătoare pentru viitorul apropiat. Cît despre recomandări, ele sînt destinate doar celor care doresc să abordeze un domeniu asemănător celui practicat de societatea „Sercu”: oameni bine pregătiți; să fie foarte cinstiți atît cu partenerul de afaceri cît cu cumpărătorul (să acorde un consulting real); să-și facă simțite competența, eficiența, promptitudinea.

ELENA GRECESCU ■

PARTICULARII SE CONFESEAZĂ

ceasta fiind o lege nescrisă a comerțului.

Singura temere pe care o are în legătură cu viitorul firmei este aceea de a nu putea satisface toate cerințele.

T.E.C. sau The European Connection Associates, INC este o companie mixtă, româno-americană-canadiană, de import-export, specializată în importul aromelor, concentratelor pentru obținerea băuturilor răcoritoare, aparatelor de dozare, instalațiilor de îmbuteliere (în plastic, aluminiu).

Prin amabilitatea domnului Marius Iliev, partenerul american al firmei, vă putem informa că mult jinduile răcoritoare vor fi prezente mai peste tot, avînd în vedere că s-au încheiat multe contracte atît cu particulari cît și cu in-

întîmplă să apară vreo defecțiune, firma oferă service-uri gratuite, afirmă în continuare domnul Iliev. În ceea ce privește viitorii patroni, este de părere că esențială este dorința de-a face ceva chiar și cu un capital mic, recomandîndu-le, totodată, renunțarea la ideea că în comerț profiturile pretînd prețuri astronomice.

„Patronul firmei „Sercu” se numește Gabriel Drăgușin. Este inginer de profesie și împreună cu ceilalți 12 salariați formează o echipă imbatabilă. Au lucrat cu toții la IIRUC, acolo fiind cunoscuți drept cei mai buni.

Firma înțeapă din lunie 1990 și este autorizată să execute prestări de servicii pentru particulari și pentru stat.

Constatăm că în fața standu-

COOPERARE ȘI CONCURRENTĂ

Domnii Daniel Ambrozie și Cornel Lustig, directorul pentru relațiile cu România și respectiv, directorul pentru operațiile în contrapartidă de la reprezentanța din București a firmei Rank Xerox, au avut amabilitatea să ne răspundă la cîteva întrebări.

— În anii '70 firma dvs. a avut o cădere importantă în ceea ce privește cifra de afaceri. Ulterior, firma și-a revenit spectaculos. Care a fost strategia pentru a supraviețui și pentru a recîștiga terenul pierdut?

Am pierdut teren pentru că n-am mai acordat atenție suficientă clienților și pentru că devenisem o companie birocratică. Strategia noastră pentru schimbare s-a numit „supremația prin calitate”. Calitatea înseamnă pentru noi ca produsele și serviciile noastre oferite clienților să fie capabile să le satisfacă în întregime cerințele. Prețul calității

este foarte mare. Calitatea menține firma pe piață.

— Întreprinderile noastre pleacă de la nivele foarte scăzute de calitate și organizare. Ce-ar avea de făcut conducerea acestora?

— Trebuie să se pornească de la identificarea cerințelor pieței, de aici mai departe la definirea produsului, apoi la preț și la celelalte. Adică să utilizeze marketingul: cu el trebuie pornită o afacere. Nu trebuie să reinventeze nimic. Și să încerce să cîștige experiență gratuit, prin contractele cu firmele străine sau cu noi.

— Cum apreciați TIB '90?

— Situația economică este încă fluidă. Este nevoie de o legislație economică definitivă. Schimbarea de atitudine este însă evidentă. Avem deja un program de extindere a activităților noastre în România. Vom stabili curînd 2 ateliere de copiat în București, vom alege distribuitori în țară și vom consolida contrac-

tele cu firmele de service de aici, care sînt foarte serioase, cu personal foarte bun. Avem foarte multe cereri de echipamente de birou de la firmele particulare, unele cereri fiind și cu plata în lei. În continuare, vom face eforturi pentru ca, în final, să putem vinde în lei, eventual în contrapartidă. Partenerii români trebuie să înțeleagă avantajele contrapartidei și să depășească „furia dolarului”. Prin contrapartidă noi oferim puterea noastră comercială — RANK XEROX poate găsi o piață de desfacere mult mai ușor în comparație cu partenerii români — ca și experiența noastră în domeniul calității etc. Partenerii români vor putea realiza beneficii foarte bune în lei. Interesul nostru va fi să vindem în lei pentru că nu vor exista dolari pentru a cumpăra destul. Din păcate aproape nimeni nu este pregătit să nu se gîndească la dolari, aproape nimeni nu gîndește pe termen lung. Firmele particulare par să fie mai deschise înțelegînd mai repede acest lucru. Este evident pentru noi că greutatea în următorii doi ani va fi pe tranzațiile în contrapartidă. Nu avem idei fixe în ceea ce privește contrapartida. Ceea ce este absolut sigur este că do-

rim să cooperăm și că vom căuta toate căile pentru a coopera cu firmele românești. Democrația nu se învață la fără frecvență; este vorba de un proces care cere timp, un proces greu și dureros uneori, cu greșeli inerente, ca în orice proces de învățare de pe lumea aceasta. Din acest motiv așteptăm, cu speranță, și schimbarea calității gîndirii managerilor români.

MIHAI SÂNDOIU ■

Fotografii de ELENA GHERA ■

Punctul de vedere al Societății Culturale București — Chișinău

ABOLIREA TRATATULUI RIBBENTROP—MOLOTOV

În 1940, pe timp de pace, împotriva României s-a săvârșit agresiunea ultimativă din partea U.R.S.S., care i-a anexat întregul Răsărit. E vorba de străvechile provincii românești, Bucovina de Nord și Basarabia. Asupra acestor teritorii anexate s-a abătut apoi a doua mare tragedie, prin constituirea Republicii Sovietice Moldovenești. Precizăm că numai pe o parte a teritoriilor anexate s-a constituit această republică, lipsită, de altfel, de orice temei juridic. Teritoriile anexate rămase în afara acestei republici au fost incluse în statul ucrainian. Așa se explică faptul că din 1940 încoace poporul român trăiește în trei state: România, Republica Moldova și Ucraina.

Din punct de vedere istoric, U.R.S.S. nu are absolut nici un drept asupra Bucovinei de Nord și a Basarabiei. A impus în relațiile internaționale dreptul forței brutale prin care a călcat în picioare dreptul la existență liberă a poporului român. Menționăm că anexarea a avut loc conform pactului Ribbentrop—Molotov din 1939. În felul acesta, conducătorii de atunci ai Germaniei și U.R.S.S., Hitler și Stalin, acționează și astăzi în istoria Europei, prezența lor datorindu-se numai uneia dintre părțile semnate ale pactului, U.R.S.S., deoarece în clipa de față numai U.R.S.S. ocupă teritoriile anexate în 1940, adică Țările Baltice, Basarabia și Bucovina de Nord.

Este o sfidare publică a dreptului popoarelor la libertate și demnitate. Între România și Rusia se află Ucraina. Datorită acestei situații, teritoriile anexate de U.R.S.S. nu au putut fi alipite Rusiei, ci Ucrainei, cu care se învecinează România.

Cu atât mai gravă apare situația de azi, când o parte din minoritatea rusă din Republica Moldova încearcă să distrugă unitatea teritorială a pământului românesc prin tentativa de constituire a unei republici rusești, indiferent de denumirea ei. Ținem să subliniem încă o dată că între Rusia, de unde au venit, și Republica Moldova, se află o țară cu un teritoriu foarte mare, Ucraina. Și numai a-

cest fapt este suficient pentru a evidenția că sint veniți într-o altă parte de lume, fără nici un drept de a se constitui ca stat în stat. Se știe că majoritatea rușilor din Republica Moldova sint veniți aici după ocuparea răsăritului României de către U.R.S.S., în timp ce românii moldoveni erau deportați sau puși, în situația de a nu găsi de lucru decît în afara republicii. O parte din rușii veniți din îndepărtata Rusie, prin Ucraina, pînă în Moldova fac un grav deserviciu poporului rus, deoarece încearcă să impună în plină Europă practicile brutale ale fostelor imperii coloniale.

Cu toate că în ultimii ani poporul rus face mari eforturi spre o omenire bună și dreaptă, încă nu a luat măsuri energice împotriva conaționalilor săi ajunși pe teritoriul Moldovei, încît aceștia profită tocmai de această vinovată tăcere. Se știe prea bine că o parte din rușii care încearcă să distrugă unitatea teritorială

la a Moldovei au o influență nefastă și asupra micii minorități găgăuze din Moldova, determinînd-o și sprijinind-o și pe aceasta să se constituie și ea într-un stat în stat. Tragedia poporului român din teritoriile anexate ne apare astăzi în toată amploarea sa.

Răsăritul României este la ora actuală fărîmițat în :

1. Județele din sudul Basarabiei ;
2. Republica Moldova ;
3. Bucovina de Nord, iar în clipa de față se urmărește continuarea fărîmițării acestei unități de teritoriu și de neam în încă două unități ;
4. O republică pentru ruși și
5. O republică pentru găgăuzi.

După cîte știm, Rusia are o atît de mare suprafață, încît tentativele unor ruși de a-și forma o republică avansată în teritoriul Europei, este în mod sigur receptată de popoarele aceluia ca un pericol viitor, ca un cal troian, ca un punct strategic de pornire, în alte conjuncturi, a agre-

siunii spre vestul continentului. Nu putem găsi nici o altă explicație tentativei rușilor de a-și crea un stat la mare distanță de Rusia. Nu e lipsit de importanță faptul că tocmai în regiunea în care încearcă să se constituie ca stat în stat, sint cantonate puternice unități militare sovietice. Situația este de natură să alerteze țăările Europei.

În Republica Moldova, ca și asupra județelor din sudul Basarabiei și a Bucovinei de Nord, s-au săvîrșit grave acțiuni de deznacionalizare, atît prin deportare, cît și prin îndepărtarea limbii materne din grădinițe și școli de orice nivel. Limba rusă a fost introdusă samavolnic în Republica Moldova.

Societatea Culturală București — Chișinău își declară, public, punctul de vedere, aici, la al II-lea Congres al Frontului Popular din Letonia, în legătură cu Răsăritul României, pornind de la următoarea premisă : granițele Uniunii Sovietice sint cele dinainte

de anexarea Basarabiei, a Bucovinei de Nord și a Țărilor Baltice. Deci, nu se aduce nici un fel de atingere granițelor Uniunii Sovietice, cerîndu-i-se să se retragă din Basarabia și Bucovina de Nord, și din Țările Baltice.

Ca dovadă publică că a renunțat la politica de expansiune teritorială, cerem să restituie României — ca prima etapă — în mod necondiționat, județele din sudul Basarabiei și Bucovina de Nord. Numai în felul acesta, prin faptă, va dovedi Europei că a renunțat la politica de abuz de putere, de cucerire a altor țări. Nici odată România și Țările Baltice, țări mici, nu au constituit un pericol pentru Uniunea Sovietică sau Rusia. Cucerirea lor sau menținerea teritoriilor anexate sub ocupație nu sint motivate din nici un punct de vedere.

În Europa, nici cele mai mici unități statale, Lichtenstein sau Monaco, nu sint amenințate de nimeni. Cînd i se va da poporului rus demnitatea de a renunța la rușinoasa moștenire pe care o mai are încă, de a fi în captivitate Basarabia, Bucovina de Nord și Țările Baltice ?

La Moscova s-a enunțat ideea referendumului, pentru a se pune în discuție posibilitatea independenței, a rușii de U.R.S.S. a acestor teritorii. Cine să participe la acest referendum : populația băstinașă, care nu a fost întrebată, ci anexată cu forța, sau reprezentanții puterii sovietice stabilite din 1940 încoace ? Sub masca acestui referendum se ascunde deci perpetuarea lui Stalin în actualitate. Trebuie pur și simplu să restituim ce nu-i al tău, celui de la care ai luat !

În casa comună europeană nu se poate intra decît în plină lumină. Aici, în Europa, s-a renunțat definitiv la practicile din vremea sclavagismului și feudalismului, de a îngenuchea și a strivi popoarele. Trebuie să punem o întrebare clară : Cine de la Londra pînă la Moscova, mai perpetuează politica de expansiune a lui Hitler și Stalin ? Răspunsul e limpede și ușor de constatat de către oricine.

După cum prea bine se știe, în urma anexării Basarabiei și Bucovinei de Nord, în anul 1940, de către U.R.S.S., o parte din populația românească a fost deportată în Siberia și în alte zone ale U.R.S.S. De asemenea, alți români, au plecat la lucru, de nevoie, în afara pământului strămoșesc. Unii, desigur, au mers în căutare de lucru, din proprie inițiativă. Condițiile în care au trăit din 1940 încoace nu ne îngăduie să folosim cuvintele „din proprie inițiativă“, în înțelesul lor firesc.

Societatea Culturală București — Chișinău sprijină efortul Republicii Moldova de a-și aduce fiii înapoi, în vatra bunilor și străbunilor. Dar numai sprijinul practic poate veni cu adevărat în ajutorul celor ce doresc (!) să se repatrieze. Societatea Culturală București — Chișinău primește contribuții financiare în lei în contul nr. 45.10.81.92 — Banca Națională, filiala sector 6 București (sumele pot fi depuse la orice agenție C.E.C. sau trimise prin poștă), la Banca Națională Română, a se preciza contul, str. Giulești nr. 3, sector 6, București, în Țolari, în contul nr. 47.21.466.3003, în ruble, în contul nr. 47.26.466.2074, Banca Națională de Comerț Exterior. Societatea Culturală București — Chișinău va finanța construirea unor case și blocuri, deoarece numai asigurîndu-se apartamentele necesare, cei ce trăiesc în afara Basarabiei și Bucovinei de Nord, vor avea

posibilitatea să revină în locurile lor de baștină.

În urma unei documentări, la sursele oficiale cele mai responsabile, am ajuns la concluzia că numai pe calea ce o propune Societatea Culturală București — Chișinău se pot construi aceste blocuri.

Dacă nu vom fi în stare să finanțăm construirea blocurilor pentru repatriți, frații

vizitate, m-am întîlnit atît cu deportații din 1941 pînă în 1949, cît și cu neodeportații din vremile mai apropiate, duși la lucru în afara Basarabiei și Bucovinei de Nord, de către comsomol. În trecut fise spus, în timp ce ei erau determinați să plece de acasă, în sens invers au fost sprijiniți să vină oameni de altă origine, ceea ce evidenția-

doveni, cu copil de la sînul mamei pînă în clasa a X-a. Hotărîrea noastră are un profund caracter umanitar și de mare urgență. Ne-am gîndit la copiii care, prin repatrierea acestor familii, pot beneficia, în Republica Moldova, dar și în județele din sudul Basarabiei și în Bucovina de Nord, de învățămînt în limba română. Repa-

unde pe teritoriul R.S.F.S. Ruse, dacă populația de origine românească dorește așa ceva. S-a convenit ca învățătorii și profesorii din România și Republica Moldova să predea în aceste școli. S-a obținut și acordul ca acești filii ai poporului român să își poată trimite copiii la școală în România. Convorbirile au fost înregistrate cu o cameră de luat vederi. Copii după casele video au fost înaintate, prin Legația Moldovei și Ambasada României, de la Moscova, guvernelor Republicii Moldova și României. Stenograma va fi dată publicității în zilele următoare.

Am constatat, în Siberia, fierbînta dorință de repatriere a celor cu care m-am întîlnit. Situația lor este plină de tragism și prin faptul că nu există locuințe unde să se întoarcă. Este știut că, la Chișinău, al doilea mare oraș românesc, populația de origine rusească, venită în vremea din urmă, în Republica Moldova, are locuință, pe cînd românii moldoveni așteaptă de zece-cincisprezece ani la rînd, pentru un apartament. Republica nu are spațiu locativ nici pentru cei ce vor să se repatrieze.

Singura soluție prin care Societatea Culturală București — Chișinău poate ajuta repatrierea, este să finanțeze construirea unor locuințe pentru repatriere.

GHEORGHE GAVRILĂ-COPII ■

PRIHOD DE LA SIBIR

noștri, din Siberia și din alte zone ale U.R.S.S., sint puși în situația de a-și continua calvarul instrăinării de țară.

Am lansat acest apel în deplină cunoștință de cauză. Am beneficiat de o bună informare asupra deportaților, spre exemplu, de documentația ce a stat la baza romanului „Cum e, Doamne, pe cruce?“, redactat în ilegalitate, în 1977—1978. Romanul a fost trecut peste graniță, în U.R.S.S., înainte de Revoluția Română din Decembrie 1989. Acum, încă în manuscris, circulă, reproduc la xerox, între cititorii interesați. A început să fie tradus în limba rusă. În anul acesta, timp de trei luni, din iunie pînă la sfîrșitul lunii septembrie, am fost în U.R.S.S. În cele patru regiuni siberiene

ză politica profund antiumană și antiromânească practică de cercurile sovietice neostaliniste.

Asupra deportaților, de la bun început, s-a acționat diabolic. Au fost împrăștiați în grupuri mici, în Siberia, și în alte zone ale U.R.S.S., fiind despărțit soțul de soție și copiii, încît românii, de regulă nu au beneficiat de posibilitatea de supraviețuire, prin grup compact. Așa se explică faptul că urmașii lor, trăiesc împrăștiați, risipiți, în cele mai multe cazuri, fără să se cunoască între ei.

Societatea Culturală București — Chișinău, are în vedere, în această acțiune, pentru repatriere, familii de români soțul și soția de origine românească indiferent că se numesc români sau mol-

triindu-se, fiind aproape de copii, și-i pot trimite la școli în România. Pentru aceste fărîmăle ale neamului românesc, trebuie să ne grăbim și să contribuim financiar de îndată, pentru a nu întîrzia finanțarea construirii locuințelor.

Actualul guvern al Republicii Federative Ruse este plin de înțelegere și de compasiune pentru tragedia la care a fost supus poporul român din Basarabia și Bucovina de Nord, din 1940 încoace. Am fost primit la Ministerul Învățămîntului, la Comitetul pentru știință și învățămînt și la cabinetul primvicepreședintelui R.S.F.S. Ruse. Am avut convorbiri pe linie de învățămînt. S-a ajuns la un acord de principiu, pentru deschiderea de școli românești, ori-

Istoria sașilor nu se va mai scrie. Aici vor rămâne foarte puțin. În Germania singura lor șansă este să se integreze. Oriunde te oprești să vizitezi o familie de sași și se spune că au plecat, sau îi găsești împachetând. Acești oameni au visat Germania ani de zile. Exodul era previzibil dar el rămâne dureros. Deseori și pentru ei.

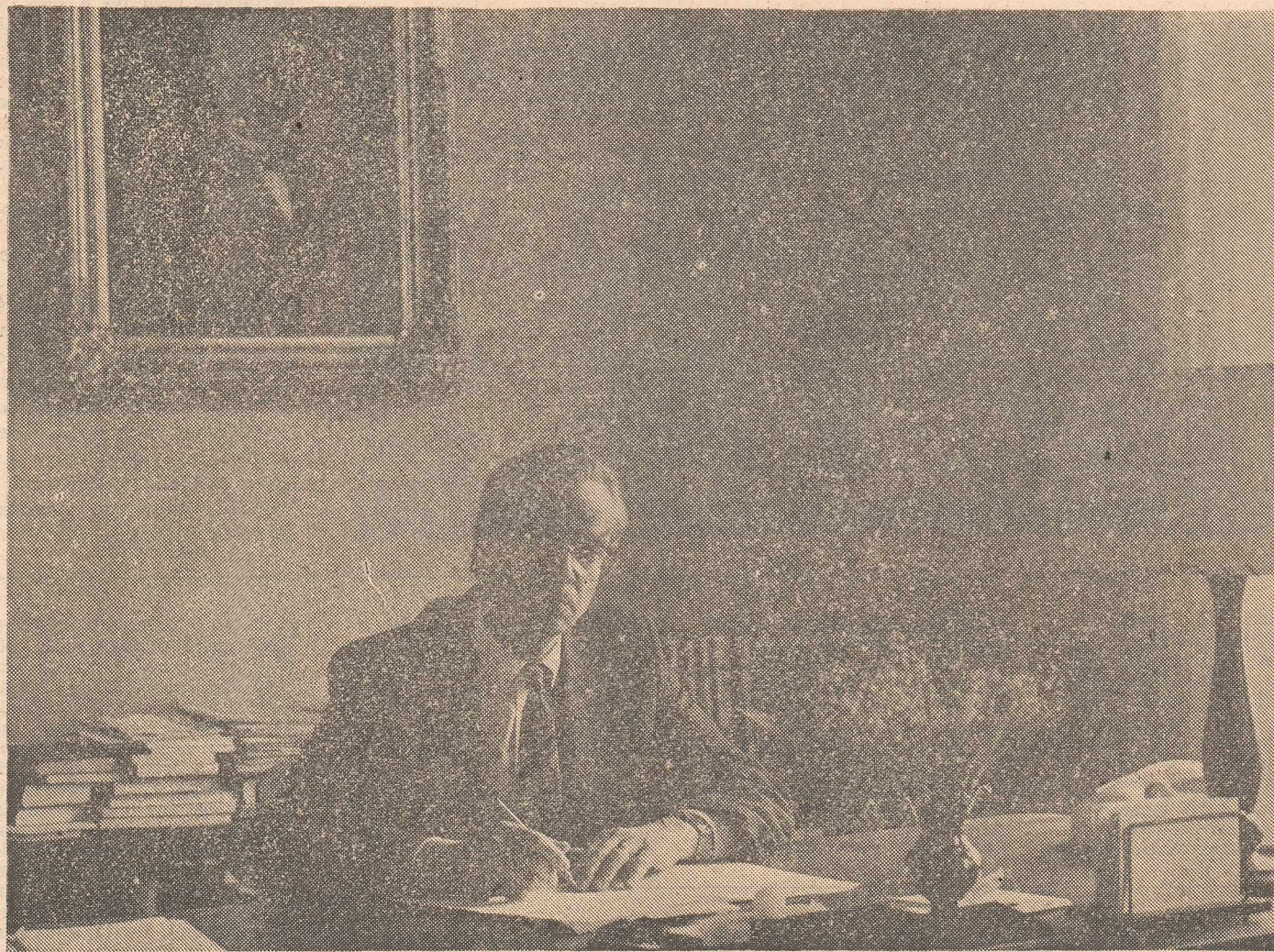
De ce plecați ?

Plecarea sașilor este o consecință tirzie a războiului. Mulți au făcut parte din armata germană. După în-

cuți acum își păstrează casele și angajează un administrator. Să fie nostalgia pentru locurile în care au trăit ? Un posibil adăpost în care să se poată întoarce ? Neîncrederea în banii românești ?

SĂȘII

ULTIMA SOLUȚIE - EMIGRAREA

fringere s-au temut să mai revină în țară. Din '45 au început deportările în Ucraina și Siberia. Majoritatea au murit acolo. Dintre supraviețuitori o parte s-au întors, alții au fost trimiși direct în Germania. Miile de familii despărțite au încercat să se refacă. Și a început drumul spre vest. Prăpastia economică dintre Est și Vest era tot mai mare. Începuse mirajul mașinilor frumoase, al magazinelor cu rafturi pline, al străzilor curate și luminate. În urmă lăsau ideologia comunistă, sărăcia, lipsurile din ce în ce mai greu de suportat. Sașii care aveau case frumoase plecau mai repede, pentru aprobarea pașapoartelor alergau activiștii sau securiștii care doreau să ocupe spațiile astfel eliberate. Din '78 Ceaușescu a cerut statului german bani pentru fiecare sas care pleca. La început 8000 de mărci și treptat s-a ajuns la 12.000. Statul comunist vindea oameni.

După evenimentele din decembrie numărul emigranților a crescut. În districtul bisericesc Sibiu erau în decembrie 32.000 de sași. Azi au mai rămas 12.000. Dar spre deosebire de anii tre-

De ce plecați ?

„Ne-am hotărât să plecăm pentru că fiica noastră a rămas în Germania în iunie. A obținut bursă și loc la cămin. Am acolo o soră plecată de 26 de ani, o alta de 5 ani, un frate plecat acum 10 ani. Ne-ar fi foarte greu să rămânem aici fără frați, fără prieteni și acum și fără copii. Noi nu am fi vrut să plecăm. Am avut un serviciu bun. Casa în care stăm a fost a părinților. La Cisnădioara avem o grădină unde ne petreceam vacanțele. Acolo vom lua totul de la zero. Și sintem la o vîrstă la care vom găsi greu de lucru, eu am 52 de ani, soțul 54. Sintem tare legați de țara aceasta dar așa sînt împrejurările“. Familia Müller locuia într-o casă frumoasă pe strada Lilly Paneth, în vecinătatea fostei vile a lui Nicu Ceaușescu.

„Copiii mei sînt la Stuttgart. Tatăl meu a rămas acolo încă din război. A tot încercat să mă ia dar nu a reușit. În august a plecat și băiatul, m-a sunat și mi-a spus că s-a angajat la Mercedes. Ce să faci, toată lumea s-a dus și fără copii nu poți să stai. Lă-

săm aici o gospodărie frumoasă, avem oi, vite.“ (Rosina Segeti, comuna Berghin, județul Alba)

Pleacă într-o lună cîți plecau înainte într-un an

— Comunitatea germană din Sibiu s-a organizat foarte bine. În aceste luni. Forumul democratic al germanilor le oferă sprijin pentru orice fel de inițiativă. Este aici și un consulat german. De asemenea biserica evanghelică este prezentă în viața lor, ea a reușit să fie un element de rezistență în tot acest timp. Și totuși foarte mulți pleacă...

Dr. Christoph Klein, episcopul bisericii evanghelice : — Biserica a fost organizată pe niște forme democratice inspirate din partea vestică a Germaniei. A fost nu numai un loc sfînt unde se rugau, dar și un loc unde se adunau pentru a se simți în siguranță. În ultimii ani am elaborat un plan de ajutorare cu medicamente și alte lucruri care nu se găseau, fiind permanent sprijiniți de biserica din Germania. Am adus aparate scumpe pentru spitalele din Sibiu, Cluj, Tîrgu Mureș. Chiar de curînd am înființat o sta-

au evoluat altfel decît noi. Germanii au venit aici ca oaspeți. Am fost o comunitate mică și ne-am supus majorității Niciodată nu am avut revendicări teritoriale Germania e și mai departe decît Ungaria. Cred că trebuie înțeles, cineva care s-a considerat odată stăpîn dorește anumite drepturi sau chiar privilegiu. Și este adevărat că unei minorități naționale ca să se mențină îi trebuie anumite privilegii. Cei mari trăiesc din alte puteri, cei mici trăiesc din ajutor. Pentru asta trebuie foarte multă înțelegere.

De ce rămîneți ?

Cînd m-am întors de la Sibiu mulți m-au întrebat : „Mai sînt sași care rămîn în țară ?“ Mai sînt.

De ce rămîneți ? „Oamenii sînt diferiți. Unii sînt sentimentali, alții mai practici. Tinerii pleacă mai ușor dar noi care am îmbătrînit aici ne hotărîm mai greu. Băieții mei au plecat. Unul în '88, celălalt în primăvara aceasta. Au spus că ei nu mai au nici un viitor aici. Dar cei care au între 50 și 63 de ani își găsesc greu locuri de muncă și asta ar fi și situația mea“. (Andreas von Hanneheim)

„Am fost în excursie. Economic nu ne putem compara. În plus, la noi sistemul care a fost ne-a lăsat într-o gravă criză morală. Nu mai există decît gîndul la înăvuițire. Și totuși eu cred în viitorul României“. (A. Weber, profesor)

„Ceea ce sînt am devenit aici, în această țară. Îmi iubesc poporul sășesc și văd că el se dizolvă dar mă simt în același timp legat de aceste locuri, de acest oraș. Cred că o urmă a trecerii minorității germane va rămîni. Și va fi o mîndrie să arătăm că în deal a trăit un grup de sași iar semnele trecerii lor există“. (Rehner Wolfgang, preot)

Dacă economia ar deveni mai sigură...

— Populația germană care rămîne va fi foarte curînd bătrînă. Va trebui să supliniți lipsa familiilor lor.

Dr. Christoph Klein — „Vrem să clădim un cămin de bătrîni. Vom primi sprijinul societății diaconice germane. Ea ne pune la dispoziție 1,5 milioane de mărci. Astfel vom construi un cămin la Sibiu și vom renova un altul la Brașov.

Încercăm să ne aducem contribuția și în problemele școlare. În unele localități nu mai sînt decît 3—4 copii și nu mai pot avea un învățător. Noi ne ocupăm de transportarea lor cu microbuzul în centrele mai mari. Am fost întrebați dacă preoții noștri nu pot să țină și ore pentru că este deja criză de profesori.

Sînt și proiecte economice. Probabil că Germania ne va pune la dispoziție banii necesari pentru construirea unor întreprinderi, mai ales în zona Sibiuului. Elementul economic nu e de neglijat. De el depind foarte multe. Dacă economia va deveni mai sigură mulți nu vor mai dori să plece.“

De ce v-ați întors ?

Prefectul Sibiului mi-a spus că sașilor care se întorc li se vor da casele înapoi, oricine ar locui acum în ele. Au revenit trei familii. Într-una din zile am întîlnit și eu un om care venise să afle ce acte îi trebuiesc pentru a se întoarce. Dorea să știe dacă cei de la Forum îl pot ajuta să pornească o afacere particulară. Avea în jur de 40 de ani, părea dezorientat, vocea îi era sincopată. M-a rugat să nu-i public numele pentru că o parte a familiei lui va rămîne în Germania și „avem noi securitate, dar au și ei“.

„Eu nu mă pot acomoda. Acolo vezi ce înseamnă un om care nu are nimic, care nu este nimic. Locuiesc într-o cameră în lagăr. M-am angajat pentru că nu se poate trăi din ajutor de șomaj. Vîi zdrobit de la muncă, trebuie să te odihnești ca să poți mîncă Treci prin situații la care nu te aștepti. Mulți ar veni înapoi. Dar dacă te întorci trebuie să o iei și aici de la capăt, să-ți iei mobilă, frigider, aragaz. Nu le găsești. Și aici e greu“.

Nu fac o pledoarie pentru ca sașii să plece sau să rămînă. Cred că orice om din țara aceasta a cîștigat dreptul de a trăi unde dorește, indiferent de buletin, pașaport sau limbă, fără să aibă cineva voie să-i ceară „socoteală“. Avem o nouă identitate pe care o conștientizăm destul de greu, e ca o haină prea largă. Dar întrebarea rămîne.

De ce în fiecare lună pleacă mii de sași ? De ce pleacă mii de români ?!

AURELIA BORIGA ■

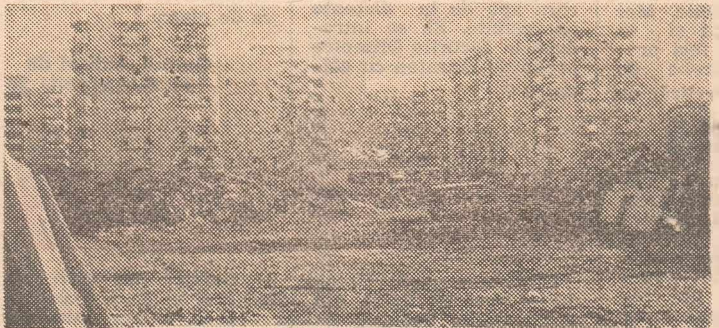
LOCUL UNDE AR FI TREBUIT SĂ FIE ȘCOALA

Cei care locuiesc în Drumul Sării puteau vedea, în anii trecuți, pe copiii Casei de copii nr. 10 trecând zilnic, într-o coloană jalnică, spre Școala nr. 115, o școală rămasă ca o epavă între construcțiile cochete de pe Calea 13 Septembrie, în zona care trebuia să devină centrul civic al Bucureștiului. Bine ar fi fost ca acești copii să aibă acces în școala vecină cu ei (Liceul nr. 35), dar aceasta abia putea face față în 3 schimburi mult prea numeroasei populații școlare a cartierului. După ce au început construcțiile masive de locuințe în zonă, drumul „pe scurtătură” a fost blocat, coloana de copii făcea un ocol considerabil spre școala lor mohorâtă și gata să se năruie. Noul an școlar nu le-a adus nimic nou, poate doar avantajul de a merge la școală (aceeași) pe scurtătură. Doamna Bușilă, directoarea acestei case de copii, după numeroase demersuri, a reușit să sensibilizeze pe directoarea Școlii nr. 146, unde exista și spațiu și un program lejer în 2 schimburi și unde, în ciuda rezistenței unor cadre didactice, au fost școlarizați toți copiii Casei de copii, inclusiv cei 20 neșcolarizați până la începutul lui octombrie, din lipsă de spațiu. „Problema este rezolvată numai pentru anul acesta — ne spune doamna Bușilă — dar pentru anii viitori, singura soluție este să se construiască o școală nouă, necesară nu numai pentru copiii noștri,

dar și pentru toți copiii din această zonă”. Aflăm că un asemenea proiect a stat în atenția forurilor competente în anii trecuți, că domnul inginer Jerca din Inspectoratul Școlar General a dat asigurări că proiectul a fost elaborat și că are deja finanțare deschisă. Terenul destinat acestei construcții se află în spatele Casei de copii și al Liceului 35. Ceea ce ne surprinde este că mult disputatul proiect nu numai că nu există, (a fost doar o promisiune vană) dar că nici nu are vreo șansă să fie realizat, deoarece terenul este necorespunzător. Am fost și noi să-l vedem: desigur, așa cum arată el acum, pare a fi inadecvat. În mijlocul lui, tronează un munte de pământ; de jur-împrejur, bălți, mormane de gunoarie, fiare vechi, utilaje și materiale de construcții abandonate de constructorii pe care nu i-a mai văzut nimeni de mai bine de o lună, deși un bloc cu 10 etaje din apropiere a rămas neterminat. Colț cu gardul Casei de copii este un cimitir de mașini, căruia ți-ganii i-au dat foc săptămîna trecută. Un copil al Casei de copii, ispitit de priverile, s-a apropiat și a fost lovit de un obiect care a explodat. Acum se află în spital cu arsuri grave.

Părerea noastră este că terenul poate fi exploatat în vederea construirii unei școli și că proiectul trebuie de urgență realizat și pus în aplicare.

VALERIA DORNEANU ■

La ora cînd cei cuminți dorm legănați de vise, Poliția culege din gări piețe, parcuri sau din apartamentele unor măcelari de suflețe proaspete zeci de copii fără somn. Care dau spargerii. Sorb cu nesăț Auro-lac. Fac prostituție. Precocitatea lor devine o formă halucinantă de pervertire, iar experiența o cocoasă grea.

„Centrul de primire minori” este un loc de triaj al destinului: înapoi acasă — dacă părinții își doresc urmașul — la o școală de re-educare sau la o casă de copii. Clădirea din Aron Florian este singura de acest fel din București. Pînă acum cîțiva ani adăpostea un cămin-spital cu 30 de locuri

de trei ani, neșcolarizată, gravidă în luna a cincea. **Lungu Marian**, 17 ani, elev la o școală ajutătoare. **Dulceanu Gianina**, 13 ani, neșcolarizată de trei ani. **Pleșcu Nicușor**, 8 ani, neșcolarizat. **Filip Petrișor**, 15 ani, neșcolarizat de doi ani. **Andrei Cristinel**, 13 ani; **Gavrilă Marius**, 11 ani, neșcolarizat; **Vasile Marius**, 13 ani, neșcolarizat. Toți cercetați pentru comiterea mai multor infracțiuni de furt în paguba personală și a bunului obștesc.

În propria pagubă sînt plini de riie, păduchi și — deseori — de boli venerice.

Clara abia a împlinit 13 ani. Prima oară a fugit de-acasă acum un an. S-a aciuat în Gara de Nord. Într-o seară, un bărbat a dus-o în pădure.

nea Ion: 68 de ani, bolnav de T.B.C., poreclit Moșu'. Ar fi vrut să aibă treabă și el cu fetele... dar e bulangiu, zice Nicoleta înroșindu-se pînă în virful urechilor. Are ochi câprui pe care îi ține realmente incurcată mai mult în jos. În timp ce vorbește își ciu-pestă genunchii osoși. Familia stă în Călărași. Sora cea mare a plecat demult de-acasă. Imediat după ce a ieșit tatăl din pușcărie. În loc de 10 ani pentru viol — își bătuse joc de fata cea mare — n-a făcut decît o lună că dăduse Ceaușescu amnistie. Tata e rău. E-n stare să și omoare cînd se-mbată. O ia pe mama de pîr și-o duce tirîș pe scări. Da' și mama, de cînd a fugit de-acasă n-o mai

COPILĂRIA CA O PRADĂ

pentru bătrîni nimănui. În 1987, după demolări, spațiul a fost reprofilat pentru 80 de locuri. Teoretic. În realitate, centrul se vede în situația de a caza și 120 de copii. Așa se face că dormitoare, îngheșuite paturi unul lîngă altul, iar minorii dorm claie peste grămadă, cite doi, cite trei.

Domnul director Odobescu a apelat la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, la Primărie. Memoriile înaintate în ianuarie și în iunie n-au primit nici măcar un răspuns negativ, dar mite o rezolvare. Iar ca o ironie a soartei; vizavi se află o clădire spațioasă unde s-ar putea asigura condiții occidentale unui număr de 120 de copii: dormitoare, ateliere, săli de clasă. Închiriată de O.D.C. Ambasadei maghiare, vila e părăsită din 1987 și se degradează pe zi ce trece. Cui ce-i pasă?

O după-amiază ca oricare alta. Duba descarcă nouă puștani voioși. Hainele lor par scoase dintr-un coș de gunoi cu stăpîni cu tot. În holul de la intrare se strîng unul într-altul. Niște mici sălbăticiuni zdrențuite pe care instructorul de serviciu le inscrie în registru. **Panaît Marian** — Ce-i cu tine, iar? — 10 ani, fugit de la casa de copii, neșcolarizat. **Mihăileanu Ana-Maria** — Mai zici că ești fată mare? — 14 ani,

A bătut-o. A scos un cuțit mare și i l-a pus în gît, i-a zis că o omoară dacă nu stă. E deja a treia oară în centru. Nici ea nu-și vrea părinții, nici ei nu o cer. Povestește cu voce scăzută, fără emoție, fără regret. A stat la o femeie care o dădea pe bani. A dat-o și la un polițist, suride încurcată. N-a devenit încă vulgară, nici provocatoare. Cu atît mai ireal pare ceea ce istorisește. Spune senin că s-a drogat. Cam 5-6 luni. Cînd fugise ultima oară, a luat-o nea Ion din gară. Dormea la el cu alte fete, chiar și băieți de vîrsta lor mai soseau din cînd în cînd. El le asigura Auro-lacul, așternutul, partenerii. Un fel de tutore care le lua banii ciștigați și odată cu trupurile le vindea și sufletele.

O întreb de cînd nu s-a mai jucat cu o păpușă. Pentru moment nu înțelege. „A! am avut și eu demult, cînd eram mică...”

Nicoleta e slăbuță. Deși are 14 ani, nu-i dai mai mult de 12. Se cunoaște cu Clara de la

iubește și-o vorbește de rău într-una, că-i o stricată, că le-a făcut neamul de ris. Nicoleta nu vrea să se ducă acasă. La centru a promis, și e deja a doua oară, că nu se mai întoarce. Nea Ion i-a cumpărat fustă de blugi, da' i-au furat-o golanii. Îi mai dădea de-o prăjitură cînd ieșea în oraș. Nea Ion are pașaport și-o să plece în America. Oricum, nici la el nu vrea să mai ajungă. Pe sora ei cea mică o iubește și îi e tare dor că ea a îngrijit-o. Parcă și părinții...

Pentru acești rătăciți exercițiul viciului nu mai are nimic spectaculos. Nici imoral. A devenit un mod de a-și duce zilele. Sub ochii noștri se dezumanizează, se descompun. Ne întrebăm cum este posibil ca o fată de 12, 13, 14 ani să-și lase trupul fragil la dispoziția a doi, trei, patru bărbați într-o zi? Dar cine face acest comerț josnic? Și cine sînt acești cumpărători de copilărie desfigurată?

OLTEA MUTULESCU ■

I. Spaima de gradul I: violența
18 iulie 1990. Aflată în inspecție la Casa de copii preșcolare nr. 6 București, dna **Leontina Popescu**, de la Autoritatea tutelară sector 5, observă că **Florinel**, un băiețel de 6 anișori, este foarte apatic și abătut. Mamă la rîndul ei, dna **Popescu** îl cheamă să îl îmbruneze. Chipul copilului se mai luminează puțin. Cînd îl strînge în brațe însă, copilul geme, se zbate să scape. Surprinsă, dna **Popescu** îl ridică bluzița și descoperă pe spatele băiatului, cu consternare, urmele unor puternice violențe. Era cît se poate de clar că, de curînd, fusese bătut cu sălbăticiile. Întrebat, **Florinel** răspunde că a fost bătut de „mama Jeni”. Împreună cu dna **Mioara Dumitrescu**, de la Inspectoratul școlar al capitalei, și dna **Moraru**, de la C.P.U.N. sector 5, dna **Popescu** duce copilul la Institutul medico-legal. Certificatul nr. A. 2/6929 din 18.07.90 consemnează sec, sub semnătura medicului legist **Valeriu Popa**, că **Florin Ivan** declară că a fost bătut de personalul Casei de copii. Se constată pe toracele posterior, flancuri, și fese, echimoze alungite și placarde excoriante de vîrste variînd între 2 și 6 zile, pe fond infiltrat. **CONCLUZII:** **Ivan Florin** prezintă leziuni de

violență produse prin lovire cu corp dur alungit, ce pot data între 2 și 6 zile. Necesită 5-6 zile îngrijiri medicale. După atestare, dna **Leontina Popescu** convoacă o discuție cu personalul Casei de copii. „Mama Jeni”, adică educatoarea **Jeni Stoicescu**, infirmă acuzația.

adevărat — declară **Jeni Stoicescu**. **Florinel** minte. Probabil l-a bătut vreun alt copil... Copiii se mai bat între ei... „Dar chiar în halul ăsta?” Colegele educatoarei lasă privirile în pămînt, incurcate. „Doamnă, priviți-mă bine în ochi — reia **Leontina Popescu** —, ce-o să

că, de fapt, îl bătuse **Eugen**. **Eugen** este cel mai bine dezvoltat dintre copiii Casei. El recunoaște într-o clipită că l-a bătut pe **Florinel**, fiindcă îi mîncase desertul. Are loc o reconstituire, la care cei doi copii dau dovadă că și-au învățat bine „lecțiile”. Povestea

mai multe telefoane anonime și diverse vizite dubioase, care îi transmiteau, pe tonuri care de care mai amenințătoare, cam același, simplu, lucru: să stea cumințe, să nu se bage unde nu-i fierbe oala (?!), să nu „nedreptățească” oameni „minunați”, etc. Adică: păze! Cei care s-au mai interesat de cazul lui **Florin Ivan** au întîlnit un consens general în ceea ce privește varianta „oficială”, cea a bătaii între copii. Personalul Casei de copii nr. 6 intrase într-o muțenie la fel de oficială. Fiecare, căuta să spună cît mai puțin, să uite cît mai mult și mai repede, fiecare propoziție lesea greu, cu tentul parcă. Și, mai ales, grija permanentă pentru cuvîntul rostit. Tăcerea aceasta generală transformase Casa de copii într-o incintă ermetică. Există deci o spaimă mai mare decît spaima în fata bătaii. Ea nu aparține copiilor, ci oamenilor mari. O conspirație a tăcerii care îngroapă adevărul, creînd imagini idilice, de care memoria ultimilor 45 de ani este plină. O tăcere de care trebuie să ne scuturăm, altfel vom rămîne pe vecie vinovați, în numele unei „liniști” de circumstanță.

PAUL VINICIUS ■

CONJURAȚIA TĂCERII sau spaima de gradul II

Florinel își menține însă afirmațiile în fața întregului personal al Casei, e drept, din brațele dnei **Popescu**, unde se simte apărât. Mai mult chiar, el arată tuturor de unde a scos „mama Jeni”, „bățul” cu care l-a bătut. Este chiar dulapul „mamei” **Jeni**, care se grăbește să spună că „nu am cheile la mine, le-am uitat acasă”. Dna **Popescu** insistă, și dulapul este forțat. Înăuntru, o riglă pe care **Florinel** o recunoaște și ale cărei muchii se potrivesc cu urmele de pe spatele copilului. Nu este nimic

răspundeți atunci cînd vă voi pune față în față cu persoana care v-a văzut bătîndu-l pe copil?!” **Jeni Stoicescu** izbucnește în plîns, dar în declarația pe care o scrie, dezmințe toate acuzațiile care i se aduc.

2. Un scenariu ca la carte

Cîteva zile mai tirziu, încercînd să reia ancheta, o comisie a C.P.U.N. sector 5 găsește la fața locului o cu totul altă versiune. **Florinel** însuși declară că a mințit atunci cînd a invîluit-o pe „mama Jeni”, pentru

merge ca pe roate, este grozav de plauzibilă. Personalul Casei de copii pare că și-a recăpătat brusc siguranța. Singurul aspect mai incurcat este că, oricît de bine făcut este **Eugen**, să aibă oare el chiar atît de rafinate metode și sumbră sălbăticiie în aplicarea torturii? Să nu uităm: copiii sînt, totuși, copii.

3. Spaima de gradul II: tăcerea care îngroapă adevărul

La puțin timp după 18 iulie, dna **Leontina Popescu** a primit

Romanta caruselului

„C-aşa este viaţa: trebuie să ştii să te-nvîrteşti...” (Fotografie de LEONARD CHIOVEANU)

O tonă ciment contra o tonă porumb

I.C.A.P.P.A. Dimboviţa (ca şi alte întreprinderi cu profil similar, din alte judeţe) ne anunţă că, în baza Hotărârii Guvernului nr. 1050 din 1 octombrie 1990, art. 1 şi 2, este autorizată să preia orice cantităţi de porumb de la „cooperativele agricole, membrii cooperatori şi alţi producători”, oferind în schimb prime în bani sau... materiale de construcţie deficitare. Astfel, se acordă 1 tonă ciment sau 55 mp plăci azbociment sau 70 kg folie polietilenă, pentru o tonă de porumb predat. Ce se poate desprinde de aici? Două lucruri. Primul: Revoluţia trece, membrii cooperatori rămân, după bunul şi înţeleptul proverb strămoşesc. Al doilea: ne apropiem vertiginos de o economie de piaţă; având în vedere străvechile tradiţii pe aceste meleaguri ale schimburilor în natură,

Ceartă de îndrăgostiţi

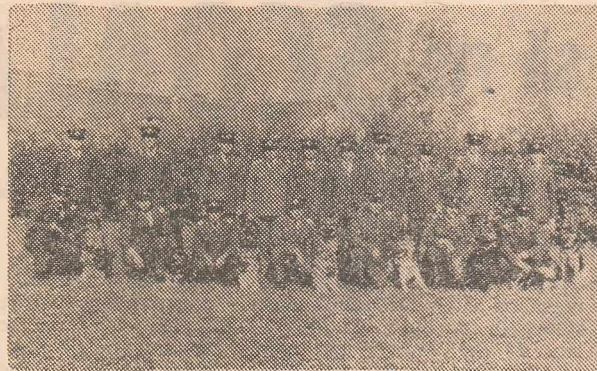
— Ce zici, domnule, ce răceală între Guvern şi televiziune?
— Ceartă de îndrăgostiţi! Da' zi altceva: doi se ceartă şi al treilea... pierde!
— Asta cam aşa e, că tot noi ne-am ars. O să plătim şi la abonamentul asta, cit nu face. Că programele... ce să mai vorbim!
— Deh! Dacă s-au dat mari, că sint pe banii lor? Ce-i doare pe ei? Te anunţă pe dumneata c-o să te coste de trei ori mai mult şi gata! Da se cheamă că ne-au arătat nouă cit sint ei de independenţi şi că nu dau chiar tot ce vrea Guvernul.
— Ei, trebuia să facă şi ei ceva după ce i-a încondeiat francezul ala cu filmul.
— Numai că, vezi, nu le-a mers. Democraţie, democraţie, libertate, libertate — da' i-a şters de pe listă la buget.
— Ca să vezi, domnule! Si să mai ai încredere! Adică, îi face de se compromit pină peste cap şi p'ormă îi lasă baltă, de parcă ar fi o... gogoşerie. Că să

De la coadă adunate

se descurce, acum! Da' ştii ce-aş face eu în locul lor? Nu le-aş mai da atâtea emisiuni, să-şi tot spună punctele de vedere.
— Păi, alea le plătesc. Aşa au zis.
— Şi opoziţia nu plăteşte? Păi, e drept? Guvernul să aibă, el singur, atâtea emisiuni şi partidele de opoziţie să fie toate, la grămadă?
— Jumate — jumate.
— Sigur! Ca la salamul ăla special — şi acolo tot aşa e, jumate — jumate: un pui şi-un cal.
— Chiar zicea unul, mai zilele trecute, că, după citi sint în partidul lor, ar avea dreptul să vorbească vreo 20 de secunde. Nici să spu cum te cheamă n-apuci!
— Nu, zău, de ce te mai miri? Înainte de alegeri nu era la fel?
— Ai dreptate! Prea îi leagă multe — că arăta şi francezul în film — ca să-l lase Guvernul şi să ţină răceala asta mult.
— Ceartă de îndrăgostiţi, domnule, nu-ţi spusei?

LIANA TATOS ■

Incoruptibili fără uniformă

În aceste zile, la Centrul de creştere şi dresare a ciinilor din Sibiu a început un nou şi inedit curs. Cel pentru pregătirea ciinilor în dificila dar atât de actuală şi importantă activitate de descoperire a stupefiantelor.

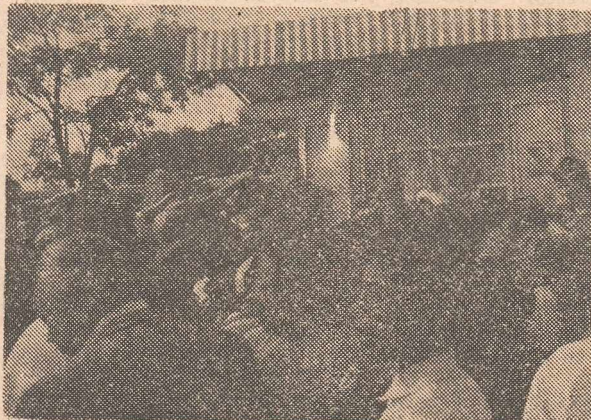
Iniţiat de conducerea Departamentului Poliţiei, cursul reuneşte 15 subofiţeri, dintre cei mai bine pregătiţi, din direcţiile judeţene de poliţie, pe raza cărora se află puncte de control — trecere a frontierei. Lor li s-a alăturat un reprezentant al Poliţiei municipale Bucureşti. (Jean Drăgan)

numite troc: dă-mi o tonă de porumb, să-ţi dau una de ciment. Admirăm spiritul de echitate al schimbului pe care-l propune Guvernul micilor şi marilor producători. Cine licitează mai mult?

Un cartier ivit din neant

Aflăm că la Combinatul Siderurgic Galaţi sint înscrise; pină acum, peste

Una în plus

Coadă la ţigări în Bucu reşti. (Fotografie de LEONARD CHIOVEANU)

4 600 de cereri de locuinţe şi 1 820 de cereri de schimb de locuinţe. Nu ar fi inutil de adăugat că, acum, Trustul de Construcţii din localitate are numai o treime din forţa de muncă de care beneficia cu un an în urmă. Cu ajutorul unor calcule elementare care nu depăşesc pretenţiile clasei a doua de la şcoala primară, putem afla că, pentru a satisface măcar cele 4 600 de cereri de locuinţe (depuse numai la această unitate gălăţeană), ar fi necesare cam 115 blocuri cu cinci nivele şi 2 scări fiecare! Cum se va ivi acest cartier, cind construcţiile înaintează atât de timid? Din neant?

Nevroza apei continuă

Bucureştiul nu este singura citadelă în care locuitorii suferă de nevroza apei potabile. Mai recent, aflăm că şi la Tirgoviste au fost prelevate unele probe de apă pentru expertiză, de

la staţia de epurare. În urma examinării lor a rezultat că apa potabilă nu era tratată suficient cu clor. Să nu le rămână de făcut locuitorilor urbei de sub Turnul Chin-diei decit să înghită clorul separat?

Apă de vinzare

Anului acesta — 1990 — i se potriveste, cu adevărat, versul labian: „seceta a ucis orice boare de vint...” Dar nu numai de vint. Sint zone întregi ale ţării în care apa a ajuns o problemă. Aflăm de la diverşi localnici că, în zona oraşului Cimpina, apa de băut a devenit o marfă. O căldare de apă ar costa, după această originală „formulă a economiei de piaţă”, cam 10—20 de lei bucata. Asta din cauză că multe din fântinile de la care oamenii se aprovizionau în mod obişnuit au secat, iar gospodarii trebuie să care apa de la distanţe apreciabile. Să se introducă la Jocurile Olimpice proba de maraton cu căldarea?

Ne intoarcem la epoca de piatră

Din statisticile poliţiei şi medicinei legale din oraşul Galaţi aflăm că zilnic se prezintă la Laboratorul judeţean de medicină legală în jur de 15—20 de persoane agresate care solicită un act medico-legal doveditor, care să constate urmele violenţelor la care, în diferite împrejurări şi sub acţiunea a diverşi agresori, au fost supuse. Principalele obiecte conţinute care care preferă agresorii să-şi lovească şi maltrateze victimele sint: cutitul, furca de fier şi dostoievskianul topor. Ne reintoarcem oare la epoca de piatră?

Grupaj realizat de M. GĂLAŢANU ■

Asumaţi-vă răspunderea!

„Am citit despre inaugurarea rubricii „Cititorii ziarişti”, pe care eu personal o consider o rubrică binevenită în interiorul revistei dumneavoastră şi nu atit pentru faptul că celor mai interesante şi mai bune materiale li se vor acorda premii, ci pentru că, prin cerinţa de a se prezenta lucruri adevărate, indeplinţi, cred, dorinţa mai multor cititori, pentru că, acum, mai mult decit oricind, avem nevoie de adevăr.”

Aşa este, domnule inginer Vlad Girba din Baia Sprie, judeţul Maramureş. Numai că, în reportajul dumneavoastră — a cărei acţiune se petrece „în zona de nord a Transilvaniei” iar personajul principal negativ este „Directorul X” — adevărul este doar pe jumătate. Vă aşteptăm cu adevăruri întregi — dacă vă asumaţi răspunderea!

Nu-i frumos să minţi

Sintem într-un totu de acord cu părerea domnului profesor Ioan Gherghisor din comuna Chitila, S.A.I. „Nu promit că voi face un anumit lucru decit atunci cind am certitudinea realizării lui. În urmă cu cîteva luni le-am promis copiilor o cameră „de 24” pentru „Pegas”. I-am minţit şi ei şi-au pierdut încrederea în mine. La

rindul meu, dacă mi s-a spus la televizor că voi găsi carne în Piaţa „Matache”, a doua zi mă duc, credulul de mine, să cumpăr carne. Şi nu găsesc. Eu, cel dezamăgit la rindul meu, de cine am fost minţit? Că nu vreau să zic: „Ghici, ciupercă...”? Chiar aşa!

Nimic nou sub soare

O mină obişnuită mai mult cu sapa decit cu condeul (Vasilica Roşu din comuna Smulţi, judeţul Galaţi) aşterne, în slove strimbe, multe necazuri: moartea celui mai mare dintre cei cinci copii, într-un accident datorat proastei organizări a activităţii C.A.P.-ului, imobilizarea de luni şi luni de zile a sotului, datorată, de asemenea unui accident de muncă la S.M.A., imposibilitatea obţinerii unor pensii pentru aceşti bătrini greu încercaţi. Cauzele tuturor nenorocirilor? „La CAP sint toate persoanele care au fost cu partidul, nu s-a schimbat nimic nici la Sfat. Nu avem cu ce să trăim. Vrem dreptate! Să vină alţii, noi, că aicea e mare hoţie.”

Aşadar, nimic nou sub soarele nostru!

Sat fără ciini

Înţelege cineva cum se poate ca o bază de aprovizionare cu piese auto — B.A.T.M.A. — 23, comuna Ştefăneşti — S.A.I.

Colocvii la distanţă

— să fie lăsată de izbelişte, fără un om, măcar, de pază? Şi dacă „înțeleapta” conducere crede că rezolvat problema lipsei imputindului celui mai tinăr muncitor — Rizea Zamfir — o sumă respectabilă pentru dispariţia unor anvelope, se înşală. Din cite am înţeles, în atribuţiile muncitorului de 18 ani nu in-

tră decit descărcarea vagoanelor. Conducerea, semnind o unică imputaţie, a „uitat” să cerceteze problema lipsei paznicilor. Iar dacă tot e vorba de sancţiuni, noi credem că din capul listei nu trebuie să lipsească tocmai cei ce au drept de semnătură. Vina de a conduce un fel de sat fără ciini nu e de neglijat.

Ca să nu rămînă socul gol

Proiect de statuie în piaţa „Presei Libere”

POŞTA REDACŢIEI

Biblioteca „V.A. Urechia” — Galaţi: Am găsit numărul care vă lipsea din colecţie şi vi l-am expediat. ● Gheorghe Elena — Brăila: În nr. 38 am publicat adresa farmacistului Alexandru Torjescu. Repetăm: Baia de Aramă, str. Republicii Bl. 24, sc. 1, et. 1, ap. 2, jud. Mehedinţi, cod 1533. Telefon acasă: 291, farmacia nr. 63 — telefon 3. ● B.M. — com. Dascălu (S.A.I.): Alocaţia se plăteşte începind cu luna următoare celei în care s-a întocmit dosarul. Trebuie să-l convingeţi pe actualul dv. soţ că are datoria morală şi posibilitatea legală — singura de altfel — de a întocmi dosarul de alocaţie şi pentru copilul dv. din prima căsătorie. ● Dăscălescu Maria — com. Căiuţi (Bacău): Aveţi dreptul la o singură pensie. Puteţi însă opta pentru aceea care vă avantajează, deci pentru cea mai mare. ● Nicolae Victoria — Turnu Severin: În curind urmează a se înfiinţa în cadrul Spitalului uzinal 23 August din Bucureşti Centrul de ortodonţie şi implantologie orală condus de prof. dr. Petre Firu. Pentru efectuarea tratamentului în această unitate sanitară nu este necesar avizul Ministerului Sănătăţii. ● Cuşteanu Gheorghe — Satu Mare: Scrisoarea dv. din 4 octombrie nu a ajuns la noi, din păcate. Vă rugăm să reveniţi. ● Luţu Constanţa — Piteşti: După ieşirea la pensie a doamnei Constantin Silvia, postul urmează să fie ocupat prin concurs. Deci, pregătiţi-vă şi succes! ● Moldoveanu Dan — Piatra Neamţ: Nu încă. Diaconescu Anca — Mediaş: Liceul de artă, Sibiu, str. Alexandru Odobescu nr. 2, tel. 14580. ● Petrescu Gabriela — Bucureşti: Iată prevederile care vă interesează din Hotărârea Guvernului nr. 610 privind acordarea unor drepturi nevăzătorilor art. 2 (1) — La stabilirea pensiei integrale pentru munca depusă şi limită de vîrstă a nevăzătorilor pe baza unei vechimi în muncă de 15 ani bărbaţi şi 10 ani femeile, pentru timpul cit depăşeşte aceste vechimi se acordă un spor la pensie, calculat la salariul tarifar folosit ca bază de calcul a pensiei, de 1% pentru fiecare an în plus pentru primii 5 şi de 0,5% pentru următorii ani. Art. 6 (2) — De alocaţia de stat pentru copii beneficiază şi copiii nevăzători ai căror părinţi nu se încadrează în categoriile prevăzute de lege pentru acordarea alocaţiei. Art. 7 — Nevăzători şi soţii acestora sint exceptaţi de la obligaţia de plată a contribuţiei fixe lunare datorate, potrivit legii, de persoanele fără copii. Art. 10 — Unităţile producătoare şi bazele de aprovizionare au obligaţia să asigure cu prioritate aprovizionarea cu materii prime şi materiale specifice a cooperativei sau secţiilor acestora în care lucrează nevăzători, la cerere, pe bază de comandă şi fără repartiţii.

REGHINA VĂRVICI ■

E VINOVAȚ MAIORUL CHITICARU? ASASINAREA „cu mănuși albe” a incozozilor

Faptul că tinărul (încă n-are 40 de ani) maior Constantin Chiticaru a fost re-negat de părinți nu e un subiect de presă. Chiar dacă părinții lui trăiesc în Moldova iar el la Timișoara. Chiar dacă ei aud despre el lucruri urite la televizor. Căci la televizor au aflat bătrînii că fiul lor, șeful transmisiunilor la o unitate timișoreană de aviație militară, a fost dat afară din armată de ministrul apărării naționale. Cum așa? — s-au întrebat ei, conștenți și dezamăgiți.

Iată cum. În februarie 1990, maiorul Chiticaru semnează Apelul adresat de Comitetul de acțiune pentru democratizarea armatei, președintele (atunci) al C.P.U.N., Ion Iliescu. Apelul, ca și C.A.D.A., au fost acceptate de guvernanti atîta vreme cît aceștia erau provizorii și voiau să rămînă definitiv. Ofițerii cereau adevărul despre participarea armatei la evenimentele de la Timișoara, trecerea în rezervă a comandanților reactivați (bătrînii ofițeri reveneau în condițiile în care întreaga economie își scotea la pensie cei mai experimentați oameni), promovarea cadrelor militare pe baza competenței și nu a dosarului, reprofilarea învățămîntului militar, depolitizarea armatei. C.A.D.A. a existat cu aprobarea ministrului. Depolitizarea a fost discutată pînă la 20 mai, cînd întreaga armată a fost trimisă la vot, pentru a-și preciza — ce? Opțiunea politică. Votul armatei a atîrnat greu. După

victoria alor noștri în alegeri, C.A.D.A. a fost desființat scurt, militarmente. Ordinul nu se discută. Apoi, foștii membri ai comitetului au fost acuzați de presa de extremă stîngă cum că ar fi spioni, trădători, agenți CIA sau pur și simplu afaceriști. S-a creat o nebulozitate rea din care nimeni n-a mai înțeles nimic. Și totuși, ofițerii din fostul C.A.D.A. nu voiau funcții și nu voiau bani. Voiau o armată bine înzestrată, cu comandanți — pe cît posibil — pricepuți. Cu relații interumane cît de cît normale, nu „de forță”.

Mayorul Chiticaru, avansat, acum cîțiva ani, pentru capacitatea lui profesională, la funcția ultimă pe care o putea deține rămînînd în Timișoara, nu cerea nimic pentru el. N-avea ce. Dar, fiindcă în jurul lui — și în general al ofițerilor care luptaseră pentru o armată umană și eficientă — s-au creat tensiuni adesea insuportabile. Fiindcă s-a săturat de admonestări în unitate și injurături în presă, maiorul Chiticaru și-a cerut trecerea în rezervă, părăsind o pasiune, o meserie și un destin pe care, la început, și le asumase. Raportul a fost depus în 13 septembrie. În el scria că trecerea în rezervă e cerută „deoarece principiile, mele privind rolul și locul armatei, principii ale oricărei armate într-un stat de drept, stat democratic, expuse în Apelul înaintat în 12 februarie președintelui C.P.U.N. de către C.A.D.A.

(Comitet desființat în mod abuziv) nu sînt respectate”. În 17 septembrie maiorul ia cuvîntul la mitingul de comemorare a nouă luni de la izbucnirea revoluției la Timișoara, unde afirmă ideile precizate la începutul articolului, adăugînd că armata nu trebuie subordonată puterii politice și folosită în alte scopuri decît apărarea țării și că jurămîntul militar ar trebui să cuprîndă interdicția ca armata să tragă vreodată în propriul popor.

În 17 septembrie, comandantul unității — colonelul Nicolae Mărgineanu — aprobă raportul de trecere în rezervă și îl trimite mai departe la minister. În 21 septembrie (în timp record, fiindcă obținerea aprobărilor de acest fel durează săptămîni, uneori luni de zile), sosește raportul semnat de generalul Victor Atanasie Stănculescu, împreună cu ordinul de trecere în rezervă. Ordinul se aplică în temeiul articolului 47 litera d din Statutul Corpului Ofițerilor, care spune: „Se trece în rezervă la cerere, pentru motive bine întemeiate”. Adică motivele reproduse de noi textual sînt recunoscute de domnul ministru ca fiind „bine întemeiate”, iar trecerea se face „la cerere”. Și totuși, televiziunea transmite comunicatul biroului de presă al Ministerului Apărării Naționale, conform căruia maiorul Constantin Chiticaru a fost dat afară (trecut în rezervă la ordinul ministrului...). Un fals care dovedește că armata știe să

folosească metoda denigrării pentru a-și distruge, în fața opiniei publice, proprii ofițeri.

Este „cazul Chiticaru” izolat? Se pare că nu. Mayorul Octavian Chiriac a fost și el „pus la dispoziția” comandamentului grănicerilor. Mayorul a fost membru al C.A.D.A. Locotenent-colonelul Grecu, comandant de unitate, a fost, și el, scos din funcție și „pus la dispoziția” comandamentului grănicerilor. Locotenent-colonelul a fost și el membru al C.A.D.A. Maiștrul militar de aviație Traian Stancu a făcut parte din comisia guvernamentală care a investigat participarea armatei la evenimentele de la Timișoara. A lucrat la „dosarul V. A. Stănculescu”. A fost trecut în rezervă. La cerere. Fără a cunoaște numărul exact al ofițerilor (în general tineri) care își cer trecerea în rezervă, putem sesiza faptul că armata nu „înregistrează incidente”, ci se confruntă cu un fenomen. Fapt evident, mai ales la Timișoara.

Nu și în satul Vișoara din apropierea Bacăului, unde își duc zilele părinții maiorului Chiticaru. Bătrînii și trîști, ei au aflat de la televizor că fiul lor e un ticălos care nu mai merită să fie — mindria lor — ofițer al armatei române. Și pe care încearcă să-l scoată din mîntea și din sufletul lor, uitîndu-l, ca pe un trădător de neam și de țară. Dar — după cum vedeți — acesta nu e un subiect de presă.

RADU CIOBOTEA ■

E GREU, LA TIMIȘOARA

S-a încheiat o nouă etapă a procesului de la Timișoara. În urma ei se poate face o constatare și se pot înregistra câteva dificultăți. Constatarea este aceea că martorii chemați s-au prezentat în proporție de 64 la sută. Dificultățile constau în cererile formulate de inculpați: chemarea în instanță a generalului Victor Atanasie Stănculescu, a colonelului Zeca (șeful Diviziei 18 mecanizate în perioada revoluției), precum și a altor personalități, la fel de imune, ale României, ante și post-revoluționare: Silviu Brucan, Virgil Măgureanu, Nicolae Militaru. Mai mult, cei din boxă cer sprijinul SRI-ului în lămurirea controversatei probleme a teroristilor. De ce al SRI-ului? Pentru că — afirmă unul din inculpați — SRI = Securitate.

Nu comentăm aceste informații de ultimă oră. Adăugăm doar faptul că atît consultarea SRI-ului cît și chemarea colonelului Zeca (despre care o serie de declarații afirmă că ar fi ordonat deschiderea focului în 17 decembrie 1989, în zona podului timișorean „Decebal”) au fost respinse de completul de judecată. Colonelul Zeca este astăzi general. (R.C.)

Procesul celor 23 din 24

UCENICUL ȘI MAESTRII

Nici la 23 octombrie 1990 inculpatul Toma Ioan nu crede că la Timișoara — unde s-a dus cu o echipă de activiști de la c.c. al u.t.c. și a stat din 19 pînă în 21 decembrie 1989 — cei care perturbau liniștea epocii de aur cocolit erau altceva decît niște cheflii lumpen-odusiști. El încă mai susține ca și dictatorul acelor zile — etichetat mai tirziu de un fost confrate de-al său ca neînțelept — teza cu huli-ganii; de parcă el, primul activist al evaporatului u.t.c., ar putea izbûti azi ce n-a reușit nici scorniceșteanul: să convingă lumea că n-a fost nici o revoluție la Timișoara. „Genialul” manipulant de cîrmă a avut mină bună cînd l-a ales pe Toma Ioan: este, pînă acum, singurul din boxă care-l continuă atît de bine în această interpretare originală a evenimentelor. Lucru care, trei zile mai tirziu, la audierea inculpatului Niculescu-Mizil Paul, se vede a nu fi altceva decît prelungirea reflexului unui exces de zel pentru care, dacă l-ar mai putea vedea,

Ceaușescu însuși i-ar zîmbi.

Îmi dau seama că afirmația aceasta are-n ea și sîmînța unui risc. Nu-mi garantează nimeni că, la sfîrșitul acestui proces, oberșefului uteciștilor nu-l va zîmbi chiar și instanța, în superbia de-a înfrunta ecoul pînă la... stanța „tanța”.

Atîta doar că eu mai cred în zeita legată la ochi și în trimișii ei printre muritorii de rînd, iar zeita și-a învățat întodeauna discipolii că există ceva mai rău decît să fii orb: să fii — și să vrei să fii — orbete.

Cu un aer protector, la 26 octombrie, inculpatul Niculescu-Mizil Paul — care se distinge prin pronunția consecventă lîzinci — afirmă că, în c.p.ex., Toma Ioan era privit ca un „ucenic”. Ceea ce se și dovedea, în comparație cu maestrul din jur. Căror ar fi nedrept să le negăm calitatea de stîlpi ai societății socialiste din biata noastră țară care și pe asta a trebuit s-o rabde.

„Nu recunosc invinuirea”, reia și Ni-

culescu-Mizil Paul „lîzınca” tuturor inculpaților audiați pînă acum.

Remarcabilul fiu al Mizilului nu se dezmente și povestește cum l-a pedepsit dictatorul, pentru că i se împotriva adesea — nu comunismului, să ne înțelegem; ca și alți înțelepți, el nu dorea decît comunism fără Ceaușescu — și pentru că nu era de acord cu cultul personalității. Din ce spune se înțelege că-l deranja, mai cu seamă, faptul că personalitatea avea două capete. „De mai multe ori, m-a mizilit”, zice. De unde? Ba de ici, ba de colea. Aflăm, cu emoție istorică, apoi, că, după 1971, l-a marginalizat și pe el ca și pe un alt activist de valoare — Ion Iliescu. Amănuntul că el a rămas în c.p.ex. îl dă pe seama propriei lucidități după care așa putea mai abîtir să-și aducă — țineți-vă bine! — aportul.

Cercetarea judecătorească este lipsită de crispări și favorizează degajamentul celui audiat. O probează și anecdota relată de inculpat: „În sediu se zicea: Te-a chemat Paul Niculescu-Mizil; te cheamă Paul Niculescu; te va chema Paul, și, la urmă, Pă!” Instanța nu l-a cercetat linia vieții din palmă, dar foștii săi tovarăși pot conșta pe el; sînt semne că e longeviv: a revenit la numele întreg.

La insistența unuia dintre domni avocați, declară: „După 22 decembrie 1989, știu că inculpați Mureșan Ana s-a pus la dispoziția noilor autorități și a primit însărcinarea de-a se ocupa de femei.” Rămîne neclar dacă arestarea dinsei n-ar trebui să se numească ultraj, din moment ce a fost operată în timp ce-și exercita această atribuție de activist. Discuție care, cu diferențele de rigoare, nu se mai face nici în ce-l privește pe inculpatul Niculescu-Mizil Paul. Care reamînteste că „din 23 decembrie m-am pus la dispoziția F.S.N., am lucrat ca ministru al comerțului interior vreo două luni și am organizat, în acele condiții deosebite de grele, aprovizionarea populației, iar aprovizionarea era bună, dom’le președinte, nu ca acum.”

După ce domnul avocat Cervei menționează dialectica unor lucruri pe care dorește să le evidențieze, inculpatul își începe răspunsul la o întrebare astfel: „Să vorbesc de dialectică, azi în România, e grav.” Moment în care domnul președinte lt. col. Ciobotaru intervine: „Se pare că există un lucru și mai grav: să vorbesc de egalitate. Acest deziderat al Revoluției Franceze s-a cam uitat.” Cum domnia sa nu aduce alte precizări, mă abțin să presupun înspre ce bate. Sau înspre cine. Asta ar cam fi șaua. Dacă iapa nu se afla în sală, încă mai are o șansă ca să priceapă: poate citește „Flacăra”.

DORIN GHERGHINESCU ■

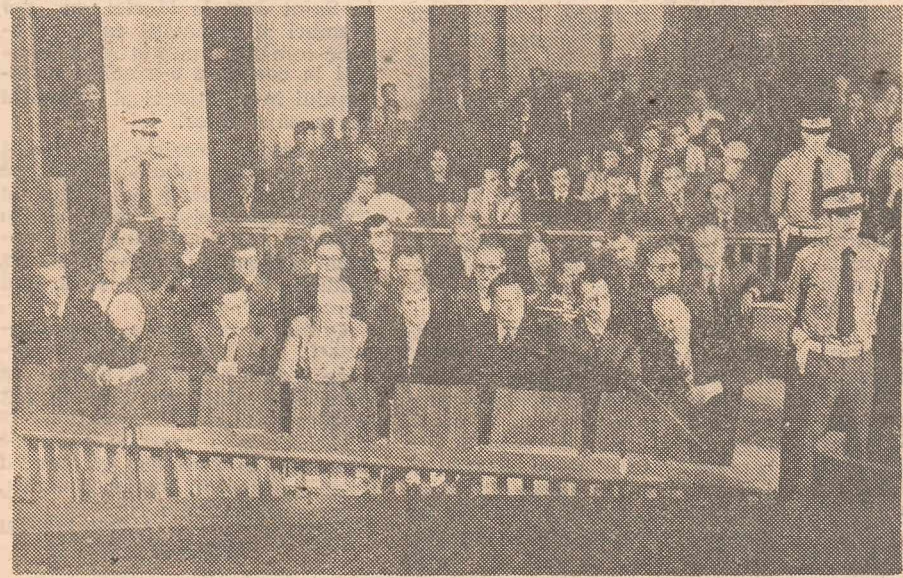
De-a baba oarba...

În Onești există garsoniere din belșug, mai ales în căminele de nefamilisti. Un astfel de cămin este și cel... supranumit „Evazatul”, situat la una din periferiile orașului. Deunăzi, în trecere fiind, m-am oprit la această clădire pentru a afla cîtă grijă are statul față de neamul nostru. Speram să văd și să aud numai de bine, dar... potriveală de acasă... Primul lucru pe care l-am aflat a fost că în majoritatea cămarutelor locuiesc tineri... famillști. Și, logic, pe lîngă ei și un ghemotoc de viață! Am descoperit asemenea adevăruri între patru pereți acoperiți de igrasie! (un caz general și, din acest motiv nu voi da nume). Era singura garsonieră locuită la parter!

Pe coridor, beznă! Trebuie să aprind bricheta, altfel risc să o apuc pe căi greșite... În stînga: toaleta comună! Sînt sfătuit să nu intru și, receptiv, renunț la a mai face inspecție! „Ți-e frică să umbli seara pe aici! Toti bețivii vin la WC-urile noastre!” Imi spunea o tinărară locatară! Și o înțeleg... De la parter la etajul IV, doar un coridor-două sînt bine luminate... Urc, etaj cu etaj. Dușuri la fiecare palier, dar nu funcționează toate! La „doi”, întîlnesc o tinărară familie cu un bebeluș... Îi făcuseră baie și, acum, îl duceau în cameră... Infotolit bine! „E bolnav mai tot tîmpu”. O fi mai sensibil!”, încearcă să caute o scuță mama, cu un zîmbet amar, abia perceptibil în colțul gurii... La o garsonieră găsesc o familie formată din 5 (cinci!) persoane! Unde încap 5 pe 3 m²? Imi vine să fug, să strig că nu e adevărat! Imposibil! Am totul în fața ochilor! „Ne-a zis să alegem între camera asta și... afară. Ce era să facem!”? Chiar așa! Ce să mai faci?

Cobor... Văd și camere fără parchet, fără tencuială. Cobor scările cite două. La ieșire, cîțiva copii se joacă „De-a baba oarba!” De-a baba oarba...

EMILIAN DUMITRU ■

Mai sint de citit

mii de cărți

Sertarul gol

Diferiți cititori se declară dezamăgiți de faptul că în tirzie să apară acele cărți despre care toată lumea credea că au fost scrise pe ascuns în timpul dictaturii. Unde este literatura de sertar? — așa sună întrebarea care se face auzită insistent și cu o notă de reproș în ultima vreme. În afară de ceea ce au publicat, scriitorii noștri n-au mai scris nimic înainte de 22 Decembrie 1989?

În ceea ce mă privește, cred că n-au mai scris nimic. Chiar dacă se va dovedi că există câteva excepții, ele nu vor modifica în esență această realitate. La mari surprize nu trebuie să ne așteptăm. Care este explicația?

În primul rând, trebuie să avem în vedere faptul că scriitorii scriu pentru public, și nu pentru ei înșiși. Chiar și cei care declară — cu ipocrizie — că nu-i interesează să publice, fac tot ce pot ca să-și vadă opera tipărită. Și este firesc să fie așa. Dacă într-adevăr n-ar dori ca textele lor să fie cunoscute de alții, scriitorii n-ar mai avea nici un motiv să le scrie. Le-ar compune, pur și simplu, în minte și s-ar delecta în singurătate cu creația lor. Cine scrie se adresează întotdeauna unor cititori.

Așa stând lucrurile, scriitorii noștri ar fi putut scrie pentru sertar numai în condițiile în care ar fi prevăzută ca regimul comunist nu va mai dura mult. Perspectiva de a aștepta doi-trei ani cu cartea nepublicată nu era chiar atât de descurajatoare. Mulți autori ar fi putut să aștepte și șapte-opt ani. Din nefericire, însă, nimeni nu-și închipuie că sistemul totalitar se va prăbuși vreodată. După venirea la putere a lui Gorbaciov în U.R.S.S. se mai puteau face previziuni optimiste în legătură cu evoluția situației politice din România. Dar, înainte de Gorbaciov în nici un caz. Toată lumea era convinsă că sistemul comunist va dura o veșnicie (sau, în orice caz, mult mai mult decât o biată viață omească). Și aceasta nu pentru că ar fi fost considerat sănătos și trainic, ci pentru că i se atribuie persistența unei boli incurabile. Cancerul se vindecă vreodată?

Datorită acestei convingeri unanime, scriitorii nu-și puteau propune și impune să scrie cărți care să apară „cîndva”. „Cîndva” se situa într-un viitor atât de îndepărtat încît era echivalent cu „niciodată”.

Un alt motiv de descurajare îl constituie probabilitatea destul de mare a descoperirii manuscrisului de către securitate, cu prilejul uneia dintre numeroasele percheziții pe care această instituție supradimensionată și malefică le făcea acasă la scriitori. Trebuia să ai curajul unui erou — să fii Mircea Dinescu, Ana Blăndiana, Octavian Paler, Dan Petrescu sau Florin Iaru — ca să rezisti la o permanentă amenințare. Nu toți oamenii sînt înzestrați însă cu un asemenea curaj. Și nu avem dreptul să le cerem scriitorilor să fie alfel decât majoritatea dintre noi.

Drept urmare, cei mai mulți dintre scriitori se resemnau să scrie ceea ce se putea publica. Nu ne gîndim la mercenarii scrisului sau la ambițioșii fără scrupule, care se adaptau ostentativ, cu exces de zel la pretențiile partidului comunist, pentru a obține privilegii. Îi avem în vedere pe scriitorii adevărați, dornici să-și vadă cărțile tipărite. Ei nu se conformau cu ușurință cerințelor propagandei comuniste, dar aveau grijă să nu meargă prea departe cu critica sistemului și, în general, să nu se pronunțe explicit asupra unor probleme de politică. O mare parte din efortul lor creator era folosit pentru găsirea unor formule ingenioase de inducere în eroare a cenzurii, pentru inventarea unui limbaj aluziv, pentru confecționarea unor „alibiuri” prin citirea acțiunii cărții într-o altă țară etc.

Multă energie consumau, apoi, scriitorii în cursul „tratațivelor” cu factorii de care depindea apariția cărților. O situație îngrată aveau, în acest context, editorii, care se aflau între ciocan și nicovală. Pe de o parte, Consiliul Culturii le cerea să-și mărească „vigilența”. Pe de altă parte, scriitorii le pretindeau mai multă libertate. Spre cinstea lor, editorii, în marea lor majoritate, s-au solidarizat discret cu scriitorii, susținîndu-i cu abilitate. Erau însă cazuri cînd Consiliul Culturii opera direct modificări în cărți și îi obliga pe editori să-și asume responsabilitatea acestor intervenții față de scriitori, să nu spună nimănui — sub jurămint! — cine sînt adevărații vinovați.

Permanentă strădanie de a spune în cărțile lor adevărul fără a intra totuși în conflict cu oficialitatea, ca și complicatele conflicte cu cenzura i-au istovit de-a lungul anilor pe scriitori. O cantitate imensă de energie creatoare s-a risipit în cursul acestor lupte absurde. Acolo unde se află acum, la pensie sau în parlament, în funcții modeste sau în anturajul președintelui de azi al țării, cei care au condus cultura în timpul lui Ceaușescu trebuie — dacă au conștiință — se se simtă cuprinși de remușcări, gîndindu-se la cărțile care au rămas nescrise din cauza lor. Dar se simt ei oare cuprinși de remușcări? În orice caz, stimați cititori, dacă iubiți cu adevărat literatura română, nu-i mai întrebați ironic pe scriitori de ce au sertarul gol. Identificați-i mai bine pe foștii (și în multe cazuri actualii) activiști și securiști din cultură și adresați-le lor întrebarea.

ALEX. ȘTEFANESCU ■

„Lanterna magică”

O desfătare estetică

Cine oare o fi născut zvonul după care cinematografia franceză este, din punct de vedere artistic, la pămînt?! Că filmul francez, în afara liniei „comerciale” (vezi Alain Delon), adică filmul de pistoladă bine realizat tehnic, a devenit prea puțin semnificativ?!?

Recentul Festival al filmului francez, găzduit în premieră la cinematograful PATRIA din Capitală și care și-a început un lung turneu prin județele țării, demonstrează, dimpotrivă, nu numai contrariul unor astfel de opinii dar, mai mult, ne relevă o cinematografie în plină ascensiune artistică, propunîndu-ne printr-o riguroasă, — și mai ales extrem de recentă — selecție (majoritatea peliculelor sînt realizate în anii 1987-1990!), un număr de 8 filme artistice de lung metraj și tot atîtea scurt metraje — toate relevante — cîteva, chiar, filme absolut „de excepție”. O dovadă în acest sens este și impresionantul palmares internațional obținut, în bloc, de aceste filme — palmares incluzînd, de-a valma,

formule devenite de acum aproape magice precum: „Leul de Aur” (Venetia), premiile „CEZAR” (pentru cele mai bune: film, regie, scenariu, decor, montaj, muzică, etc.), premiul „JEAN VIGO”, premiul juriului Cannes, și încă.

Dintre scurt metrajele prezentate (cu o singură excepție: „SCULPTURI”, realizat din plasticină animată de către Jean-Loup Felicioli — celelalte fiind „pîile” artistice jucate), se distanțează, net, două: „BISBILLE” (de Roch Stéphanik: un fel de „rinocerită” provocată de cîteva bile din sticlă scăpate din mîna unui copil și care ajung să se transforme într-o veritabilă marea „biliară”, sufocînd pur și simplu un întreg bloc de locuințe) și „ANTRACT” (de Yann Piquer și Jean-Marie Maddeddu: o scurtă și dementială comedie filmată într-un decor unic — o sală de toaletă — și dintr-un cadru fix, fără nici o tăietură și, firește în acest sens, fără montaj, năvala unor actori către cele două W.C.-uri disponibile devenind incon-

fundabile și „în nuce” marea, dementa agitație a anilor pe care-i trăim!). Restul — experimente mai mult sau mai puțin interesante avînd o arie tematică largă, întinsă de la melodramă la zona „absurdui”.

Veritabila desfătare estetică însă a acestui festival surprinzător o constituie filmele artistice de lung metraj, capitol la care cred că se impun cîteva precizări.

Este absolut evident că, în dura, acerbă concurență față de produsele americane (definite, în mare, printr-un profesionalism greu de atins în alte țări, cit și prin performanțe tehnice impecabile!), cineștii francezi s-au pliat pe valoarea subiectelor în sine, pe „poveste” — de aici frecvența ecranizărilor și, în aceeași măsură, atenția acordată interpretării actoricești. Este caracteristic în acest sens filmul în două părți („JEAN FIUL LUI FLORETTE” și „MANON SI IZVORUL”) realizat de Claude Berri după opera lui Marcel Pagnol:

Viața pe scenă

Bolnavi de teatru

„Am fost surprinsă cînd Andrei Șerban a ales piesa mea, care este destul de sumbră”, a spus Timberlake Wertenbaker. Într-adevăr, acțiunea se petrece într-o închisoare. Este anul 1782 cînd în Australia sosesc primele vase de deportați. În acest continent, mult mai mare decît Anglia, sînt aruncate cîteva sute de oameni care trebuie să-și ispășească pedeapsa. Un paradis al păsărilor, un loc binecuvîntat de natură dar blestemat de cei sosiți.

Autoarea descoperă cu uimire că deși Andrei Șerban a respectat scrupulos fiecare replică, spectacolul nu este așa cum îl simți la lectură. E ofensiv, bătaios. E frumos. Dar prin aceasta să nu se înțeleagă un subiect liniștitor, costume elegante sau decoruri fastuoase, nimic din toate acestea. E un pariu pentru viață, pentru armonie. Un spectacol jucat de actori puternici. Andrei Șerban a lucrat cu vocile lor, cu trupurile lor dar mai ales a lucrat cu spiritul lor. Actorii lui se aruncă, au nebulina bacantelor, ai impresia că ei pot crea orice, iar barierele care delimitau „ce se poate” de „ce nu se poate” s-au rupt. De aceea el are curajul să-i lanseze în sală unde pot deveni ușor vulnerabili. Pentru că nu se joacă într-un spațiu claustrat cum poate ar cere textul. Actorii sînt pe scenă, în sală, pe balustradele balcoanelor. Se află în fața noastră în spațiile noastre, sîntem printre ei. Se pare că regizorul știe exact cum stau lucrurile... fragili sînt spectatorii. Prin acest fluid al mișcării jocul lor devine tulburător, te șochează și încîntă. Sînt extraordinari: Mircea Albulescu în Harry Brewer, Gheorghe Dinică în Sideway, Maia Morgenstern în Liz Morden și Meg Long, Alexandru Georgescu în Ketch Freeman, Florina Cercel în Dabby Bryant, Simona Mălcănescu în

rolul aborigenului, Cerasela Stan în Rățușca Duckling, Alexandru Bindea în Wischammer. „Am repetat de la nouă dimineața la nouă seara, schimbam patru cămăși într-o repetiție”, mi-a spus Albulescu puțin înainte de premieră.

Am gîndit după seara premierei: da, dar am mai văzut spectacole la fel de bune pe scenele noastre în ultimii ani. Am revenit în serile următoare și spectacolul mi-a plăcut din ce în ce mai mult pentru că fiecare scenă are forță și rafinament, te surprinde prin ineditul și, prin felul în care evită drumurile bătute.

„Cine are nevoie de teatru?”, nu este o întrebare solemnă, e chiar titlul premierei de la Teatrul Național. Prima imagine: un detinut este biciuit. A doua imagine: un lamento al celor care agonizează în sala vaporului. A treia imagine: un băstinaș care va rămîne prezent aproape tot timpul în scenă, o apariție între om și pasăre, care dă tircoale noilor sosiți. Rosteste un descîntec pentru a alunga visul cel rău al venirii străinilor. Apoi guvernatorul aruncă o replică despre teatru. Parcă întâmplător. Acest acord abia sesizat va fi reluat și se va impune ca temă dominantă a spectacolului. Detinuții sînt în zdrente, limbajul lor este brutal, în unele scene au lanțuri la mîini și își plîng viața sub umbra spînzurătorii. Ofițerii sînt duri și oportuniști. Guvernatorul e un umanist eșuat întîmplător în această meserie. Și într-o astfel de lume lipsită de bunătațe și speranță încep repetițiile unei piese de teatru, un experiment pe care guvernatorul vrea să-l încerce asupra comportamentului unor femei condamnate.

„Teatru în teatru”, puțină culoare shakesperiană ca de altfel și apariția fantomei unui tînar de curînd spînzurat. Repetițiile spectacolului acționează ca o vrajă, dezvoltă o undă de noblete în comportamentul celor chemați să joace și face din acești cîțiva nefericiți o mică cetate. Cînd se fac presiuni pentru interzicerea piesei, iar textul e aruncat, ei se

apropie de carte ca de un obiect magic. Au privirile triste și mîinile timid rugătoare. E unul din ca... cele mai frumoase ale spectacolului.

Piesa se va juca. Dar ce va urma după spectacol... „Miine?!”... Fiecare rostește cuvîntul. E întonat mereu altfel. Dar în vocea lor există acum speranță. Lupta a fost cîștigată de eroii acestei povestiri. Și de trupa Naționalului.

AURELIA BORIGA ■

Cronică plastică

Întîlnire la Saint Just le Martel (Franța)

Președintele sindicatului CFDT Santé-Sociaux din Departamentul Creuse, regiunea Limousin, domnul Gilles Uhl (care a fost în România în luna mai pentru a aduce un sprijin material sindicatului Român „Sanitas”) s-a întîlnit la o Conferință de presă la Saint Just le Martel, cu doi membri ai Societății caricaturistilor români, Ionită și Alex, invitați la cea de-a 9-a ediție a Salonului internațional al desenului de presă și umor.

Cu această ocazie s-a perfectat apariția unui album cu desene umoristice, tipărit și difuzat în Franța, beneficiul urmînd să fie împărțit între caricaturistii români prezenți cu desene în album, sindicatul „SANITAS” și Grupul pentru Dialog Social.

Operația face parte din numeroasele proiecte de cooperare sîndicală franco-română aflate în curs de desfășurare, lansate atît de sindicatul CFDT Santé-Sociaux cît și de alte centrale sindicale franceze, în vederea instaurării unui sindicalism român, autentic, liber și democratic.

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU ■

o poveste-fluviu, ce se întinde pe parcursul unor ani buni, și în care strălucesc (dar strălucesc!) Yves Montand și Gérard Depardieu; culmea este că filmul, multipremiat, la capitolul „interpretare masculină” a primit premiul „CEZAR” pentru interpretarea, de altfel absolut cutremurătoare, a lui Daniel Auteuil — în rolul unui semiidiot și asasin din... inconstiență. Tot în această zonă se înscrie și „LA REVEDERE COPII” al lui Louis Malle („Leul de Aur” la Veneția), o amară — și impecabil jucată de către elevi — poveste însumind diversi factori ce au murdărit copilăria celor trăind în plină și oribilă ascensiune a fascismului... Sau „DIVA” (premiul „CEZAR” pentru cea mai bună „opera prima”, regie, sunet și muzică) al lui Jean-Jaques Beineix; un „policier”, și nu tocmai, beneficiind de o imagine splendidă (operator Philippe Rousselot) dar avind un final cam în coadă de pește; poate cel mai slab film al selecției Festivalului — socotind că, pe o scară de zece note, i se poate atribui acestuia cifra opt!...

Halucinant prin gravitate, plastică și savantă încadratură — folosind din plin acel procedeu socotit specific filmului mut, „en-

Vieter Hilmu (București): întrucât Săptămîna Economiei (25-31 octombrie), cu prilejul căreia ne-ai trimis poezia „Pătania lui Nicușor”, nu s-a încheiat, vă rog să retrimiteți poemul unei reviste pentru copii sau, mai direct, CEC-ului. Revista **Flacăra** nu economisește asemenea poeme. Dar de ce vă stampilați numele de atâtea ori în toate colțurile libere ale paginii?

Emil Măgură (Turnu Măgurele): bănuiesc că destinul v-a zgîlțit zdrăvăn în cei 15 ani de cînd v-a răspuns Doinas, în **Familia**. Totuși, oricîtă bunăvoință aș avea, mi-e absolut imposibil să înțeleg caracterele sterse ale paginii dvs. Schimbați banda masinii de scris și trimiteți-mi o pagină în condiții normale de vizibilitate. Un text pe o situație concretă, ca și cel despre Centrala nucleară din Cernavodă pe care regret că nu l-am înțeles. Bateti, de asemenea, la două rînduri. Cred că aveți ceva de spus cu un asemenea destin;

Giordach Maian (Voluntari): cele două poeme trimise nu sînt rele. Numele (sau pseudonimul dvs.) e, însă, imposibil. Mai aveți și altceva?

Stoenescu Lucia (Brăila): e-moționant gestul de a socoti moștenirea spirituală a sotului dvs. decedat în 1984, „din cauza fri-

chainé-ului, adică întunecarea cadrului și apoi deschiderea sa pe altă imagine — este „**THERESA**” (regia: Alain Cavalier, o biografie dramatică a cunoscutului personaj feminin care a trăit în mod real, fiind apoi sanctificat. Un recital de zile mari face Jean-Paul Belmondo în „**VIATA UNUI COPIL RĂSFĂTAT**” (regia: Claude Lelouche); la fel, Philippe Noiret în „**MISIUNEA LUI CORDIER**” (regia: Bertrand Tavernier), un film „trăsnit”, dar neliniștitor ca un semnal de alarmă, despre tenebrele sufletului uman, despre contrastul aflat între înfățișarea binelui și violența subconstientului.

Marea revelație a selecției o constituie însă „**MARELE DRUM**”, realizat de Jean-Loup Hubert — premiul „CEZAR”, Berlin, 1989, pentru interpretare masculină și feminină: un film jucat de un cuplu de adolescenți, o analiză severă, la rece, a prăpastiei dintre generații; un poem al copilăriei, al purității și al hohotului de ris năprasnic sfîrșind într-o lacrimă — momentul descoperirii sexului, și morții...!

Un peisaj uman extrem de divers, reprezentat în savante cadre și culori pastelate — așa poate fi socotit **Festivalul filmului francez** din acest an, incluzînd autori și interpreți de talie internațională. Un grupaj de filme reprezentativ pentru o cinematografie care a dat mult artei universale și care, iată, se dovedește nu numai perenă, dar chiar surprinzătoare prin prospețimea și ineditul subiectelor la care se referă. Care, într-o lume pragmatică pînă peste poate și bulversată de neliniște, îndoială și amărăciune, se găsește datorită să fie atentă la sufletul uman, la individul curat și înțelept la urma urmei, chiar dacă destinul îi stă, îndeobște, împotriva. Un festival al speranței: în OM, în înțelepciune, în bucuria, pofta și mai ales îndatorirea de a face din cinematograful o punte de apropiere între marii sau mizerabili indivizi ce sîntem și pe care ne suportă pămîntul.

HORIA PĂTRAȘCU ■

gului”. Avea talent și în literatură, ca și în cercetare, dar atî putea face ceva mai mult pentru manuscrisele rămase trimițîndu-le fie Muzeului literaturii, fie valorificîndu-le în presa literară județeană.

Tufaru Gheorghe (București): „E bună oare la ceva / Și creația mea?” E bună doar pentru uz casnic!

Correspondența literară

Romanovschi Bogdan (Tirgoviste): Bine c-ati avut posibilitatea! Pe la școală ce mai e?

Nelu Crețu (Timișoara): „Ziarul pe care îl prețuiesc / Vreau mereu să îl citesc”. Cititi-l! Cine vă oprește?

Ciurea Ovidiu (Neamț): „cerul cel rotund și drept” face o mare nedreptate limbii române. Plus greselile de ortografie!

Dumitrescu Cătălin (Neamț): în cele 16 pagini de poeme trimise există un impuls care vă saltă din cînd în cînd spre poezie dar există și plafonul grelei absente a lecturilor din literatura contemporană, care vă turtește.

Nu se mai poate face azi poezie bazîndu-vă doar pe instinct, cum nimeni nu-și mai procură pătura de la gura izburilor naturale ci numai după ce a fost captată în sondă și trecută prin complicate rafinări industriale. Ceva asemănător se întîmplă și cu talentul brut care trebuie să se supună tratamentului unor pretioase tehnici culturale, aduse mereu la zi, pentru a fi competitiv ca poezie. Altfel, rămîne simplă curiozitate locală, biografică.

O ÎNTREBARE

Citînd lungul poem al lui Isivoiu Vasile din Scorțoasa, prilejuit de evenimentele din Decembrie, ca și textele tuturor celor ce ne-au trimis versuri cu același prilej, nu pot ocoli o întrebare la care n-am găsit încă răspuns: de ce atîția oameni care n-au scris versuri înainte de 22 Decembrie au simțit dintr-o dată un fierbinte suflu poetic, trimițîndu-ne un val uriaș de poeme (majoritatea modeste ca realizare stilistică, ce-i drept) în timp ce scriitorii care s-au ocupat cu literatura toată viața n-au scris, în această perioadă, mai nimic?

Adresăm această întrebare tuturor corespondenților noștri. Poate vom găsi împreună o explicație a acestui fapt paradoxal!

ION ZUBAȘCU ■

O boală nefastă

Un fenomen malefic ne otrăvește viața de toate zilele — **agresivitatea**. Acest flagel este într-o expansiune alarmantă. Prezentă în relațiile interumane ca și în practica politică, socială și administrativă la mai toate nivelele, nelipsind nici de pe eșichierul internațional, este alimentată și amplificată de presa și televiziunea manipulate.

Organizatorii și animatorii au mizat și mizează și azi pe agresivitatea exacerbată individuală și colectivă. Ambiții, orgolii, megalomania, frustrările, lipsa toleranței religioase sau naționale, sentimentul de inferioritate, educația deficitară, ambiția fam'ială nesănătoasă, influența anturajului nociv, dorința de afirmare și înlăturarea instinctivă a barierelor ce stau în calea acestora pot duce la apariția, neamantizarea și întărirea agresivității individuale. Unele interese comune — de ordin material sau politic și manipularea abilă — pot transforma această atitudine individuală într-un fenomen colectiv, alimentat permanent prin mijloacele de propagandă, și canalizat (în mod organizat) împotriva unor adversari reali sau închipuiți, pentru intimidarea și anihilarea opoziției incomode.

În ultimele două luni, viața noastră publică (mini-parlamentul, campania electorală, dezbaterile parlamentului, demonstrațiile, mimeriada, activitatea febrilă a presei) a fost marcată de o agresivitate ce a adus mari prejudicii intereselor naționale, discreditînd și compromițînd procesul de stabilizare și dorința democratizării. Este dezolant cînd un om politic propulsat în posturi de mare răspundere (parlament) ne-avînd idei pozitive, un program constructiv dă frîu liber unei agresivități rudimentare. Volens, nolens, se descalifică în fața opiniei publice.

Ura, orgoliile, nesăbuința, nostalgiile totalitariste, absența ideilor viabile, agresivitatea desăntătită transformă viața noastră publică într-o arenă de circ deloc veselă.

Apropo de circ. Într-o lucrare remarcabilă (Cuvînt de răspuns la recepția lui Dimitrie Gusti în corpul academic), aparținînd lui Vasile Părvan, din anul 1923, am dat de un aliniat ce merită citat în întregime:

„Din înălțimea plină de praf, a cerului de pînă și frîngii al circului, maimutele privesc cu un dispreț vertical la muritorii cari le suportă cu răbdare cojile de nuc și alte proiectile ale criticii lor nervoase ori speriate. Și mulți din copiii de jos se uită cu admirație și gelozie la mîlădoasele bestiole care, atîrnate de coadă, prin elegante balansări și dibace salturi, își schimbă mereu: punctul de vedere, orizontul și specialitatea... Dumneavoastră, scumpe coleg, care tocmai aveți ca preocupare capitală studiul bileiului vanităților, numit cu termeni academici „viața socială”, veți recunoaște că elegantele acrobații ale maimutelor din circurile marelui bilei sunt, în bună parte, singurul simbol în care putem cuprinde activitatea publică a contemporanilor noștri”.

Nu este greu de presupus că profesorul Părvan, trăind în zilele noastre, ar fi remarcat, pe lîngă mîlădoasele bestiole, și (re)aparitia, în bileiul vanităților, a gorilelor.

BALOGH IOZSEF ■

Lungul drum al cărții către noi

Se pare că anul acesta se va încheia, totuși, în nota deprăimantă a axiomaticului „nu se mai găsește nimic”. Nu se mai găsesc nici cărți, fie că nu mai apar, fie că se dau pe sub mîină, fie că... nu se mai scriu cărți. Sigur, piața ne răsfată cu o invazie de cărți apărute la editurile particulare, din păcate multe dintre ele reeditări ale unor creații modice ce făceau deliciul cititorilor, dar îndeosebi al cititoarelor deceniilor trecute (gen „Mătănii”, „Via Mala”, „Cămasa lui Cristos”), în timp ce cărțile mari pe care le-am așteptat atîția ani înfîrșie să apară. Pentru a încerca să găsim o explicație acestui vid de carte, ne-am adresat Editurii „Eminescu”, aflată, ca multe alte edituri de stat, într-o situație aproape jenantă în ce privește numărul aparițiilor în acest an. Am aflat că la editură există un număr impresionant de manuscrise depuse, că, la rîndul ei, editura a predat tipografiilor un număr însemnat de lucrări unele sînt de multă vreme bune de tipar, dar... Ei, și de aici, din tipografii, începe lungul drum al cărții către noi. Din motive obiective (lipsa de hîrtie), dar și subiective, acestea scot cărțile cu o întîrziere revoltătoare, pentru că aceleași edituri servesc cu promptitudine editurile particulare, care predau cărți de mare popularitate, de o valoare îndoieală, dar vantage, deci rentabile.

Din această cauză, o lucrare fundamentală ca „**Hommo universalis**” a marelui logician Anton Dumitriu, bună de tipar de cîteva luni, zace la Tipografia „13 Decembrie” și în ciuda tuturor demersurilor directorului editurii, domnul Eugen Negrici, nu s-au obținut decît promisiuni vagi pentru luna noiembrie. La aceeași tipografie se află și lucrarea lui Mircea Vulcănescu, „**Eseuri de filosofie și religie**”, care nu este nici măcar culeasă, deși a fost predată în primăvară. Privită prin prisma cifrelor, situația apariției de carte este catastrofală: din 32 de titluri predate la Tipografia „13 Decembrie”, nu a apărut decît unul; la Tipografia Galați, din 19 titluri predate au apărut 3; la Tipografia Oltenia, n-a apărut nici unul din cele 8 predate; la Combinatul Poligrafic Presa Liberă au apărut doar 3 titluri din cele 31 predate. Deci, din 90 de titluri predate tipografiilor, au apărut doar 7 (10%) și pînă la sfîrșitul anului nu mai sînt decît 2 luni. Cu toate acestea, editura are un beneficiu de peste 2,5 milioane de lei, care nu e deloc mare, dacă îl raportăm la beneficiul unei edituri particulare, deoarece aceasta, fixîndu-și singură prețul de carte, poate obține un beneficiu de peste un milion de lei din vînzarea unei singure cărți.

Atîta timp cît nu se relementează raporturile dintre editurile de stat și tipografii, planurile editoriale nu vor rămîne decît pe hîrtie.

VALERIA DORNEANU ■

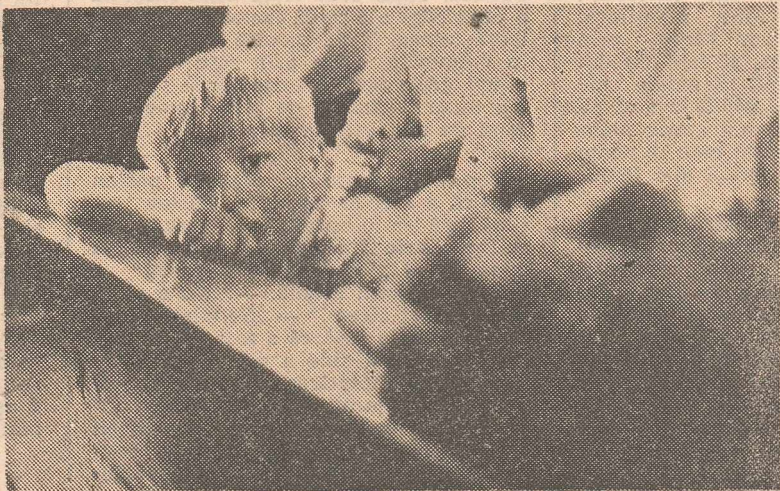
Vede-n capăt

începutul

cine știe

să le-nvețe...

Fotografie de
GABRIEL BUGNAR ■

INEDIT

Grigore Gafencu în vizită la Iuliu Maniu

Grigore Gafencu s-a născut în București, la 30 ianuarie 1892. A studiat dreptul la Geneva și a trecut doctoratul în științe politice la Paris (1914). În primul război mondial a fost aviator într-o escadrilă franceză; distins cu ordinul militar „Mihai Viteazul”, pentru reușita zborului către patria sa peste liniile germano-turco-bulgare, aducând din Franța la Iași pe ambasadorul României la Paris, Victor Antonescu — trimis special de Aliți cu mesaje speciale, în ajunul ofensivei din Balcani condusă de generalul Franchet d'Espray.

După Marea Unire a românilor, Grigore Gafencu a intrat în viața publică, dedicându-se mai întâi ziaristicii; fondator al publicației „Revista vremii”, apoi director a două mari cotidiane — „Argus” și „Timpul”. A fost și inițiatorul agenției de presă „Orient-Radio”. Intrând în politică va milita în aripa stângă a Partidului Național Țărănist, alături de Mihai Ralea, Petre Andrei, Mihail Ghelmegeanu ș.a. În vremea guvernărilor național-țărăniști a deținut următoarele funcții: secretar general la Ministerul de Externe (1928—1929) subsecretar de stat la Lucrări Publice și Comunicații (14.XI.1929—17.VI.1930), la Președinția Consiliului de Miniștri (17.VI.—10.X.1930), la Externe (9.VI.—21.X.1932) și la Industrie și Comerț (14.VI.—14.XI.1933). Numit, la 22 decembrie 1938, ministru al afacerilor străine, Gr. Gafencu — după o activitate extrem de rodnică a demisionat din înalta răspundere, la 30 mai 1940, motivându-și retragerea prin schimbarea raporturilor de forțe internaționale, în urma victoriilor ger-

mane în Vest; atunci, după cum se știe, Carol al II-lea începuse să inițieze desprinderea României din tradiționala politică de cooperare cu foștii aliați din războiul pentru unitatea noastră națională, iar Gafencu susținea că astfel se distrugeau rezultatele pozitive obținute în politica de apropiere româno-sovietică inaugurată cu atita succes de Titulescu și Litvinov. Și în timp ce în România și în alte țări europene se agrava ingerința fascistă și hitleristă, deteriorându-se înțelegerea și colaborarea pașnică dintre popoare, Grigore Gafencu a fost acreditat ca ministru plenipotențiar la Moscova — cronologic, fiind al treilea șef de misiune diplomatică românească în U.R.S.S. Bun cunoscător al politicii externe românești și internaționale, Gafencu (în ultima parte a celui de al doilea război mondial) a ținut conferințe publice la Londra, Paris, Strasbourg, Florența, Zürich, Geneva — pledînd peste tot cauza și interesele României. El s-a pronunțat consecvent pentru tratative cu Uniunea Sovietică, îndemnînd efectiv pe mareșalul Ion Antonescu și opoziția burgheză să decidă ieșirea României din război... A depus pe masa Conferinței Păcii două ample „memorandumuri” în care își prezenta opiniile, multe dintre ele corecte, față de tratamentul aplicat patriei sale. În anii 1944, 1946 a publicat două interesante lucrări de politică externă (în mai multe limbi). A ținut și un stufos „Jurnal” (1941—1956). Încetează din viață la 30 ianuarie 1957, după peregrinări la Geneva (1941—1948), la New York (1949—1954), la Paris (1954—1956).

În deceniul 1929—1939, Grigore Gafencu s-a ambiționat să aștearnă pe colile albe de hirtie a două voluminoase registre incitante „Însemnări politice”. Pentru anii 1929—1930 notațiile sale sînt extrem de puține, ele completîndu-se însă din cîteva capitole retrospective ulterioare. În schimb, anul 1931 este cel mai dens reprezentat, Gafencu notînd aproape zilnic întîmplările politice, convorbirile purtate cu reprezentanți guvernamentali, ai palatului regal, cu membri ai opoziției, ai corpului diplomatic etc.

Trecuse un an și mai bine de la autorestaurarea lui Carol Caraiman pe tronul României și diabolicul suveran deja începea să-și facă simțite intențiile de lichidare a sistemului politic democrat-burghez parlamentar și trecere la guvernare personală, absolutistă. Ca primă reacție la voluntarismul carlist, premierul Iuliu Maniu — acuzînd oboseală personală — s-a retras de la guvern, în octombrie 1930, lăsînd totuși Partidul Național Țărănesc să diriguiască, alături de Carol al II-lea, treburile statului român. Era exact ce-și dorea tînărul monarh, care nu ezită să-și numească proprii partizani în posturi cheie ale administrației de stat, declanșînd mai apoi păgubitoare diversiuni în rîndurile partidelor politice pentru a le diviza liderii, a le dilua substanța organizatorică pînă la compromitere și anihilare.

În cele ce urmează, transcriem cîteva fragmente din „Însemnările politice” ale lui Grigore Gafencu, în curs de apariție la Editura Humanitas.

STELIAN NEAGOE ■

10 septembrie 1931

Am petrecut trei zile la Sovata cu dl. Iuliu Maniu. Călătoria dus și întors, cu automobilul. Nușeta, soția la volan. Printre pasageri: Ismail!

În cadrul pădușos și toamnătic din Sovata, sub un cer plumburiu și ploios am găsit un șef odihnit, bine dispus, în curent cu toate și mai bucurat ca niciodată să stea de vorbă, să asculte, să dea sfaturi. Își urmează cura de hidroterapie cu aceeași punctualitate cu care venea la Președinție, duș, repaos, plimbare. Pe prieteni îi vede numai în timpul mesei. De aceea, masa de prînz se prelungește pînă la ora patru după masă, iar cina nu ia sfîrșit înainte de miezul nopții.

Iuliu Maniu „în afară de viața publică” prețuiește, cum prețuia cînd era la putere, tuica tare și vinul. Bea cu măsură, de altfel, și nu resimte nici un efect. Băutura nu-i schimbă întru nimic desăvîrșita sobrietate a gîndirii, după cum plimbările pe care le face în muniți, cu o neînchipuită grabă, alegînd potecile cele mai grele și timpul cel mai scurt, îi lasă neatînsă desăvîrșita corectitudine a portului său orășenesc: guler tare, haine închise, pantofi negri.

Șeful are o sănătate pe care numai propriile sale comunicate oficiale au reușit s-o zdruncine, pentru motive diplomatice sau înalte interese politice. Cînd socotilele sale nu-i cer o deosebită prudență, își arată sănătatea cu toată încrederea. La masă își ospătează mușfirii cu obișnuita sa politețe, ridicînd paharul în cinstea lor, în mai multe rînduri, cu o gentilețe care nu exclude oareșicare gravitate. Vorbește cu mai multă plăcere și mai puțină rețineră ca de obicei. Istorisește întîmplări din trecut. Își dă părerea despre oameni politici dispăruți și în viață. Discută cu aprindere probleme politice la ordinea zilei. Dă sfaturi și directive de viitor. Neobișnuita sa comunicativitate nu e poate cea mai sinceră expresie a ființei sale. Acest om atît de socotit ne-a obișnuit să-i căutăm intențiile ascunse, cînd e vorbăreț ca și cînd e tăcut. Înfațîșarea sa „vorbărețată” e încă cît se poate de simplă și de seducătoare.

Ceea ce e cert, e că Maniu nu a renunțat nici la luptă, nici la frămîntările vieții publice. Cuvintele cu care încearcă să lămurească pașnicele și resemnatele sale intenții de viitor, conștatează cu interesul pe care îl arată față de toate problemele politice ale zilei de azi. Chiar cei cărora nu le mărturisește gîndurile sale ascunse își dau seama că „domnul președinte” — Maniu e pe cale să schimbe porecla pe care i-a dat-o Stere, în renume — a început una din cele mai grele lupte politice din

viața sa, că e în toila acestei lupte și că așteaptă cu o desăvîrșită liniște sufletească și totuși, cu un interes încordat, desfășurarea evenimentelor...

Chiar în ziua sosirii mele, după ce mi-a cerut unele lămuriri despre întîmplările din Capitală, mi-a istorisit în toate amănuntele lunga sa convorbire cu Regele din vara trecută. Plimbîndu-mă alături de Maniu pe drumul care duce de la „Cazinou” la „Vila Magistraților” unde șeful trebuia să ia o baie, aveam impresia ascultînd istorisirea dramaticei întîmpleci, că Maniu se străduia să găsească vorbele exacte pe care le-a rostit Regele. Pe cît memoria mă slujește voi încerca la rîndul meu, să le reproduc aci, cu toată exactitatea.

Regele a început prin a-l mustra pentru retragerea sa, care ar fi o greșeală de formă și de fond. De fond fiindcă în împrejurările de azi, părăsirea vieții

de partid, șef al Consiliului Dirigent, fruntaș al provinciei mele, șef de guvern. Mai mult nu pot dori. Avere nu potesc. Pot vorbi liber și spune adevărul dacă M. V. îmi făgăduiește că îl va asculta și nu se va supăra. — Și deoarece Regele îl îndemna să vorbească, Maniu a declarat: „M-am retras din viața publică fiindcă nu vreau să mă asociez la dezastrul către care mergem! Și mergem la dezastru din două pricini, una politică, alta de ordin intim. Pricina politică: guvernul personal al M. V. Guvern care prin însăși ființa sa nimicește toate eforturile pe care le-am făcut în anii din urmă pentru a asigura o normală desfășurare a vieții noastre politice, în cadrul constituțional, izvo-rînd și sprijinindu-se pe suveranitatea națională. Guvernul personal, lipsit de bază politică, de program și de credință a tulburat politica noastră internă cum

Însemnări politice

publice de către Maniu poate pricinui multe neajunsuri și greutăți. De formă, fiindcă Maniu nu ar fi trebuit să ia o asemenea hotărîre fără a-l preveni pe el, Regele. De altfel, regele nu înțelege să se amestece în treburile partidelor. El crede însă că schimbarea unei șefii e un lucru atît de însemnat încît ar trebui să fie informat și el. În ce privește retragerea lui Maniu, el nu poate să-și închipuie ce a putut da prilej unei hotărîri atît de grave.

Maniu a repetat atunci în fața Regelui motivul „oficial” pe care îl dăduse și partizanilor săi: neîncrederea regală. Și deoarece regele tăgăduia această neîncredere, Maniu i-a dat lămuriri: „I-am reamintit cum mi-a manifestat această neîncredere prin vorbe, prin atitudinile, prin hotărîri, și față de dovezile mele nu a putut răspunde nimic”. Deoarece Regele părea însă că nu dă prea multă importanță „unor neînțelegeri care trec și peste care se poate trece ușor”, Maniu a dat și alte lămuriri, cu mult mai grave.

„Dacă Majestatea Voastră îmi permite, îi voi spune tot adevărul. Majestatea Voastră are în jurul ei, cunoscuți și prieteni, toți patrioți desigur, dar toți doritori de unele succese, de unele favoruri, de unele beneficii care depind de bunăvoința Majestății Voastre. De aceea sînt ademiniți să vadă realitatea și mai ales s-o înfațîșeze M. V. prin prisma dorințelor și a ambițiilor lor. Eu nu mai am ambiții. Mi le-am satisfăcut pe toate. Am fost șef

a tulburat relațiile noastre cu străinătatea. Greșelile sale de politică externă îndeosebi, printre care, cea mai gravă greșeală e atitudinea trufașă față de Franța, ne-au compromis cele mai înalte interese.

Dar e și o pricină de ordin intim. M. V. e de părere că viața ei intimă nu privește pe nimeni. M. V. a spus aceasta în mai multe rînduri, în țară și prin declarații făcute ziarelor străine. Eu sînt de altă părere. Credința mea e că viața particulară a unui suveran, ca și viața oamenilor de stat în vază, privește întreaga țară. Viața destrăbălată a unui om sus-pus înfrîuște și tulbură viața publică, după cum viața bine rînduită a unui rege e o pildă frumoasă pentru toată lumea. Țara noastră are nevoie în vremurile grele prin care trecem, vremi grele pentru toate țările și pentru toate tronurile, de pilde bune, venînd de sus. Pildele rele îi pot fi fatale.”

Regele ascultase cu răbdare partea politică a acestei cuvîntări. Partea intimă însă l-a tulburat și l-a enervat. „La ce faci aluzie?” a întreat el, pe un ton supărat. — „La doamna Lupeșcu” a răspuns liniștit. Maniu. — „Nu e aicea și nu a fost aicea!” — „Se poate să nu fie aicea. Știu însă că a fost aicea. Știu cînd a venit și cînd a plecat”. — „Repet cu toată hotărîrea: doamna Lupeșcu nu e în țară”. — „Atunci se întîmplă un lucru tot atît de grav decît dacă ar fi aicea: lumea toată e convinsă că doamna L. trăiește în apropiere

rea M. V.”. — „Dar ce pot face eu împotriva acestei credințe. Cum pot eu dovedi neexistența unui lucru?” „Foarte simplu. Pentru a pune capăt unor zvonuri adînc păgubitoare doamna L. n-are decît să-și manifeste prezența, acolo unde e, în străinătate...” — „Doamna L. e o persoană modestă căreia îi displac asemenea manifestări!” — „Totuși doamna L. nu s-a temut, atîta vreme cît M. V. era în străinătate, să-și manifeste prezența alături de M. V.” — După acest dialog atît de dureros, Maniu a stăruit în chestia intimă a Regelui, cu următoarele cuvinte: „Țara vrea să aibă o Dinastie puternică, sănătoasă și bine așezată. E datorită oamenilor politici să aducă această dorință la cunoștința membrilor Dinastiei. Am rugat pe M. V. să se impace cu prințesa Elena în interesul Tronului, al moștenitorului Tronului, al întregii Dinastii. Azi, chestia e definitiv închisă. Plîng pe Prințesa Elena — nu mai cer însă reînălțarea ei. Cer însă ca atît M. V. cît și Prințul Nicolai să întărească Tronul prin căsătorii demne de Dinastia noastră și de țară”. Regele l-a întrerupt, cu hotărîre: „În ce privește pe Nicolai, ai dreptate. Voi stăruia ca să facă o asemenea căsătorie. În ce mă privește pe mine, e cu neputință. Niciodată!”

Iată, rezumat, cuprînsul convorbirii care a ținut mai bine de trei ore. La plecare, cu toate că vorbele schimbate între ei măriseră și mai mult deosebirea lor de vederi. Regele a făcut un nou apel pe lîngă Maniu ca să revie la președinția Partidului Național-Țărănesc, asigurîndu-l că are toată încrederea sa. După cîte am înțeles din povestirea lui Maniu, a fost un apel sincer, — nu însă energic și stăruitor. Părea mai mult că Regele vrea să-și impace conștiința, nu să îndrepte cu tot dinadinsul o situație, care în fond, așa cum era, nu-i displăcea. La întrebarea: „Ce răspuns îmi dai?” Maniu nu a ținut să dea un răspuns categoric: — „Mă voi gîndi și voi aviza pe M. V.” — „Dacă aș fi răspuns: nu, — m-a lămurit el pe mine, — aș fi trebuit să reîncep din nou toată convorbirea. E firesc însă, că atît timp cît faptele și atitudinile împotriva cărora am ținut să protestez nu se schimbă, nu am nici un motiv serios ca să revin asupra hotărîrilor mele. Regele cunoaște acum toate pricinile supărării și a plecării mele. M-a ascultat cu răbdare și uneori chiar cu bunăvoință. E inteligent și își poate concentra atenția ore întregi. Pricepe tot ce i se spune. Dar... pare hotărît să nu ție seama de tot ce pricepe. În ce mă privește, cred că am făcut tot ce stă în puterile mele pentru a-l convinge de primejdiiile care îl așteaptă pe calea pe care a apucat-o. Mai mult nu pot face.”

(va urma)

In numărul 39 al revistei noastre analizăm, din perspectivă oferită de specialiști, problema apei. Să fim bine înțeleși, din capul locului. Este cît se poate de important să știm ce fel de apă bem, care este gradul ei de potabilitate. Legea Apei, apărută cu 16 ani în urmă, stipulează, în adevăr, răspunderi severe și obligații exacte atît față de securitatea tipului de apă potabilă destinată uzului public cît și pentru apa industrială. Răspunderile de care aminteam sînt formulate precis: pentru organisme de stat; pentru întreprinderi economice mari consumatoare de apă; pentru cetățeni. Numai că, prin păienjenisul de legi și dispoziții care au guvernat cel mai mare haos economic și politic din istoria României, tocmai acele legi și acte normative au fost eludate. Cum anume?

De pildă, plata amenzilor pentru inexistența sau subrezimea stațiilor de epurare a apei uzinale, o suporta de regulă tot statul. Atît Procuratura cît și Sanepidul își făceau datoria formal, tocmai din considerentul că suporta buzunarul țării destule. Abia în momentul cînd se constata o îmbolnăvire colectivă din cauza apei de băut, se luau unele măsuri, de ochii lumii. Potentații zilei au ajuns prea repede la concluzia că românul poate mîncă salam cu soia, poate bea cafea cu înlocuitori nocivi, poate să-și îndestuleze copiii cu margarină, care nu a primit avizul Ministerului Sănătății. Așadar, de ce, mă rog frumos, n-ar putea bea și apă de cea mai proastă calitate?

Am semnalat în numărul amintit al revistei deficiențele grave existente în rețeaua apei potabile și a celei industriale. Defecțiuni în lanț existente în sistemul de epurare a apei. Bazinele de depozitare din cadrul uzinelor de apă cît și conductele de distribuție și aducțiune sînt acelea propice anilor '65-'70. Populația s-a dublat, iar în unele zone

moniac este necesar un volum de 530 m.c. apă. La o tonă de celuloză și hîrtie se consumă în jur de 200-400 m.c. apă. Cert este că aproximativ 60-65 la sută din apa utilizată în industrie nu este apă industrială, brută, ci apă potabilă. Trist și condamnat este că gospodăriile locale (I.J.G.C.L.) de regulă preferă să lîvreze apa potabilă mai degrabă pentru industrie decît pentru populație. De ce? Pentru că în-casează mai mult.

Prețul apei și al goanei după preț

În timp ce de la populație se percepe 1 leu per m.c. apă potabilă, de la industrie se obțin 2 lei per m.c. Chiar dacă aceste prețuri de „vînzare” a apei potabile au crescut ușor în vremea din urmă, unitățile industriale plătesc și acum mai bine apa, așa că le este absolut indiferent dacă folosesc apă industrială sau apă potabilă. Oricum o plătesc regește, dacă ne putem exprima așa. S-a creat această nenorocită competiție a apei: în mod normal, gospodăriile apelor ar trebui să alerge după calitatea apei destinate consumului public, iar nu după cantitatea de apă livrată industriei conform cifrelor de plan; ei bine, se întîmplă, din păcate, exact invers! Se clachează, așadar, în mod voit, într-un domeniu de strictă securitate a vieții: al protecției apei, siguranței și sănătății apei de băut. Cum românii au fost obișnuiți, însă, cu tot felul de experimente pe propria lor piele, de ce nu s-ar obișnui în continuare și cu această apă nesănătoasă pentru organism?

APA NOASTRĂ, VIAȚA NOASTRĂ (II)

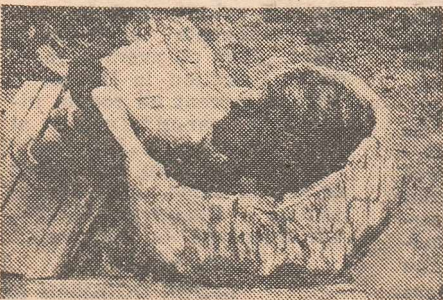
Cînd lipsește apa, e bun și vinul...

s-a triplat. Apa de băut nu ajunge la nivelul 3 sau 4 al blocurilor de locuit nici în orele de vîrf, nici în orele calme ale zilei. Și nu este de vină, cum îndeobște se avansează ideea, doar folosirea apei potabile de către întreprinderi. Cauza este generală și mai veche. Firește că protecția cantitativă și calitativă a apei nu se realizează numai prin legi și decrete. Aproape nimic nu s-a făcut în domeniu de la apariția Legii Apei pînă în prezent. Și cînd te gîndești că respectivul Consiliu Național al Apelor a fost condus de specialiști dintre cei mai buni în domeniu.

Nu mai ajung șapte pietre

Nu mai poate fi vorba despre auto-epurare și autocurățire a apei rîurilor noastre, cîtă vreme instituțiile și întreprinderile deversează tot ce vrei și ce nu vrei în albia rîurilor. Românul spune că „apa se curăță dacă trece peste șapte pietre”. Fie-ne cu iertare: toate pietrele ce intră în componența piramidei Keops n-ar ajunge pentru a curăța apa rîurilor noastre începînd cu Dunărea la vărsare și sfîrșind cu Mureșul și Someșul. S-au găsit destui deștepți să ne întrebă de unde deținem informațiile pe care le-am dat publicității? Pur și simplu, le deținem. Dacă niște tineri specialiști vor binele țării și al oamenilor ei, nu văd ce e rău în asta. Deci, să rămînem în perimetrul cîtorva exemple concrete.

Pentru producerea unei tone de a-

Nu mai încapă nici o îndoială că apa destinată consumului public trebuie să fie mai bine filtrată, decantată și tratată, indiferent de prețul de prelucrare. Astfel că indicatorii de potabilitate să fie respectați cu sfințenie. Am văzut bine că nu avem aparatura necesară. Iar cea pe care o avem este învechită și deteriorată. Apa de suprafață în special (din rîuri) trebuie mai bine prelucrată. În primă și ultimă instanță apa de băut trebuie să fie atît un girant, cît și un garant al sănătății publice. Se întîmplă așa? Deocamdată, apa de băut — care ar trebui să fie sănătate curată — numai garanții pentru sănătatea noastră nu oferă. Și-atunci?

Marile surse de poluare

Să rămînem în perimetrul cîtorva exemple cercetate în ultimii ani. În cursul anului 1982, de pildă, s-au evaluat în rîurile țării noastre circa 6703 milioane m.c. de apă uzată folosită îndeobște de industrie. Din această cantitate enormă, abia 28 la sută a fost epurată corespunzător; 54,3 la sută din apa industrială uzată a fost insuficient epurată și deversată în rîuri. Iar 17,7 la sută din apa uzinală nu a suferit absolut nici un fel de epurare prealabilă și a fost trimisă în rîuri. Nu mai vorbim de viețuitoarele din ce în ce mai rare din rîurile noastre, dar populația bea din această apă, după ce, firește, a fost — cum a fost — tratată și prelucrată. Am încercat să prindem și un exemplu ceva mai contemporan, dar cifrele sînt în neconcordanță cu realitatea din teren. Avem însă în față un spectru al substanțelor chimice, al solvenților, fenolilor, reziduurilor petroliere și minerale, al pesticidelor și dejectiilor animale care se deversează în rîuri. Certamente avem toate motivele să ne îngrijorăm.

Din cele 4000 de stații de epurare, aproape jumătate funcționează necorespunzător. Unele nu funcționează defel. La această situație catastrofală contribuie și personalul insuficient ori slab pregătît. Și? Deși Legea Apei și

decretul 414/1979 (neabrogate pînă în prezent) stabilesc valorile limită admisibile la principalele substanțe poluante chiar în apele uzate, iată că și în prezent se produc poluări grave, peste cotele admisibile, cu consecințe imprevizibile, dintre cele mai grave, în special pentru sănătatea omului. Sub această incidență, care generează insecuritatea sănătății publice, se situează: Întreprinderea COLOROM Codlea, Combinatul chimic Craiova, Platforma chimică Rm. Vilcea, Combinatul de îngrășăminte chimice Slobozia, Combinatul de utilaj greu Iași, Combinatul de prelucrare a sodei Ocna Mureș, Întreprinderea chimică și Combinatul de îngrășăminte chimice Piatra Neamț, Fabrica de celuloză Dej etc. etc. Exemple am putea da cu nemiluita.

Ing. Valeriu Popa și procuratura

Medicii specialiști afirmă, cu teame, că multe dintre bolile de rinichi, de ficat, boli ale tubului digestiv au soriginea și în apa cu slabi indicatori de potabilitate. Apa nu bate cu ziua, ci cu zilele, spun ei! Și mă tem că au mare dreptate. Pretențiile omului contemporan cresc vîdit atunci cînd este vorba despre apa de băut. Măcar apa să fie ca lumea, cînd celelalte, la noi, sînt cum sînt. Asupra rolului și rostului enorm al apei în circuitul vieții credem că nu este nevoie să stăruim. Determinările biologice și chimice ale apei de băut se fac așa cum știm că se fac. Uneori corect, alteori în mare grabă. Măsurile luate de organele în drept s-au rezumat, în cele mai fericite cazuri, la amenzi plătite, așa cum spunem, tot din buzunarul statului. Cazuri de îmbolnăvire în masă au fost păstrate pînă mai ieri ca „secrete”.

Cu vreme-n urmă, inginerul Valeriu Popa, din București, a făcut o experiență senzațională la Galați. În cîteva mostre de apă potabilă aduse de către studenții direct din rețeaua de aprovizionare a populației a introdus populația hîrtie de turnesol. Hîrtia a căpatat nuanțe violacee, iar mai apoi brune. Depunerile de peste noapte, pe fun-

dul sticlelor, au fost, la o discretă analiză, de natură să ne îngrijoreze. Apa de băut este cu slabi indicatori de potabilitate atît la Galați, cît și în București, la Satu Mare, Lugoj, Lupeni, Brașov, Borzești, Rm. Vilcea, Tecuci, Buhuși, Iași etc. etc. Imaginați-vă că toate acele substanțe determinate de ing. Valeriu Popa le îngurgităm zi de zi, ceas de ceas, prin apa de băut.

Președintele Iliescu și problema apei

Inginerul hidrolog Ion Iliescu s-a aflat ani de-a rîndul în fruntea Consiliului Național al Apelor, ca președinte. Iată, deci, pentru curioșii din fire, multe dintre aceste informații le datorăm domniei sale, după 7 zile de întrevvedere. Firește, la acea vreme, n-am putut insera fie și măcar 7 fraze în coloanele revistei noastre, despre atît de buclucașă problemă a apei. Chiar am avut acces la un Raport înaintat de conducerea C.N.A. guvernului, în care se sublinia problema gravă a apei de băut din România, tehnologiile necesare de tratare și epurare a apei perimate, gradul de periculozitate al apelor slab tratate ori netratate, care intră pînă la urmă în circuitul public. Nu știm exact ce efect a avut respectivul raport asupra guvernărilor de ieri. Ce știm însă cu exactitate este că problema cardinală a apei de băut a rămas, conform unui obicei autohton, tot **pi loc**, cum spun moldovenii.

Firește că în cele cîteva luni de președinție dl. Ion Iliescu n-a putut face mare lucru în problema apei. Probabil, nici în alte probleme n-a avut răgazul să facă. O anumită stare de expectativă însă este descurajantă. Măcar în acest domeniu în care, să zicem așa, este ca la domnia sa. acasă, ar fi trebuit să întreprindă ceva. Lipsa apei de băut la orele de vîrf ale zilei este o carență de fond. Calitatea mizerabilă a apei de băut ține de carențe mai vechi, de procedură. Este timpul ca printră urgențele urgențelor să fie trecut și PROBLEMA APEI!

DORIN SALĂJAN
Fotografie de MIHAI POTIRNICHE

Zidul invizibil

Cu un an în urmă s-a făcut prima spărtură în zidul Berlinului și toată lumea se uita cu îngrijorare să vadă dacă vin sau nu tancurile sovietice să apere monstruosul hotar de beton armat și n-au venit rușii și toată lumea a înțeles că reunificarea a încetat să mai fie o nimeră. Germanii au trecut dintr-o parte în alta, s-au îmbrățișat și au plins și odată cu ei am plins și noi, românii, chiar cu riscul de a ne vedea ochii cei neadormiți. Apoi zidul a fost spart în multe locuri și reunificarea celor două state germane s-a făcut în galop, astfel încât la 3 octombrie în acest an R.D.G. și R.F.G. și-au dat obștească sfârșit, în locul lor apărând din nou pe harta lumii și în istoria omenirii un singur stat — Germania.

Ce s-a întâmplat în anul care s-a scurs cu zidul? El a fost gospodărește dăruit. O vreme, doritorii și-au putut lua din el sfârșituri ca amintire. Astăzi așa ceva nu se mai poate face decât contra cost, la tarabele unor întreprinzători tucurii. Prețul, în funcție de mărimea bucății, între 2 și 10 mărci. Pentru vizitatori, a mai fost lăsată nedemolată o porțiune de zid, se spune că ea va rămâne în picioare, ca piesă de muzeu. Pornind de la Eminescu, putem spune acum: „Zidul e un cadavru, Berlin al lui mormint”.

Ar fi de așteptat ca de-o parte și de alta a fostului zid, ca și de-o parte și de alta a fostei granițe, să domnească în voie belșugul, bunăstarea și bucuria nedemolată. În realitate însă, lucrurile nu stau chiar așa. Tronează într-adevăr belșugul pe piață care este acum același și în est ca și în vest, fie că-i vorba de Berlin, fie de toată țara, un belșug pe care românii nici în cele mai frumoase vise ale lor nu și-l pot imagina, este ceva în afara sferei românești de cuprindere. Cât privește bunăstarea, ea înseamnă accesul la acest belșug. Aici lucrurile se complică puțin. Mai întâi că pe fostul teritoriu al R.D.G. salariile sînt de 2-3 ori mai mici decât în fostul R.F.G. Așa s-a stabilit, de comun acord, cînd s-a făcut reunificarea economică de la 1 iulie, fiecare să rămână deocamdată cu leafa lui, cită a avut-o pînă atunci. Din această cauză, foștii redegisti se simt nedreptățiți, se simt tratați drept cetățeni de categoria a doua. Sînt apoi majorările de chirii, taxe, tarife de transport și altele, care vor intra în vigoare în fostul R.D.G. începînd de la 1 ianuarie. În sfîrșit obișnuiți cu securitatea socială de mai înainte, redegistii suportă greu ideea că nu vor mai avea diferite înlesniri și subvenții din partea statului, că locurile de muncă vor fi perisabile, că în unele perioade va trebui ca ei să se mulțumească cu ajutoarele de șomaj.

Iată de ce reunificarea de la 3 octombrie a fost sărbătorită în est cu un entuziasm potolit, cu rețineri și îngrijorări. Deși totii foștii redegisti cu care am stat de vorbă mi-au spus că, fără îndoială, o duc, din multe puncte de vedere, mai bine ca înainte, a reieșit clar că după dispariția zidului material, vizibil, între redegisti și refugiați continuă să se mai interpună un zid, unul invizibil, clădit din sentimentul de închinătate și frustrare pe care-l au foștii noștri frați de lagăr socialist. Desigur, este vorba de o situație provizorie, punctul final al procesului de refacere a statului unitar german fiind reunificarea, în sens de egalizare, și a nivelurilor de trai. Germanii nu se îndoiesc că așa va fi, nu și fac probleme din acest punct de vedere, toți sînt îndreptățiți că acei care-i conduc știu ce vor și au și priceperea și mijloacele de-a înfăptui ceea ce și-au propus. Chestiunea este însă de timp. Cîți ani vor fi necesari pentru a realiza egalizarea nivelurilor de trai (prin egalizarea nivelurilor cîștigurilor), precum și pentru egalizarea șanselor în ceea ce privește pregătirea profesională și ocuparea de locuri de muncă, de posturi și funcții? Optimiștii spun că 2-3, realiștii 5 iar pesimiștii 10 ani. În diferitele care termen se va dovedi valabil — se pare totuși că al realiștilor este mai aproape de adevăr —, cert este că, după zidul vizibil, se va prăbuși și cel invizibil.

ION D. GOIA ■

Cine a dăruit statuia lui Lenin?

Presa sovietică a prezentat demolarea statuii lui Lenin din București ca pe o acțiune huliganică a unui mănunchi de indivizi puși pe distrugere, acțiune în dezacord cu opiniile și cu dorința majorității poporului român. Redăm în cele ce urmează un fragment dintr-un interviu acordat de premierul român Petre Roman ziarului sovietic „Komsomolskaia Pravda”.

„Reporterul: — Ce părere aveți despre monumentul lui Lenin, doborât de pe pedestal și care zace acum la gunoi?”

Petre Roman: — Este o reacție a emoțiilor, și nu a rațiunii... Dar nu poate fi vorba ca în viitorul apropiat acest monument să apară din nou în vreo piață din București. Noi am hotărât să scăpăm de dominația ideologică. Cînd Lenin va deveni o figură bine înțeleasă și care să primească o apreciere unanimă a activității sale în Uniunea Sovietică (sic! I.D.G.), atunci poate și noi vom înțelege just rolul său ca personalitate și atunci poate va apărea din nou ideea reevaluării sale (sic! I.D.G.).

R.: — Dar, poate, totuși ilici ar trebui să stea în muzeu, nu la lada de gunoi?”

P.R.: — Desigur. Repet, reevaluarea personalității lui Lenin este posibilă. Dar acum nu sînt condiții sociale și politice pentru aceasta.

Lăsînd la o parte chestiu-

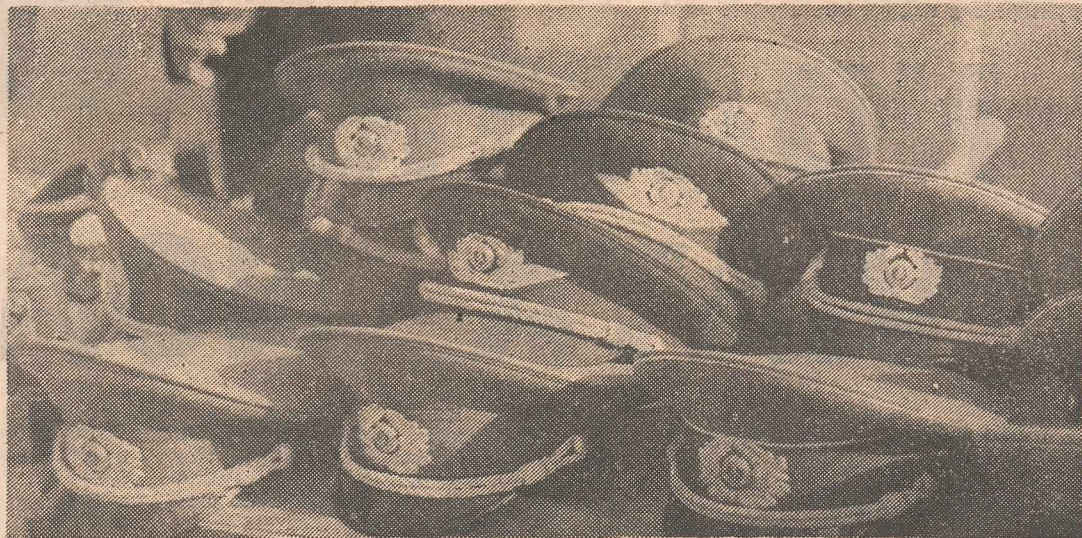
nea reevaluării lui Lenin, pe care domnul Petre Roman o consideră posibilă (probabil pentru a ne dăruia încă 45 de ani de fericire și libertate nețarmurite), din spusele premierului român („o reacție a emoțiilor, și nu a rațiunii...”) s-ar putea deduce că, într-adevăr, demolarea statuii lui Lenin a fost o acțiune spontană. Lucrurile nu stau însă deloc așa. Spontane au fost numai protestele împotriva prezenței statuii. În ceea ce privește demontarea, ea a fost hotărâtă de cel mai înalt, pe atunci, forum al țării, de CPUN, și realizată în mod oficial și legal de primăria capitalei cu utilajele și oamenii ei. Reamintesc cu acest prilej că decizia a fost luată, în parlamentul provizoriu al țării, la propunerea Frontului Salvării Naționale, făcută în CPUN de însuși președintele FSN (și al CPUN, de altfel), de domnul Ion Iliescu. Este, după știința mea, singura luare de poziție a domnului Iliescu în defavoarea marxism-leninismului, singura lui tentativă de a se lepăda de Satana. Acesta este adevărul, și el trebuia spus așa cititorului sovietic, avînd în vedere și marea sete de adevăr pe care și-o proclamă domnul prim-ministru Petre Roman. Între altele, și-a proclamat-o și în interviul din „Komsomolskaia Pravda”:

„R.: — Poporul român a trăit atîta vreme în minciună (ghici ghicitoarea mea: oare cine i-a impus poporului român un regim care a avut la bază minciuna, cine i-a adus poporului român minciuna, cine l-a învățat pe român să mintă, cine l-a silit să trăiască în minciună? n. I.D.G.). Credeți în capacitatea lui de a realiza transformări?”

P.R.: — Eu sînt convins de aceasta. Dacă limbajul folosit de liderii politici exprimă consecvent adevărul, atunci perceperea adevărului va deveni, la urma urmelor, o normă în societate. În ce ne privește pe noi, vă putem încrede. Dîntă că sîntem consecvenți în a spune adevărul (s.n.: nu e nici o glumă, chiar așa a spus domnul Petre Roman; personal, îmi aduc aminte de cel puțin cinci variante date de Domnia sa cu privire la evenimentele din 13-15 iunie a.c., variante care se bat cap în cap: ce-o fi înțelegînd primul-ministru al României prin adevăr? n. I.D.G.). Totuși, presa recurge destul de frecvent la minciună, ceea ce creează confuzie într-o societate care atîția ani nu a cunoscut libertatea presei”.

Mare-i grădina lui Dumnezeu și mari sînt minunile Tale, Doamne!

ION D. GOIA ■

Octombrie 1990. Lîngă „ruinurile” zidului Berlinului se vînd suveniruri. Printre ele, șepci ale fostei armate redegiste.

Se vorbește adeseori despre ordinea puterilor în stat, pierzîndu-se din vedere că prima putere în statele democratice e cetățeanul — celălalt nefiînd decît reprezentanțe ale acestuia. Speculațiile privitoare la prima, la a doua, la a treia și la a patra putere în statele democratice — în cele mai multe state din vest și de peste ocean — a cincea putere e ȘOSEAUA.

Cine a văzut pentru prima oară o autostradă „vest-germană” e îndreptățit să creadă că, în materie de autostrăzi, a cunoscut totul. Cine n-a văzut și o autostradă americană însă, n-a văzut aproape nimic.

Drumul de la Washington la New York cu mașina înseamnă integrarea într-un flux pe mai multe culoare, astfel că nu automobilul e acela care te duce ci fluxul, și reflectarea, pe bolta cerească a suvoitului de făruri. Vreme de șase-șapte ceasuri gonești neîntrerupt încastrat, pur și simplu, într-un loc fixat de destinație: în față un „car” mare, în spate unul și mai mare. În dreapta,

sudat cu volanul, un damnat al umblatului; în stînga, duînd și vîjînd, trailer după trailer, mărețe și strălucitoare chemate din depărtări de un zeu al geometriei și al nichelului. În principiu, se ru-

de șofer rămîne o aventură. Impresia dintîi e că se conduce mai degrabă prudent. Aceasta, e de fapt, și realitatea. În filme vedem mereu urmări și fel de fel de bez-

cuns după pod. Un avantaj al democrației e că dacă poliția are radar, poți să-ți instalezi și tu unul. La care, firește, poliția adaugă un al doilea, care îi semnalează radarul tău. Drept urmare, îți

pentru rachete. Aproape că nici nu mai e nevoie să te uiți pe fereastră. În orice caz, ai scăpat de distracția schimbării vitezelor: se schimbă automat. Tot ce ai de făcut e să accelerezi. În Canada, benzina e ieftină, în jur de jumătate de dolar litrul. Pentru scîrțări există numeroase stații care oferă benzină cu un cent mai ieftin ca-n cea mai apropiată stație. În S.U.A. benzina costă și mai puțin. Scumpă e numai șoseaua. Fiindcă plătești fiecare kilometru rulat, plătești trecerea peste poduri și traversarea tunelurilor, intrarea în orașe și trecerea graniței — plătești totul. Un drum Washington — New York înseamnă cam 25 de dolari risipiți în drum. Asta ca să nu mai punem la socoteală puzderia de McDonald-uri și pizzerii unde bei apă doar dacă ești un rafinat sau știi să insiști. Un tip mai zgîrcit, urcă la volan dimineața și coboară seara. „Cam cît avem de mers de la Hamilton la Detroit?” întreba inocent un român nimerit în „car-ul” uriaș al unor canadieni. „Un fleac” i-au răspuns. „Nu mai mult de 400 de mile”. „Cît distanță lași — București? !”. „Nu. Cît București — Budapesta”.

(Va urma)
TUDOR OCTAVIAN ■

O călătorie în S.U.A. și Canada ȘOSEAUA: A CINCEA PUTERE ÎN STAT

lează cu 55-mile la oră. Principiu care, pentru majoritatea covârșitoare a șoferilor e și fapt. Amenzile sînt foarte interesante: 59 de dolari pentru depășire de viteză, la care se adună cîte 9 dolari pentru fiecare milă contravențională. În funcție de înălțimea, de umoarea poliștilor de serviciu și de o mulțime de alți factori, poți pierde și cîteva puncte din zestre de 12 pe care orice om cu permis o are. E o pierdere mare fiindcă un examen pentru recîștigarea statutului

metici. Po șosele, numărul țicniților e controlabil. Mașinile poliției stau, ca la noi, pitite în recoltă sau după copaci și șansa de a te trezi cu un helicopter deasupra e reală.

Pe șosea, semnele de circulație, mari, ingenios desenate și amplasate, luminiscente îți povestesc tot timpul unde te afli, unde poți merge și ce găsești pe următoarea sută de mile. Rar șosele mai vorbărețe și mai prevenitoare. Un singur lucru nu-ți anunță ele: pe poliștilor as-

cumperi un radar de ultimă oră care-ți spune dacă poliția are un radar ca să descopere radarul tău pus să-l descopere pe al lor. Și așa mai departe. Cînd sistemul anti-anti-anti-radar nu mai e operațional oamenii își instalează stații de radio și pornesc la drum în coloană. Se rulează degajat, cu... 130-140 kilometri la oră. Riscă doar primul și își anunță prin stație amicii cum stau lucrurile. Orice mașină care și merită numele aduce nițel, pe înăuntru, a bază de lansare

Carta europeană:

„EXERCITIUL AUTONOM AL PUTERII LOCALE”

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului European, semnatare ale prezentei Carte,

Considerând că țelul Consiliului European este de a realiza o uniune mai strinsă între membri săi, pentru a ocroti și pentru a promova idealurile și principiile care reprezintă patrimoniul lor comun;

Considerând că unul din mijloacele prin care acest țel va fi realizat este încheierea de acorduri în domeniul administrativ;

Considerând că colectivitățile locale reprezintă unul din principalele fundamente ale oricărui regim democratic;

Considerând că dreptul cetățenilor de a participa la gestiunea treburilor obștești face parte din principiile democratice comune ale tuturor statelor membre ale Consiliului European;

Convinși că acest drept poate fi exercitat în modul cel mai direct la nivelul local;

Convinși că existența de colectivități locale imputernicite cu responsabilități efective permite o administrație în același timp eficientă și apropiată de cetățean;

Conștienți de faptul că apărarea și întărirea puterii locale în diferitele țări ale Europei reprezintă o contribuție importantă la edificarea unei Europe fondate pe principiile democrației și ale descentralizării puterii;

Afirmând că aceasta presupune existența de colectivități locale dotate de organe decizionale constituite democratic și beneficiind de o largă autonomie în ceea ce privește competențele, modalitățile de a le exercita și mijloacele necesare pentru îndeplinirea misiunii lor,

Au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Părțile se angajează a se considera ca fiind legate de articolele care urmează de maniera și în măsura prescrise de articolul 12 al prezentei Carte.

PARTEA 1

Articolul 2

Fundamentarea constituțională și legală a autonomiei locale

Principiul de autonomie locală trebuie să fie recunoscut în legislația internă și pe cât posibil, în Constituție.

Articolul 3

Conceptul de autonomie locală

1. Prin autonomie locală se înțelege dreptul și capacitatea efective ale colectivităților locale de a rezolva și de a gira în cadrul legii, sub propria lor răspundere și în favoarea populațiilor, o parte importantă din treburile publice.

2. Acest drept este exercitat de consilii sau adunări compuse din membri aleși prin vot liber, secret, egal, direct și universal și putând dispune de organe executive responsabile în fața lor. Această dispoziție nu poartă prejudiciul recursului la adunări de cetățeni, la referendum sau la oricare altă formă de participare directă a cetățenilor acolo unde ea este permisă de lege.

Articolul 4

Raza de acțiune a autonomiei locale

1. Competențele de bază ale colectivităților locale sunt fixate prin Constituție sau prin lege. Totuși, această dispoziție nu împiedică a se atribui colec-

tivităților locale competențe în scopuri specifice, în conformitate cu legea.

2. Colectivitățile locale dispun în cadrul legii de toată latitudinea de a lua inițiativa pentru orice chestiune care nu este exclusă din câmpul competențelor lor sau care este atribuită unei alte autorități.

3. Exercițiul responsabilităților publice trebuie de o manieră generală, să revină de preferință acelor autorități care sunt cele mai apropiate de cetățeni. Atribuirea unei responsabilități unei alte autorități trebuie să țină cont de amploarea și de natura sarcinii și de exigențele de eficacitate și de economie.

4. Competențele încredințate colectivităților locale trebuie să fie în mod normal depline și întregi. Ele nu pot fi puse în cauză sau limitate de către o altă autoritate centrală sau regională numai în cadrul legii.

5. În caz de imputernicire de către o autoritate centrală sau regională, colectivitățile locale trebuie să dispună, pe cât posibil de libertatea de a adapta acțiunea lor la condițiile locale.

6. Colectivitățile locale trebuie să fie consultate, pe cât posibil, în timp util și de o manieră apropiată în cursul procesului de planificare și de luare a deciziei pentru toate chestiunile care le privesc direct.

Articolul 5

Protecția limitelor teritoriale ale colectivităților locale

Pentru orice modificare a limitelor teritoriale locale, colectivitățile locale în cauză trebuie să fie consultate în prealabil, eventual pe cale de referendum acolo unde legea o permite.

Articolul 6

Potrivirea structurilor și mijloacelor administrative cu misiunile colectivităților locale

1. Fără a prejudicia dispozițiile generale create de lege, colectivitățile locale trebuie să poată defini ele însele structurile administrative interne de care ele înțeleg să se doteze, în vederea adaptării lor la nevoile lor specifice și cu scopul de a permite o gestiune eficientă.

2. Statutul personalului colectivităților locale trebuie să permită o recrutare de calitate fondată pe principiile de merit și de competență; în acest scop el trebuie să reunească condițiile adecvate de formare, de remunerare și de perspectivă de carieră.

Articolul 7

Condițiile de exercitare a responsabilităților la nivel local

1. Statutul aleșilor locali trebuie să asigure liberul exercițiu al mandatului lor.

2. El trebuie să permită compensația financiară adecvată a cheltuielilor cauzate în exercițiul mandatului lor și dacă este cazul, compensația financiară a câștigurilor pierdute sau o remunerație a muncii îndeplinite și o asigurare socială corespunzătoare.

3. Funcțiile și activitățile incompatibile cu mandatul de ales local nu pot fi fixate decât prin lege sau pe baza principiilor juridice fundamentale.

Articolul 8

Controlul administrativ al acțiunii colectivităților locale

1. Orice control administrativ asupra colectivităților locale nu poate fi exercitat decât potrivit cu formele și în cazurile prevăzute de Constituție sau de lege.

2. Orice control administrativ al acțiunii colectivităților locale nu trebuie în mod normal să aibă în vedere decât a asigura respectul legalității și a principiilor constituționale. Controlul administrativ poate, totuși, să cuprindă un control de oportunitate exercitat de autoritățile de nivel superior în ceea ce privește sarcinile a căror execuție este delegată colectivităților locale.

3. Controlul administrativ al colectivităților locale trebuie să fie exercitat respectând raportul între amploarea intervenției autorității care exercită controlul și importanța intereselor pe care ea înțelege a le prezerva.

(va urma)

Un Dumnezeu al bețivilor

Discuțăm cu primarul din Filipești de Pădure, Constantin Naidu.

— Miner ?
— Da.
— De când ?
— De 32 de ani. Mai întâi electrician, pe urmă maistru.
— Și primar ?
— De când a apărut revoluția. M-am pomenit asaltat peste noapte și adus aici.

— Cine v-a pus: satul sau minierii ?

— Satul.
— Nu minierii ?
— Satul. Comuna.

— Acum ziceți că sinteți nițel supărat pe mineri.

— Sunt supărat pentru că minierii mei nu-și mai fac datoria cum și-au făcut-o în regimul trecut, când dădeam mai mult cărbune cu bani mai puțin decât acum. Acum avem un sac de bani.

— Chiar așa ?

— Un sac de bani li s-a dat minerilor din partea guvernului. Li s-au dat toate drepturile posibile și imposibile. Sporuri de intrare în subteran, sporuri de noapte, sporuri de ce vrei și ce nu vrei.

— Cât câștigă un miner aici ?

— Minerul cu adevărat care muncește și-și vede de treaba lui ia 15.000, 18.000 de lei pe lună.

— Dar cel care nu prea muncește la cât un director ?

— Nu ia, la mai puțin. Ia cât un director.

— Ia cât un director sau nu ?

— Ia. Și li convine totuși...

— E interesant și să nu muncești !

— Da. Asta e un lucru foarte rău și prost la nivel de Filipești de Pădure, care a fost o mină fruntașă pe ramură.

— Și ce zic cei care muncesc despre cei care nu muncesc ?

— Adevărul este că la ora actuală foarte mulți oameni bătrâni și cu experiență au ieșit la pensie. Au rămas marea majoritate tineri și mulți dintre ei n-au poftă de treabă.

— Păi dacă n-au poftă aici, de ce nu-și schimbă meseria? Ce vor: să scoată cărbune alb ?

— Îmi pare extraordinar de rău pentru că e un adevăr: mina de aici, de la Filipești, este cu tradiție, dar cred că în scurt timp copiii noștri n-o să mai aibă unde minca o piine din cauza oamenilor veniți din afară, de pe la Singeru, de la Slănic, care vin totdeauna cu tuica în nas să intre înșut. Adică să intri cu o tuică în nas, să intri acolo unde stai exact ca într-o tuție de chibrit, asta e inconștiență.

— Sunt mulți care beau ?

— Foarte mulți.

— Cât costă un litru de țuică ?

— 100 de lei. Și vine foarte multă lume să vîndă țuică la poarta minei. I-a mai luat șeful de post, i-a mai amendat...

— Și minierii ce zic, cât o să mai meargă așa ?

— Sunt foarte plini de ei, că ei fac totul. Ei dau cărbune patriei.

— Adică dacă dau cărbune, fac totul! Cărbune înseamnă totul pe lume, nu ?

— Da.

— A fi miner e lucru mare...

— Absolut.
— Dar orice muncă e importantă...

— Absolut.

— Și cel care face o operație pe creier nu face o muncă importantă ?

— Nu contest.

— Sau cel care cîntă la vioară. E important și ce face el, nu ?

REPLICI LA

— Nu contest.
— Atunci de unde această trufie, această aroganță ?

— Sunt depășiți de evenimente și sint lipsiți de experiență. Nu minierii bătrîni ar face asta. Sint tinerii...

— Dar accidente s-au întîmplat ? Ori e un subiect mai gingaș ?

— În ultima perioadă, probabil că Dumnezeu a vrut cu noi.

— Deci n-au prea fost accidente ?

— Nu, nu. Slavă Domnului...

— Deocamdată !

— Deocamdată. Dar dacă mergem în ritmul ăsta s-ar putea să avem necazuri de la necazuri.

— Sau există, cum se zice, un Dumnezeu al bețivilor ?

— Probabil și asta.
— Nu i-au făcut biserică la Filipești ?

— Încă nu.

„Greva foamei ? De ce ?”

— Dar lumea în saț cum a vorbit despre ce s-a întîmplat la mijlocul lunii iunie ?

— Oamenii ăia care sedeau în piață, de luni de zile, ce

faceau ei acolo ? Pentru că am trecut și eu o singură dată prin Piața Universității, din curiozitate. Și oamenii ăia care sedeau în corturi și nu știu ce, de ce sedeau acolo ?

— Faceau greva foamei.

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

— Greva foamei ? De ce ?

era că s-a întîmplat ceva la București pe 13, dar s-a întîmplat și pe 14 și 15 iunie. Și ce-a zis lumea despre toate la un loc ?

— De ce ocoliți 13 ?

— Nu-l ocolească nicidecum. Am zis „toate la un loc”.

— Am văzut că săriti peste 13.

— Nici pomeneală. Deci ce-a zis atunci gura satului ?

— Satul, în parte, nu e de acord cu puturosii. Acolo, cică, în piața aia, au fost numai puturoși.

— Acolo se adunau oameni, zeci de mii în unele seri, după ce ieșeau de la serviciu. Dar e de acord lumea din Filipești cu ce s-a întîmplat pe 14-15 iunie ?

— Nu, dar nu e de acord nici cu puturosii.

— Deci nici cu cei de pe 14-15, nu ?

— Nu știu în prealabil cum a fost.

— Dacă vream să fie ca mine, nu mai veneam la Filipești. Și ajungînd aici, am venit la primărie, nu la circumă. Corect ?

(În timpul discuției, un miros lesne sesizabil de țuică se simțea adînd din partea interlocutorului nostru. Concluzia primarului: „Văd că vrei

să-mi pui mie minierii în cap, dar nu mă deranjează”. Primarul se înșela, desigur. Cu mult înainte de-a ajunge noi la Filipești, un miner l-a abordat mult mai direct: „Bă, tu ești primar ? De ce nu dai piine, mă.”)

DUMITRU CONSTANTINESCU

ZĂPADA MIEILOR

Zăpada mieilor a venit cu vreo cinci luni mai devreme. Din cauză că noi am trimis toți berbecii la export iar mieilor cornițele n-au început încă să le răsară, frigul a făcut ravagii și mieii au fost o pradă cumplit de ușoară. Să ne simțim oare umiliți de catastrofa ce ni s-a întâmplat în cupele europene? Puțină umilință nu strică,

Dinamo trebuie să creadă în calificare

În meciul din C.C.E. dintre Dinamo și F.C. Porto eroul principal a fost arbitru austriac Helmut Kohl, care a dat un recital de cartoaze galbene și roșii. Dacă Dinamo a resimțit lipsa celor 8 plecați din formația cu care a câștigat titlul, nici F.C. Porto — cu conglomeratul său de internaționali portughezi, de brazilieni naturalizați sau nu, cu un algerian celebru (Madjer) și un francez — nu s-a străduit să ofere prea mult din atribuțiile spectaculare ale jocului cu balonul rotund. Jucând prea pragmatic, la remiză, portughezii au preferat de la început să taie orice intenții de combinate ale dinamovistilor printr-o serie de durități și joc la intimidare — fapte tolerate de un arbitru central incapabil sau răuvoitor — care vizau integritatea fizică a jucătorilor noștri. De altfel, antrenorul C. Mulțescu, care umbla la fața locului înfățișându-se de la Setubal, câștigată cu aceleași mijloace (de exemplu, gol marcat cu fault la portar) de oaspeții noștri, era avizat asupra manierei de joc a acestora. Și dacă ei și-au realizat pentru moment obiectivul, trebuie să menționăm că au fost ajutați și de unele evenimente: accidentarea, încă în min. 20, a lui Mihăescu (și înlocuirea sa)

de către portarul Baia, când se impunea și penalty pentru gazde; eliminarea, în min. 25, a lui Selimessi, pentru al doilea cartonaș galben (primul primit în min. 39), Dinamo jucând până în min. 66 în inferioritate numerică (eliminarea lui Paillet a restabilit egalitatea); în min. 39, Damaschin (ca și la Craiova) nu reușește să învingă portarul din fața sa (poate o va face în manșa a doua?); șansa oaspeților din ultimele minute în care la acțiunile lui Marcu și Timofte au scăpat fără gol, fiind din nou nesancționați cu un penalty. Ne-a plăcut analiza lucidă făcută de Gigi Mulțescu cu privire la partida din deplasare. Dinamo păstrează șanse reale de calificare, un scor egal fiind perfect posibil, bineînțeles cu condiția prezentării tuturor jucătorilor la un maximum al posibilităților și cu un arbitraj competent, pentru că principala grijă este contracararea jocului agresiv (fizic) al portughezilor. Dinamo trebuie să încerce realizarea unei performanțe atât pentru palmaresul propriu cât și pentru salvarea onoarei fotbalului nostru. Îi dorim mult succes!

POMPILIU
LAURENȚIU DUMITRESCU ■

Singurul miez care n-a fost (încă) pus pe tavă: Dinamo; (fază din meciul cu F.C. Porto)

Potopul lui Noe

Fără îndoială, 0:5 este un scor de coborât în pământ. Tocmai de aceea, departe de noi gândul de a declara recurs în apărarea Stelei prin aceste rânduri. Cert, Steaua se zbate pe un derdeluș de formă sportivă. Fără vedetele ei, se luptă să reconstruiască o altă ființă din păcate, din cioburi. Nici la Montpellier nu s-a regăsit pe sine. Poate e și prea devreme. A

jucat slab, cenușiu. Totuși citeva clipe păguboase, având la bază nescălda erori copilărești ale jucătorilor noștri, cit și unele decizii nu tocmai imaculate ale arbitrilor, au schimbat și ele macazul meciului spre dezastrul final. Și prologul fusese atât de frumos! Soarele Mediteranei clocotește din belșug în temperatura locuitorilor sudicului Montpellier. Cascade de artificii colo-

pentru ca să revenim urgent cu picioarele pe pământ, dar înainte și înainte de toate trebuie să fim foarte îngrijorați, fiindcă lăsându-i acasă numai pe mieii și neavind nici de soarta lor grijă cum se cade, zăpada lor poate să cadă în orice anotimp.

rate, ciorchini de baloane albastre, „allons enfants de la patrie” și scandări Olé, orchestră cu pâlării de paie și capelmaistru cu chelie și mantie roșie fandind pe gazon ca un torero în ritm de Valencia. Toată viața orașului se scurgea spre stadion însoțită de vaierul sirenelor mașinilor poliției. În tribunele modernului stadion adie iz de Madame Rochas, evele Montpellierului fiind atinse și ele de microbul fotbalului.

Băieții noștri înfruntă 25 011 adversari. Plus 3 arbitri, cum se va vedea mai târziu. Fotbaliștii francezi atacă precum la Verdun. Dar steliștii domolesc iureșul, astfel că 20 de minute în terenul nostru e mult zgomet pentru nimic. De „domnișoara” Valderrama, cu coafura lui afro-oxigenată, nu te poți apropia decît în poante căci și așa dă spectacole de varietate tăvălindu-se prin iarbă. Bumbescu plonjează în calea șuturilor ca un kamikadze. Dar arbitru Silva Valente avea să scotocească destul de des prin buzunarul cu cartonașe, coplesindu-i pe ai noștri cu dărnicia lui. În buzunarul celălalt nu știm ce avea. Și acum, la 0:0 pică primul moment în care norocul ne întoarce spatele. Lazăr țîșnește, se află doar ochi în ochi cu portarul Barabe dar, culmea, se oprește. „Am auzit un fluier din tribune și-am crezut că e al arbitrului. Mi-a fost frică să continui acțiunea ca să nu primesc cartonaș”. Și cum un necaz nu vine singur, în minutul 22, Popa este eliminat la o lovitură liberă. „Am întârziat în fața mingii ca să se aranjeze zidul. Imediat, arbitru a scos galbenul. Uitase că-mi mai făcuse cadou unul la o depozitare prin alunecare. A ezitat un moment și apoi mi-a arătat tușa”. E drept, decizia poate suferă de o se-

veritate excesivă, dar de ce te-ai expus Popa dînd apă la moară unui arbitru evident îndrăgostit de gazde? Din acel moment echilibrul se rupe. Cu un om mai puțin, Steaua rezistă tot mai greu în fața unei echipe viguroase, tehnice, iuți, incendiată de uralele tribunelor. Începe să plouă ca în potopul lui Noe. Sfîntul Ilie și mai deloc sfîntul Valente au umblat la destinul partidei. Chiar din tribune se aude clipocitul noroiului. Șutul cu boltă al lui Ziober și gafa portarului nostru aveau însă să rostească prima frază a sentinței. Stîngaci e un munte de deznădejde. „Am crezut că mingea e pe poartă. De aceea am cules-o. M-am lovit de bară, piciorul mi-a alunecat pe clisă și-am căzut cu balonul în poartă. Doamne, de ce nu l-am boxat?”

Francezii zburdă și golurile încep să curgă. 1, 2, 3, 4. Deși asupra penalty-ului, părerea lui Bumbescu sună alfel: „Se va vedea pe casetă că am atacat mingea dar Xuereb a plonjat peste mine, cersind 11 m.” Și cum arbitru portughez l-a cam plăcut să evolueze în travesti, pentru unii mumi, pentru alții ciomă, a închis ochii și la ținerea în careu a lui Ilie Dumitrescu. Ba mai mult, l-a eliminat și pe Dan Petrescu pentru continuarea fazei de atac. Într-o luptă 9 contra 11, era firesc ca ultimul gol înscris de Castro să dea lovitură de grație. Și astfel, scurtul drum al noii Stele în cupele europene se încheie în amărăciune. „Nu trebuie să căutăm nimănui nod în papură, ne-am bătut singuri, oțta Minea I. Ne-au măcinat propriile greșeli”. O vorbă înțeleaptă zice: ai câștigat, continuă, ai pierdut, continuă. Căci pentru tinăra Steaua, și mine este o zi.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

A doua mărgea dintr-un colier negru

Publicul — peste 20 000 de suflete fierbinți, de oțeni — a ocupat, încă de la 9 dimineața, parte din tribunele stadionului care găzduia întîlnirea cu Borussia Dortmund. După o primă repriză scursă în nota de dominare a studenților craioveni fără rezultat însă pe tabela de marcaj (ah, meteahna atacanților noștri!), același public își manifesta nervozitatea față de ineficiența echipei favorite. După pauză, încurajați de biheliile atacanților noștri, dormundezii și-au schimbat tactica, insistînd tot mai mult în fazele de atac și dezlănțuind contraatacuri fulgerătoare. În numai 20 de minute, tabela arăta scorul incredibil de 0—3!

— înregistrînd cea mai categorică înfrîngere pe teren propriu a Universității Craiova, — din istoria participărilor la cupele europene —, moment din care galeria olteană a început să-și fluiera echipa și să o aplaude pe cea germană.

Acest rezultat drastic, care nu reflectă însă cu fidelitate aspectul general al partidei, leagă la gîtul fotbalului românesc cea de-a doua mărgea neagră. Nu ne rămîne decît să sperăm într-o comportare de excepție pentru partida retur, singura capabilă să ne alunge din suflete amărăciunea.

PAUL VINICIUS ■

Trăsura

Sfîntului Ilie

A venit ploaia! Sfîntul Ilie nu ne-a uitat, totuși. Deocamdată modest, dar ploaia a venit. În ultima săptămînă spectacolul toamnei ne-a oferit o schimbare de decor radicală.

În primele zile dimineața dîrdîiam în frig (de obicei în stațiile I.T.B.-ului) iar la prînz

căutam trotuarele însoțite în speranța dezghețării. În ultimele zile ne-am scos umbrelele și pelerinele și ne-am dat jos blănușile purtate cu două zile mai devreme. Saltul temperaturilor de dimineață a fost spectaculos: 10°C pînă la 15°C! Ziua însă temperaturile au crescut mai modest: doar cu 5°C pînă la 8°C. Sezonul turistic s-a încheiat, iar cei ce au fost zilele acestea la munte, sîntem convinși că de acum încolo ne vor suna înainte de a mai pleca în alte excursii. Asta

a fost, dar ce-o să mai fie? Pentru următoarea săptămînă avem vesti bune: va ploua! Cerul va fi variabil în regiunile sudice și, în primele zile, temporar va ploua (nu prea mult dar va ploua). În restul țării cerul va fi mai mult noros și ploile mai multe. În ultimele zile șansele de ploaie scad simțitor, iar cerul se va degaja aproape în toată țara. Această ameliorare se datorează unei pătrunderi de aer mai rece, de la latitudini nordice. Deci, în primele dimineți temperaturile

minime se vor încadra în general între 0° și 10° C, iar apoi vor scădea și vor fi cuprinse între -5°, 5°, favorizînd din nou apariția brumei și a înghețului la sol, îndeosebi în regiunile nordice. În cursul zilelor, în prima parte a intervalului se vor înregistra valori maxime cuprinse în general între 8° și 18°, iar apoi vor scădea ușor, în medie cu 2°, 3°.

Vîntul va mai prezenta unele intensificări în primele zile, din sector predominant sudic.

IOANA MAȘEK ■

Publicațiile

Flacăra

REDACTOR ȘEF
George Arion

Redactor șef adjunct
Ion D. Goia

Secretar general de redacție:
Dorin Gherghinescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORII (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu Manolescu, Horia Pătrașcu.

■ ANCHETĂ-REPORTAJ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Pașcu Balaci, Petre Barbu, Radu Ciobotea, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Oltea Mutulescu, Mihail Gălățanu, Liana Tatos, Paul Vinicius, Reghina Vărvici, Corneliu Oiteanu, Valeria Dorneanu.

■ CULTURĂ-INVĂȚĂMÎNT (2569): Ion Zubașcu, Sorina Man, Margareta Mureșan, Mihai Săndoiu.

■ FOTOREPORTAJ (2528): Elena Ghera, Gig Motoianu.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (1223, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT — ADMINISTRATIE (2002, 2558): Constanța Balaban, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile, Dumitru Cărbunescu.

FLACĂRA BIS

Redactor șef adjunct
Constantin Dumitru

Liviu Timbus (2128) Aurelia Boriga, Florin Condurățeanu (1700).

REBUS

Redactor șef adjunct
Tudor Octavian (1457)

Adrian Mitu, Alexandru Păsărin, Elena Grecescu, Bogdan Vlad, Aurel Ștefan Alexandrescu, Simona Simzianu (2036).

■ Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interloarele trecute în parantezele de mai sus); secretariat redactor șef: 2002; redactor șef adjunct: 2560; secretar general de redacție: 2143; public relații: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, orsif București, Calea Grivitei nr. 64-66.

■ Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

TIPARUL:

Combinatul
poligrafic
BUCUREȘTI

16 pagini — 5 lei

ULTIMA ORĂ

La 15:0

Europa e cu noi.
Noi mai sîntem
cu ea?